Suunnitelman laadinta Pvm 29.5.2012 Laatija Heli Saarikoski	Rakenteen tarkistus Pvm 29.5.2012 Koulutuspäällikkö Hans Foxell	Muodollinen tarkistus Pvm 27.8.2012 Kehittämispäällikkö Hillevi Kivelä	Suunnitelman hyväksyntä Pvm 27.8.2012 Yksikönjohtaja Johan Lindman	Hyväksytty toisen asteen koulutuslautakunnan suomenkielisessä jaostossa 4.9.2012 Sihteeri Sirkku Salonen

VAASAN AMMATTIOPISTO
VASA YRKESINSTITUT

VAASAN AMMATTIOPISTO

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa

2012

SOSIAALI-, TERVEYS- JA LIIKUNTA-ALA

HIUSALAN PERUSTUTKINTO PARTURI-KAMPAAJA

Opetussuunnitelmaan liittyvät tiedot	Pvm, diaarinumero tai pykälä
OPH:n määräys	27/011/2009 11.6.2009
Hyväksytty koulutuslautakunnan jaostossa	4.9.2012, § 19
Astuu voimaan	1.8.2012
Milloin opintonsa aloittaneita koskee	1.8.2010
Korvaa opetussuunnitelman, joka on hyväksytty koulutuslautakunnan jaostossa	22.3.2011
Näyttösuunnitelmat hyväksytty ammattiosaamisen näyttötoimikunnassa	11.1.2011, 1 §
Muuta	Opetussuunnitelmaa on 1.8.2012 alkaen muutettu siten, että sen jälkeen opintonsa aloittavien opiskelijoiden opinnot toteutetaan lukusuunnitelmien 1 b ja 2 b mukaan.

SISÄLLYSLUETTELO

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa 0
TUTKINNON TOTEUTTAMISSUUNNITELMA 4
TUTKINNON TAVOITTEET 4
TUTKINNON MUODOSTUMINEN 5
Ammatilliset tutkinnon osat 5
Ammattitaitoa täydentävät tutkinnon osat 6
Vapaasti valittavat tutkinnon osat 6
Ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävät tutkinnon osat 6
ORIENTAATIO-OPINNOT 7
OPINTO-OHJAUS 7
TYÖSSÄOPPIMINEN 7
YRITTÄJYYS 8
OPINNÄYTE 8
OPINTOPOLUT 9
AMMATTIOSAAMISEN NÄYTÖT 10
Tutkinnon näyttösuunnitelma / Peruskoulupohjainen 11
Tutkinnon näyttösuunnitelma / Ylioppilaspohjainen 14
LUKUSUUNNITELMAT 16
Lukusuunnitelma 1 a (ennen 1.8.2012 opintonsa aloittaneet) 17
Lukusuunnitelma 1 b (1.8.2012 jälkeen opintonsa aloittaneet) 20
Lukusuunnitelma 2 a (ennen 1.8.2012 opintonsa aloittaneet) 23
Lukusuunnitelma 2 b (1.8.2012 jälkeen opintonsa aloittaneet) 24
OPINNOT 25
AMMATILLISET TUTKINNON OSAT 26
Kaikille pakolliset tutkinnon osat 26
Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt, 20 ov 26
Hiusten ja parran leikkauksen perusteet, 8 ov 33
Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen), 4 ov 34
Hiusten ja parran leikkaus 1, 6 ov 35
Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov 36
Kampaukset ja ehostus, 15 ov 38
Kampauksen ja ehostuksen perusteet, 3 ov 43
Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov 44
Kampaus ja ehostus 1, 3 ov 45
Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov 46
Kampaus ja ehostus 2, 3 ov 47
Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov 49
Värjayskäsittelyt, 20 ov 50
Värjäyksen perusteet, 5 ov 55
Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov 56
Värjäyskäsittelyt 1, 6 ov 58
Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov 59
Värjäyskäsittelyt 2, 3 ov 60
Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov 61
Permanenttikäsittelyt, 10 ov 62
Permanentin perusteet, 5 ov 68
Permanenttikäsittelyt, 3 ov 69
Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov 70
Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta, 10 ov 72
Palvelu- ja asiakasyhteistyö , 6 ov 78
Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta, 4 ov 79
Ammatilliset valinnaiset tutkinnon osat 81
Asiakkaan tyylipalvelut, 10 ov 81
Muoto-oppi ja tyylipalvelut , 10 ov 85

Hiusten muotoilukokonaisuudet, 5 ov 86
Hiusten muotoilukokonaisuudet, 5 ov 91
AMMATTITAITOA TÄYDENTÄVÄT TUTKINNON OSAT 93
Ammattitaitoa täydentävät pakolliset tutkinnon osat 93
Äidinkieli, suomi, 4 ov 93
Työelämän viestintä 1, 2 ov 95
Työelämän viestintä 2, 2 ov 96
Äidinkieli, suomi toisena kielenä, 4 ov 97
Toinen kotimainen kieli, ruotsi, 1 ov 100
Vieras kieli, a-kieli, 2 ov 102
Matematiikka, 3 ov 104
Matematiikka 1, 1 ov 106
Matematiikka 2, 1 ov 106
Matematiikka 3, 1 ov 107
Fysiikka ja kemia, 2 ov 108
Fysikka 1, 1 ov 110
Kemia 1, 1 ov 111
Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätieto, 1 ov 112
Liikunta, 1ov 114
Terveystieto, 1ov 116
Taide ja kulttuuri, 1 ov 119
Ammattitaitoa täydentävät valinnaiset tutkinnon osat 121
Vapaasti valittavat tutkinnon osat 121
Ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävät tutkinnon osat 121

TUTKINNON TOTEUTTAMISSUUNNITELMA

TUTKINNON TAVOITTEET

Hiusalan perustutkinnon yleistavoitteina on tuottaa laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin. Parturi-kampaaja, hiusalan ammattilainen, osaa hiusten ja hiuspohjan hoitamisen, hiusten leikkaamisen ja partakäsittelyt, kampaukset ja ehostuksen, hiusten värjäämisen ja permanenttikäsittelyt, hiusalan yrittäjyyden ja yritystoiminnan. Lisäksi hänellä on alan työelämässä tarpeellista osaamista, kuten asiakkaan tyylipalvelussa sekä hiusten hoito- ja muotoilukokonaisuuksien tekemisessä vaadittavaa osaamista.

Parturi-kampaaja palvelee asiakkaita erilaisissa vuorovaikutustilanteissa asiantuntevasti sekä asiakkaiden tarpeiden ja odotusten mukaisesti. Asiakaspalvelijana sekä työyhteisön jäsenenä hän noudattaa hyviä käyttäytymis- ja toimintatapoja. Laadukas hiusalan työ vaatii kädentaitojen lisäksi tietoa kosmeettisista aineista ja tuotteista, monipuolista työmenetelmien hallintaa ja alalla käytettävien laitteiden tuntemusta. Ohjatessaan asiakasta parturi-kampaaja ottaa huomioon mm. ajankohtaisen muodin ja asiakkaalle sopivia tyylisuuntauksia. Parturi-kampaaja, toimii työssään hiusalan arvojen mukaisesti taloudellisesti, vastuullisesti, tasavertaisesti sekä annettujen lupausten mukaisesti. Hän on työhönsä motivoitunut ja toimii joustavasti sekä innovatiivisesti uusissa ja erilaisissa työelämän tilanteissa.

Parturi-kampaaja toimii yrityksen työntekijänä tai yrittäjänä. Hän edistää toiminnallaan työpaikkansa tai yrityksensä kannattavuutta. Hän sitoutuu työhönsä ja noudattaa ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa, kuten asiakkaita koskevaa vaitiolovelvollisuutta sekä tietosuoja- ja kuluttajansuojasäädöksiä. Hän osaa käsitellä ja ratkaista työhönsä liittyviä ongelmia ottaen huomioon asiakkaiden tarpeet ja odotukset. Hiusalan ammattilainen toimii työyhteisössä luotettavasti, oma-aloitteisesti ja uutta luovasti. Hän tavoittelee toiminnassaan laadullisesti parasta mahdollista tulosta ja kehittää omaa työtään.

Parturi-kampaaja tuntee kuluttajansuojalainsäädännön velvoitteet, työsuojelumääräykset ja -ohjeet sekä noudattaa niitä toiminnassaan. Hän huolehtii omasta ja asiakkaiden terveydestä valitsemalla turvalliset tuotteet, työmenetelmät ja -tavat. Hän edistää toiminnallaan työyhteisön hyvinvointia sekä noudattaa ergonomisia työtapoja. Hän tietää terveyttä edistävän liikunnan merkityksen omalle työhyvinvoinnilleen.

Parturi-kampaaja noudattaa työssään ympäristöä säästäviä menetelmiä ja edistää kestävää kehitystä taloudellisten, sosiaalisten sekä kulttuuristen periaatteiden mukaisesti. Hän osaa käyttää tietotekniikkaa ja hyödyntää alan teknologisia välineitä ja laitteita sekä ymmärtää teknologian kehityksen vaikutuksia oman ammattialansa tu-

levaisuuteen. Hiusalan ammattilaisella on tietoyhteiskunnassa tarvittavat valmiudet kehittyvän tieto- ja viestintätekniikan käyttämiseen ja tiedon hankkimiseen. Hän selviytyy työ- ja yksityiselämän viestintätilanteista.

Parturi-kampaaja osaa hyödyntää kielitaitoaan asiakaspalvelussa. Hän osaa toimia kansainvälisissä ja monikulttuurisissa työympäristössä noudattaen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakeja. Hän ottaa toiset huomioon ja hyväksyy ihmisten erilaisuutta ja hallitsee tunteensa työelämän vuorovaikutustilanteissa.

Hiusalan perustutkinnon suorittanut parturi-kampaaja arvostaa omaa työtään ja ammattialaansa ja hänellä on realistinen käsitys osaamisestaan. Hänellä on edellytykset hakeutua jatko-opintoihin sekä suorittaa alan muita tutkintoja sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintoja työkokemusta saatuaan. Hiusalan ammattilainen kehittää ammattitaitoaan elinikäisen oppimisen periaatteiden mukaisesti. Hän arvioi ja jäsentää tietoa, suunnittelee työtään ja asettaa itselleen oppimisen tavoitteita sekä hyödyntää ammatillista täydennyskoulutusta.

Lisäksi ammatillisessa peruskoulutuksessa tulee tukea opiskelijoiden kehitystä hyviksi ja tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi. Koulutus antaa opiskelijoille jatko-opintojen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä tukee elinikäistä oppimista (L630/98, 5 §).

TUTKINNON MUODOSTUMINEN

Perustutkinto muodostuu ammatillisista tutkinnon osista, jotka ovat pakollisia tai valinnaisia. Lisäksi tutkintoon sisältyy pakollisia ja valinnaisia ammattitaitoa täydentäviä tutkinnon osia sekä vapaasti valittavia tutkinnon osia. Lisäksi tutkintoon voi yksilöllisesti sisällyttää tutkinnon osia. Ks. tarkemmin lukusuunnitelmat.

Hiusalan perustutkinto muodostuu seuraavista tutkinnon osista:

Ammatilliset tutkinnon osat

Kaikille pakolliset tutkinnon osat

- Kaikille yhteisiä pakollisia tutkinnon osia on yhteensä 75 opintoviikkoa (ov). Tutkinnon osat ovat seuraavat:

  Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt 20 ov
  Kampaukset ja ehostus 15 ov
  Värjäyskäsittelyt 20 ov
  Permanenttikäsittelyt 10 ov

Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta 10 ov

Kaikille valinnaiset tutkinnon osat

- Tutkintoon kuuluu ammatillisia valinnaisia opintoja 15 ov. Opiskelija voi sisällyttää tutkintoonsa näitä opintoja:

  Asiakkaan tyylipalvelut 10 ov
  Hiusten muotoilukokonaisuudet 5 ov

Ammattitaitoa täydentävät tutkinnon osat

Pakolliset tutkinnon osat

- Kaikille yhteisiä pakollisia tutkinnon osia on yhteensä 16 opintoviikkoa (ov). Mikäli opiskelija suorittaa yhdistelmäopintoja, opiskelee hän edellä mainituista opinnoista lukion vastaavat kurssit oman henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) mukaisesti. Tarkemmat tiedot näkyvät lukusuunnitelmasta.

Valinnaiset tutkinnon osat

- Valinnaisia tutkinnon osia on yhteensä 4 opintoviikkoa (ov). Valinnaiset opinnot toteutetaan oppilaitoksen vuosittaisen yhteistarjonnan mukaan. Jos opiskelija suorittaa yhdistelmäopintoja tai opintoja tietyn väylän mukaan, muodostuvat valinnaiset opinnot kyseisen väylän opinnoista. Tarkemmat tiedot opinnoista näkyvät lukusuunnitelmassa.

Vapaasti valittavat tutkinnon osat

- Vapaasti valittavia tutkinnon osia on yhteensä 10 opintoviikkoa (ov). Vapaasti valittavat opinnot toteutetaan oppilaitoksen vuosittaisen yhteistarjonnan mukaan. Jos opiskelija suorittaa yhdistelmäopintoja tai opintoja tietyn väylän mukaan, muodostuvat vapaasti valittavat opinnot kyseisen väylän opinnoista. Tarkemmat tiedot opinnoista näkyvät lukusuunnitelmassa.

Ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävät tutkinnon osat

- Opiskellija voi yksilöllisesti sisällyttää tutkintoonsa ammatillista osaamista syventäviä tutkinnon osia henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) mukaisesti.

ORIENTAATIO-OPINNOT

Orientaatio-opinnoista on määrätty Vaasan ammattiopiston opetussuunnitelman yhteisessä osassa. Orientaatio-opinnot ovat laajuudeltaan 2 ov ja niistä on laadittu erikseen sisällöt ja tavoitteet. Orientaatio-opinnot toteutetaan ammatillisten opintojen yhteydessä seuraavasti:

Peruskoulupohjaiset ryhmät

- Ensimmäisenä opiskeluvuonna 1 ov Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta tutkinnon osan yhteydessä
- Toisena opiskeluvuonna ½ ov Värjäyskäsittelyt tutkinnon osan yhteydessä
- Kolmantena opiskeluvuonna ½ ov Permanenttikäsittelyt tutkinnon osan yhteydessä

Ylioppilaspohjaiset ryhmät

- Ensimmäisenä opiskeluvuonna 1 ov Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta tutkinnon osan yhteydessä
- Toisena opiskeluvuonna 1 ov Värjäyskäsittelyt tutkinnon osan yhteydessä

OPINTO-OHJAUS

- Opinto-ohjauksesta on määrätty opetushallituksen tutkinnon perusteissa, Vaasan ammattiopiston opetussuunnitelman yhteisessä osassa sekä siihen liittyvässä erillisessä opinto-ohjauksen suunnitelmassa.

TYÖSSÄOPPIMINEN

Työssäoppimisesta on määrätty opetushallituksen tutkinnon perusteissa ja Vaasan ammattiopiston opetussuunnitelman yhteisessä osassa. Tässä peruskoulupohjaisessa tutkinnossa työssäoppiminen toteutetaan seuraavasti:

- Ensimmäisenä opiskeluvuonna 8 opintoviikkoa. Työssäoppiminen kohdistuu Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt, Kampaukset ja ehostus sekä Värjäyskäsittelyt tutkinnon osaan. Työssäoppiminen toteutetaan Hiushoitola Studio Parcoksessa.

- Toisena opiskeluvuonna 6 opintoviikkoa. Työssäoppiminen kohdistuu Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt, Värjäyskäsittelyt sekä Kampaukset ja ehostus tutkinnon osaan. Työssäoppiminen toteutetaan alan yrityksissä.

- Kolmantena opiskeluvuonna 6 opintoviikkoa. Työssäoppiminen kohdistuu Kampaukset ja ehostus, Värjäyskäsittelyt ja Permanenttikäsittelyt tutkinnon osaan. Työssäoppiminen toteutetaan alan yrityksissä.

Työssäoppimisesta on määrätty opetushallituksen tutkinnon perusteissa ja Vaasan ammattiopiston opetussuunnitelman yhteisessä osassa. Tässä ylioppilaspohjaisessa tutkinnossa työssäoppiminen toteutetaan seuraavasti:

- Ensimmäisenä opiskeluvuonna 8 opintoviikkoa. Työssäoppiminen kohdistuu Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt, Kampaukset ja ehostus sekä Värjäyskäsittelyt tutkinnon osaan. Työssäoppiminen toteutetaan Hiushoitola Studio Parcoksessa.

- Toisena opiskeluvuonna 12 opintoviikkoa. Työssäoppiminen kohdistuu Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt, Kampaukset ja ehostus, Värjäyskäsittelyt sekä Permanenttikäsittelyt tutkinnon osaan. Työssäoppiminen toteutetaan Hiushoitola Studio Parcoksessa ja alan yrityksissä.

YRITTÄJYYS

- Yrittäjyydestä on määrätty opetushallituksen tutkinnon perusteissa ja Vaasan ammattiopiston opetussuunnitelman yhteisessä osassa. Ammatillisiin tutkinnon osiin sisältyy yrittäjyyttä vähintään 5 ov. Hiusalan perustutkinnossa yrittäjyys toteutetaan Hiusalonki Studio Parcoksessa, joka on hiusalan harjoitusyritys. Hiusalan kaikkiin ammatillisiin tutkinnon osiin sisältyy yrittäjyys. Lisäksi hiusalan opetussuunnitelman mukaan yrittäjyys toteutuu pakollisessa ammatillisen tutkinnon osassa Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta 10 ov. Tarkemmat tiedot näkyvät tutkinnon osan suunnitelmasta.

OPINNÄYTE

- Opinnäytteestä on määrätty opetushallituksen tutkinnon perusteissa ja Vaasan ammattiopiston opetussuunnitelman yhteisessä osassa. Opiskelija suunnittelee ja tekee omaa osaamistaan kokoavan opinnäytteen, joka voi olla esimerkiksi tuote, työnäyte, portfolio tai esitys. Opiskelija tunnistaa keskeiset ammatilliset vahvuutensa ja kehittää opinnäytettä tehdessään luovuuttaan, innovatiivisuuttaan sekä edistää ammatillista kasvuaan. Hän esittelee ja arvioi opinnäytteensä sekä sen suunnittelun ja toteutuksen. Opiskelija edistää opinnäytteellä omaa työllistymistään. Opinnäytteen laajuus on vähintään 2 ov ja se arvioidaan niiden/sen tutkinnon osien yhteydessä, joihin/johon se sisältyy. Opiskelija valitsee opinnäytetyön aiheen itse ja sen pohjalta määräytyy tutkinnon osa mihin opinnäytetyö merkitään. Opinnäytteestä merkitään päättötodistukseen laajuus ja nimi, erillistä arvosanaa ei anneta.

OPINTOPOLUT

Peruskoulupohjainen opiskelija voi suorittaa tutkinnon ns. opintopolkuina. Opintopolut muodostuvat erilaisista väylistä, jotka päätetään vuosittain. Tutkinnon opintopolut toteutetaan seuraavina väylinä:

- Opintopolkuun voi sisältyä sellaisia tutkinnon osia, jotka tukevat ja suuntaavat ammatillisia tavoitteita jonkin painopisteen mukaisesti. Tässä tutkinnossa on mahdollista suorittaa seuraavien painopisteiden mukaisia opintoja:

  1. Ammatilliset opinnot (perussuunnitelma)

  2. Ammatilliset opinnot (väylät)
     - Painopisteet oppilaitoksen yhteistarjonnasta (päätetään vuosittain)
     - Hiusalan perustutkintoon voidaan opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman kautta sisällyttää yksi tai useampia tutkinnon osia seuraavista perustutkinnoista:
       - Kauneudenhoitoalan perustutkinto
       - Liiketalouden perustutkinto
       - Sosiaali-, ja terveysalan perustutkinto (Kasvun tukeminen ja ohjaus, Hoito- ja huolenpito, Kuntoutumisen tukeminen)
       - Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto
       - Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto

Hiusalan perustutkintoon voidaan opiskelijan henkilökohtai-sen opiskelusuunnitelman kautta sisällyttää yksi ammatillinen tutkinnon osa seuraa-vista ammattitutkinnoista:

- Hiusalan ammattitutkinto
- Myynnin ammattitutkinto
- Markkinointiviestinnän ammattitutkinto
- Yrittäjän ammattitutkinto
- Hierojan ammattitutkinto
- Teatterialan ammattitutkinto
- Tekstiilialan ammattitutkinto
- Vaatetusalan ammattitutkinto

Hiusalan perustutkintoon voidaan opiskelijan henkilökohtai-sen opiskelusuunnitelman kautta sisällyttää yksi ammatillinen tutkinnon osa seuraa-vista erikoisammattitutkinnoista:

- Hiusalan erikoisammattitutkinto
- Kosmetologin erikoisammattitutkinto
- Teatterialan erikoisammattitutkinto
- Yrittäjän erikoisammattitutkinto
- Markkinointiviestinnän erikoisammattitutkinto
- Hierojan erikoisammattitutkinto
- Tekstiilialan erikoisammattitutkinto

- Vaatetusalan erikoisammattitutkinto

3. Yhdistelmäopinnot

- Yhdistelmäopiskelija suorittaa sekä ammatillisen perustutkinnon että ylioppilastutkinnon. Opinnot suoritetaan yhteistyössä Vaasan lyseon lukion kanssa. Osa yhdistelmäopintoja suorittavan opiskelijan ammatilliseen perustutkintoon kuuluvista opinnoista korvataan lukiokursseilla. Korvattavat opinnot ja niiden määrä riippuvat siitä, mitkä ylioppilaskokeet opiskelija suorittaa. Lukio-opinnoilla korvattavat opinnot voivat vaihdella 24 – 40 ov välillä. Tässä tutkinnossa lukiokursseilla korvataan seuraavia ammatillisen perustutkinnon opintoja opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti:

  - Vapaasti valittavat tutkinnon osat 10 ov
  - Ammattitaitoa täydentävät pakolliset tutkinnon osat 7 – 14 ov
  - Ammattitaitoa täydentävät valinnaiset tutkinnon osat 4 ov
  - Ammatillinen valinnainen tutkinnon osa (Asiakkaan tyylipalvelut) 0 – 10 ov

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTÖT

- Ammattiosaamisen näytöistä on määrätty opetushallituksen tutkinnon perusteissa ja Vaasan ammattiopiston opetussuunnitelman yhteisessä osassa. Seuraavassa taulukossa näkyy ne tutkinnon ammatilliset osat, joista näyttöjä suoritetaan. Lukusuunnitelmissa on kuvattu tarkemmin, mitkä tutkinnon osat mihinkin opintoväylään kuuluvat (ks. kohta *Lukusuunnitelmat*).

- Taulukosta selviää, toteutetaanko näytöt koko näyttönä vai osanäyttöinä, ketkä päättävät arvosanasta, näytön suoritusajankohta sekä suoritetaanko näyttö työpaikalla vai oppilaitoksessa. Lisäksi taulukosta selviää, millainen näyttö on kyseessä sekä näytön arviointikohteet. Tässä tutkinnossa ammattiosaamisen näytöt toteutetaan seuraavasti:

Tutkinnon näyttösuunnitelma / Peruskoulupohjainen

Hyväksytty ammattiosaamisen näyttötoimikunnassa 11.01.2011.

Tutkinnon osat, ov	*Toteutus*		*Arvosanasta päättää*		*Suoritusajankohta / vuosi*	*Näyttöpaikka*		*Näyttö*	*Näytön arviointikohteet*			
	Koko näyttö	*Osanäytöt*	*Opettaja*	*Työpaikkaohjaaja*		*Työpaikka*	*Oppilaitos*		*1*	*2*	*3*	*4*
Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt, 20 ov **Pitkien hiusten tasausleikkaus** NPA 11102 - osanäyttö		x	x		1		x	Opiskelija osoittaa hiusten leikkaamisen ja partakäsittelyjen ammattitaitonsa tekemällä asiakkaalle hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyjä, hiusten leikkauksia sekä partakäsittelyjä sekä kielitaitonsa kielitaustansa mukaisesti asiakaspalvelutilanteissa parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään niin laajasti, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.	K	K	O	K
Miesten muodikas leikkaus NPA 11103 - osanäyttö		x	x	x	2	x						
Kampaukset ja ehostus, 15 ov **Rullakampaus** NPA 11202 - osanäyttö		x	x		1		x	Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa hiusten kampaamisessa ja ehostuksessa tekemällä asiakkaille eri hiuspituuksiin kampauksia ja ehostuksia parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään niin laajasti, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.	K	K	O	K
Pitkien hiusten teema kampaus ja ehostus NPA 11201 - osanäyttö		x	x	x	3		x					

Värjäyskäsittelyt, 20 ov **Hapeteväriäys** NPA 11301 -osanäyttö **Naisten hiusten monivärjäys** NPA 11302 -osanäyttö		x x	x x	x x	2 3	 x	x	Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa värjäämällä asiakkaiden hiuksia parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.	K	K	O	K
Permanenttikäsit-telyt, 10 ov **Klassinen permanentti** NPA 11401 -koko näyttö	x		x	x	3		x	Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa tekemällä permanentteja asiakaspalvelutilanteissa par-turi-kampaamoissa tai muussa mahdollisim-man hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaa-vassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laa-juudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.	K	K	O	K
Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta, 10 ov **Palvelutilanne** NPA 11501 - koko näyttö	x		x		1		x	Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa toimimal-la asiakaspalvelu- ja myyntitehtävissä hius- ja kauneudenhoitoalan yrityksessä tai alan työ-paikan olosuhteita vastaavassa ympäristöss-sä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että am-mattitaidon voidaan todeta vastaavan am-mattitaitovaatimuksia.	K	E	E	K
Asiakkaan tyylipal-velut, 10 ov **Naisten muodikas kokonaisuus** NPA 30101 - koko näyttö	x		x	x	3	x		Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa toteutta-malla nais- ja miesasiakkaille tyylikonsultoin-nin parturi-kampaamossa tai muussa mah-dollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voi-daan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuk-sia.	K	K	K	K
Hiusten muotoilu-kokonaisuudet, 5 ov **Miesten muodikas kokonaisuus** NPA 30901 -koko näyttö	x		x	x	3	x		Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa tekemällä asiakkaalle hiusten ja parran muotoilukoko-naisuuksia sekä erilaisia juhla- ja teemakam-pauksia. Lisäksi hän kiinnittää irtohiuksia tai lisäkkeitä kampauksiin. Työ toteutetaan par-turi-kampaamossa tai mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ym-päristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.	K	K	K	K

1 = Työprosessi
2 = Työmenetelmät, -välineet ja materiaalien hallinta
3 = Työn perustana olevan tiedon hallinta
4 = Elinikäisen oppimisen avaintaidot

K = kokonaan
E = ei lainkaan
O = osittain

Tutkinnon näyttösuunnitelma / Ylioppilaspohjainen

Hyväksytty ammattiosaamisen näyttötoimikunnassa 11.01.2011.

Tutkinnon osat, ov	*Toteutus*		*Arvosanas-ta päättää*		*Suoritusajankohta / vuosi*	*Näyttö-paikka*		*Näyttö*	*Näytön arviointi-kohteet*			
	Koko näyttö	*Osanäytöt*	*Opettaja*	*Työpaikka-ohjaaja*		*Työpaikka*	*Oppilaitos*		*1*	*2*	*3*	*4*
Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt, 20 ov **Pitkien hiusten tasausleikkaus** NPA 11102 - osanäyttö		x	x		1		x	Opiskelija osoittaa hiusten leikkaamisen ja partakäsittelyjen ammattitaitonsa tekemällä asiakkaalle hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyjä, hiusten leikkauksia sekä partakäsittelyjä sekä kielitaitonsa kielitaustansa mukaisesti asiakaspalvelutilanteissa parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään niin laajasti, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.	K	K	O	K
Naisten muodikas hiustenleikkaus NPA 11101 - osanäyttö		x	x	x	2	x						
Kampaukset ja ehostus, 15 ov **Rullakampaus** NPA 11202 - osanäyttö		x	x		1		x	Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa hiusten kampaamisessa ja ehostuksessa tekemällä asiakkaille eri hiuspituuksiin kampauksia ja ehostuksia parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään niin laajasti, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.	K	K	O	K
Pitkien hiusten teema kampaus ja ehostus NPA 11201 - osanäyttö		x	x	x	2		x					
Värjäyskäsittelyt, 20 ov **Hapetevärjäys** NPA11301 - osa näyttö		x	x		1		x	Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa värjäämällä asiakkaiden hiuksia parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.	K	K	O	K

Naisten hiusten monivärivärjäys NPA 11302 - osanäyttö		x	x	x	2	x						
Permanenttikäsit-telyt, 10 ov **Klassinen permanentti** NPA 11401 - koko näyttö	x		x	x	2	x		Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa tekemällä permanentteja asiakaspalvelutilanteissa parturi-kampaamoissa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.	K	K	O	K
Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta, 10 ov **Palvelutilanne** NPA 11501 - koko näyttö	x		x		1		x	Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa toimimalla asiakaspalvelu- ja myyntitehtävissä hius- ja kauneudenhoitoalan yrityksessä tai alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.	K	E	E	K
Hiusten muotoilukokonai-suudet, 5 ov **Miesten muodikas kokonaisuus** NPA 39001 -koko näyttö	x		x	x	2		x	Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa tekemällä asiakkaalle hiusten ja parran muotoilukokonaisuuksia sekä erilaisia juhla- ja teemakampauksia. Lisäksi hän kiinnittää irtohiuksia tai lisäkkeitä kampauksiin. Työ toteutetaan parturi-kampaamossa tai mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia	K	K	K	K

1 = Työprosessi
2 = Työmenetelmät, -välineet ja materiaalien hallinta
3 = Työn perustana olevan tiedon hallinta
4 = Elinikäisen oppimisen avaintaidot

K = kokonaan
E = ei lainkaan
O = osittain

LUKUSUUNNITELMAT

- Opintojen alkaessa opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS), joka tehdään tutkinnon lukusuunnitelman pohjalta.

- Lukusuunnitelmassa näkyy

    - tutkintoon kuuluvat opinnot ja opintojaksot,
    - ovatko opinnot pakollisia vai valinnaisia,
    - opintojen suunniteltu suoritusajankohta,
    - sellaiset tutkinnon osat, jotka korvataan lukio- tai väyläopinnoilla, mikäli opiskelija on kyseiset opinnot valinnut.

- Tutkinnon osia on selostettu myös kohdassa *Tutkinnon muodostuminen*.

Tutkinto sisältää seuraavat lukusuunnitelmat:

Lukusuunnitelma 1 a	Hiusalan perustutkinto, peruskoulupohjainen
Lukusuunnitelma 1 b	Hiusalan perustutkinto, peruskoulupohjainen ▪ 1.8.2012 jälkeen aloittaneet
Lukusuunnitelma 2 a	Hiusalan perustutkinto, ylioppilaspohjainen
Lukusuunnitelma 2 b	Hiusalan perustutkinto, ylioppilaspohjainen ▪ 1.8.2012 jälkeen aloittaneet

Lukusuunnitelma 1 a (ennen 1.8.2012 opintonsa aloittaneet)

HIUSALAN PERUSTUTKINTO, PARTURI-KAMPAAJA 120 ov							
Lukusuunnitelma 1 a, peruskoulupohjainen (ennen 1.8.2012 aloittaneet)			*Näytöt*	*Lukuvuosi*			*Yhteensä*
Tutkinnon osan koodi	*Opintojakson koodi*	*Tutkinnon osan nimi / Opintojakson nimi*	*Luku-vuosi*	*1 ov*	*2 ov*	*3 ov*	*ov*
		AMMATILLISET TUTKINNON OSAT					**90**
		Pakolliset tutkinnon osat					75 ov
PAR 111		**Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt**	1 v, 2v				**20 ov**
	PAR 11101	Hiusten ja parran leikkauksen perusteet		6			
	PAR 11102	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		4			
	PAR 11103	Hiusten ja parran leikkaus 1			8		
	PAR 11104	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			2		
PAR 112		**Kampaukset ja ehostus**	1v, 3 v				**15 ov**
	PAR 11201	Kampauksen ja ehostuksen perusteet		3			
	PAR 11202	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		2			
	PAR 11203	Kampaus ja ehostus 1			3		
	PAR 11204	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			2		
	PAR 11205	Kampaus ja ehostus 2				3	
	PAR 11206	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)				2	
PAR 113		**Värjäyskäsittelyt**	2v, 3 v				**20 ov**
	PAR 11301	Värjäyksen perusteet		3			
	PAR 11302	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		2			
	PAR 11303	Värjäyskäsittelyt 1			8		
	PAR 11304	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			2		
	PAR 11305	Värjäyskäsittelyt 2				3	
	PAR 11306	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)				2	
PAR 114		**Permanenttikäsittelyt**	3 v				**10 ov**
	PAR 11401	Permanentin perusteet			5		
	PAR 11402	Permanenttikäsittelyt				3	
	PAR 11403	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)				2	
PAR 115		**Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta**	1 v				**10 ov**
	PAR 11501	Palvelu- ja asiakasyhteistyö		5			
	PAR 11502	Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta		5			
		Valinnaiset tutkinnon osat					15 ov
PAR 301		**Asiakkaan tyylipalvelut (vaihtoehtoinen väyläopinnoille)**	3 v				**10 ov**
	PAR 30101	Muoto-oppi ja tyylipalvelut				10	
PAR 390		**Hiusten muotoilukokonaisuudet (tammikuu)**	3 v				**5 ov**
	PAR 39001	Hiusten muotoilukokonaisuudet				5	
		AMMATTITAITOA TÄYDENTÄVÄT TUTKINNON OSAT					**20 ov**
		Pakolliset tutkinnon osat					
		(Yhdistemäopiskelijoilla osa pakollisista tutkinnon					

HIUSALAN PERUSTUTKINTO, PARTURI-KAMPAAJA 120 ov							
Lukusuunnitelma 1 a, peruskoulupohjainen (ennen 1.8.2012 aloittaneet)			*Näytöt*	*Lukuvuosi*			*Yhteensä*
Tutkinnon osan koodi	*Opintojakson koodi*	*Tutkinnon osan nimi / Opintojakson nimi*	*Luku-vuosi*	*1 ov*	*2 ov*	*3 ov*	*ov*
		osista korvataan lukio-opinnoilla.)					
011		**Äidinkieli, suomi**					**4**
	01101	Työelämän viestintä 1					*2*
	01102	Työelämän viestintä 2					*2*
016		**Äidinkieli, suomi toisena kielenä**					**4**
	01601	Äidinkieli, suomi toisena kielenä					*4*
020		**Toinen kotimainen kieli, ruotsi**					**1**
	02001	Toinen kotimainen kieli, ruotsi					*1*
031		**Vieras kieli, A-englanti**					**2**
	03101	Vieras kieli, A-englanti					*1*
061		**Matematiikka**					**3**
	06101	Matematiikka 1					*1*
	06102	Matematiikka 2					*1*
	06103	Matematiikka 3					*1*
062		**Fysiikka ja kemia**					**2**
	06201	Fysiikka 1					*1*
	06202	Kemia 1					*1*
071		**Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätieto**					**1**
	07101	Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätieto					*1*
091		**Liikunta**					**1**
	09101	Liikunta					1
082		**Terveystieto**					**1**
	08201	Terveystieto					1
092		**Taide ja kulttuuri**					**1**
	09201	Taide ja kulttuuri					*1*
		Valinnaiset tutkinnon osat					**4**
		(Yhdistelmäopiskelijoilla valinnaiset tutkinnon osat korvataan lukio-opinnoilla.Tietyn					

HIUSALAN PERUSTUTKINTO, PARTURI-KAMPAAJA 120 ov							
Lukusuunnitelma 1 a, peruskoulupohjainen (ennen 1.8.2012 aloittaneet)			*Näytöt*	*Lukuvuosi*			*Yhteensä*
Tutkinnon osan koodi	*Opintojakson koodi*	*Tutkinnon osan nimi / Opintojakson nimi*	*Luku-vuosi*	*1 ov*	*2 ov*	*3 ov*	*ov*
		painopisteen mukaan opiskelevilla tutkinnon osat korvataan väyläopinnoilla.)					
		Valinnaiset tutkinnon osat toteutetaan keskitetysti oppilaitoksen vuosittaisen tarjonnan mukaan.					
		VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT					**10**
		(Yhdistelmäopiskelijoilla vapaasti valittavat tutkinnon osat korvataan lukio-opinnoilla.Tietyn painopisteen mukaan opiskelevilla tutkinnon osat korvataan väyläopinnoilla.)					
		Vapaasti valittavat tutkinnon osat toteutetaan keskitetysti oppilaitoksen vuosittaisen tarjonnan mukaan.					
		AMMATTITAITOA TÄYDENTÄVÄT JA VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT (jaksotus lukuvuosille)		10	10	10	
		AMMATILLISTA OSAAMISTA YKSILÖLLISESTI SYVENTÄVÄT TUTKINNON OSAT					**X**
		Perustutkintoon voi sisältyä yli 120 opintoviikon meneviä yksilöllisesti syventäviä tutkinnon osia opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) mukaisesti.					
		YHTEENSÄ KAIKKI OPINNOT		40	40	40	**120**

Lukusuunnitelma 1 b (1.8.2012 jälkeen opintonsa aloittaneet)

HIUSALAN PERUSTUTKINTO, PARTURI-KAMPAAJA 120 ov							
Lukusuunnitelma 1 b, peruskoulupohjainen (1.8.2012 jälkeen)			*Näytöt*	*Lukuvuosi*			*Yhteensä*
Tutkinnon osan koodi	*Opintojakson koodi*	*Tutkinnon osan nimi / Opintojakson nimi*	*Luku-vuosi*	*1 ov*	*2 ov*	*3 ov*	*ov*
		AMMATILLISET TUTKINNON OSAT					**90**
		Pakolliset tutkinnon osat					75 ov
PAR 111		**Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt**	1 v, 2v				**20 ov**
	PAR 11103	Hiusten ja parran leikkauksen perusteet		8			
	PAR 11102	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		4			
	PAR 11112	Hiusten ja parran leikkaus 1			6		
	PAR 11104	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			2		
PAR 112		**Kampaukset ja ehostus**	1v, 3 v				**15 ov**
	PAR 11201	Kampauksen ja ehostuksen perusteet		3			
	PAR 11202	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		2			
	PAR 11203	Kampaus ja ehostus 1			3		
	PAR 11204	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			2		
	PAR 11205	Kampaus ja ehostus 2				3	
	PAR 11206	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)				2	
PAR 113		**Värjäyskäsittelyt**	2v, 3 v				**20 ov**
	PAR 11313	Värjäyksen perusteet		5			
	PAR 11302	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		2			
	PAR 11314	Värjäyskäsittelyt 1			6		
	PAR 11304	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			2		
	PAR 11305	Värjäyskäsittelyt 2				3	
	PAR 11306	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)				2	
PAR 114		**Permanenttikäsittelyt**	3 v				**10 ov**
	PAR 11401	Permanentin perusteet			5		
	PAR 11402	Permanenttikäsittelyt				3	
	PAR 11403	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)				2	
PAR 115		**Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta**	1 v				**10 ov**
	PAR 11503	Palvelu- ja asiakasyhteistyö		6			
	PAR 11504	Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta			4		
		Valinnaiset tutkinnon osat					15 ov
PAR 301		**Asiakkaan tyylipalvelut (vaihtoehtoinen väyläopinnoille)**	3 v				**10 ov**
	PAR 30101	Muoto-oppi ja tyylipalvelut				10	
PAR 390		**Hiusten muotoilukokonaisuudet (tammikuu)**	3 v				**5 ov**
	PAR 39001	Hiusten muotoilukokonaisuudet				5	
		AMMATTITAITOA TÄYDENTÄVÄT TUTKINNON OSAT					**20 ov**
		Pakolliset tutkinnon osat					
		(Yhdistemäopiskelijoilla osa pakollisista tutkinnon					

HIUSALAN PERUSTUTKINTO, PARTURI-KAMPAAJA 120 ov							
Lukusuunnitelma 1 b, peruskoulupohjainen (1.8.2012 jälkeen)			*Näytöt*	*Lukuvuosi*			*Yhteensä*
Tutkinnon osan koodi	*Opintojakson koodi*	*Tutkinnon osan nimi / Opintojakson nimi*	*Luku-vuosi*	*1 ov*	*2 ov*	*3 ov*	*ov*
		osista korvataan lukio-opinnoilla.)					
011		**Äidinkieli, suomi**					**4**
	01101	Työelämän viestintä 1					*2*
	01102	Työelämän viestintä 2					*2*
016		**Äidinkieli, suomi toisena kielenä**					**4**
	01601	Äidinkieli, suomi toisena kielenä					*4*
020		**Toinen kotimainen kieli, ruotsi**					**1**
	02001	Toinen kotimainen kieli, ruotsi					*1*
031		**Vieras kieli, A-englanti**					**2**
	03101	Vieras kieli, A-englanti					*1*
061		**Matematiikka**					**3**
	06101	Matematiikka 1					*1*
	06102	Matematiikka 2					*1*
	06103	Matematiikka 3					*1*
062		**Fysiikka ja kemia**					**2**
	06201	Fysiikka 1					*1*
	06202	Kemia 1					*1*
071		**Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätieto**					**1**
	07101	Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätieto					*1*
091		**Liikunta**					**1**
	09101	Liikunta					1
082		**Terveystieto**					**1**
	08201	Terveystieto					1
092		**Taide ja kulttuuri**					**1**
	09201	Taide ja kulttuuri					*1*
		Valinnaiset tutkinnon osat					**4**
		(Yhdistelmäopiskelijoilla valinnaiset tutkinnon osat korvataan lukio-opinnoilla.Tietyn					

HIUSALAN PERUSTUTKINTO, PARTURI-KAMPAAJA 120 ov							
Lukusuunnitelma 1 b, peruskoulupohjainen (1.8.2012 jälkeen)			*Näytöt*	*Lukuvuosi*			*Yhteensä*
Tutkinnon osan koodi	*Opintojakson koodi*	*Tutkinnon osan nimi / Opintojakson nimi*	*Luku-vuosi*	*1 ov*	*2 ov*	*3 ov*	*ov*
		painopisteen mukaan opiskelevilla tutkinnon osat korvataan väyläopinnoilla.)					
		Valinnaiset tutkinnon osat toteutetaan keskitetysti oppilaitoksen vuosittaisen tarjonnan mukaan.					
		VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT					**10**
		(Yhdistelmäopiskelijoilla vapaasti valittavat tutkinnon osat korvataan lukio-opinnoilla.Tietyn painopisteen mukaan opiskelevilla tutkinnon osat korvataan väyläopinnoilla.)					
		Vapaasti valittavat tutkinnon osat toteutetaan keskitetysti oppilaitoksen vuosittaisen tarjonnan mukaan.					
		AMMATTITAITOA TÄYDENTÄVÄT JA VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT (jaksotus lukuvuosille)		10	10	10	
		AMMATILLISTA OSAAMISTA YKSILÖLLISESTI SYVENTÄVÄT TUTKINNON OSAT					**X**
		Perustutkintoon voi sisältyä yli 120 opintoviikon meneviä yksilöllisesti syventäviä tutkinnon osia opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) mukaisesti.					
		YHTEENSÄ KAIKKI OPINNOT		40	40	40	**120**

Lukusuunnitelma 2 a (ennen 1.8.2012 opintonsa aloittaneet)

HIUSALAN PERUSTUTKINTO, PARTURI-KAMPAAJA 80 ov							
Lukusuunnitelma 2 a, ylioppilaspohjanen (ennen 1.8.2012 aloittaneet)			*Näytöt*	*Lukuvuosi*			*Yhteensä*
Tutkinnon osan koodi	*Opintojakson koodi*	*Tutkinnon osan nimi / Opintojakson nimi*	*Luku-vuosi*	*1 ov*	*2 ov*	*3 ov*	*ov*
		AMMATILLISET TUTKINNON OSAT					**90**
		Pakolliset tutkinnon osat					75 ov
PAR 111		**Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt**	1 v, 2v				**20 ov**
	PAR 11101	Hiusten ja parran leikkaus 1		6			
	PAR 11102	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		4			
	PAR 11103	Hiusten ja parran leikkaus 2			6		
	PAR 11104	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			4		
PAR 112		**Kampaukset ja ehostus**	1v, 2 v				**15 ov**
	PAR 11201	Kampauksen ja ehostuksen perusteet		3			
	PAR 11202	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		2			
	PAR 11203	Kampaus ja ehostus 1			8		
	PAR 11204	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			2		
PAR 113		**Värjäyskäsittelyt**	1 v,2v				**20 ov**
	PAR 11301	Värjäyksen perusteet		8			
	PAR 11302	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		2			
	PAR 11303	Värjäyskäsittelyt 1			6		
	PAR 11304	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			4		
PAR 114		**Permanenttikäsittelyt**	2 v				**10 ov**
	PAR 11401	Permanentin perusteet		5			
	PAR 11402	Permanenttikäsittelyt			3		
	PAR 11403	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			2		
PAR 115		**Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta**	1 v				**10 ov**
	PAR 11501	Palvelu- ja asiakasyhteistyö		5			
	PAR 11502	Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta		5			
		Valinnaiset tutkinnon osat					15 ov
		Asiakkaan tyylipalvelut (vaihtoehtoinen väyläopinnoille)					
		Hyväksiluettu					**10 ov**
PAR 390		**Hiusten muotoilukokonaisuudet (tammikuu)**	2 v				**5 ov**
	PAR 39001	Hiusten muotoilukokonaisuudet			5		

Lukusuunnitelma 2 b (1.8.2012 jälkeen opintonsa aloittaneet)

HIUSALAN PERUSTUTKINTO, PARTURI-KAMPAAJA 80 ov							
Lukusuunnitelma 2 b, ylioppilaspohjainen (1.8.2012 jälkeen)			*Näytöt*	*Lukuvuosi*			*Yhteensä*
Tutkinnon osan koodi	*Opintojakson koodi*	*Tutkinnon osan nimi / Opintojakson nimi*	*Luku-vuosi*	*1 ov*	*2 ov*	*3 ov*	*ov*
		AMMATILLISET TUTKINNON OSAT					**90**
		Pakolliset tutkinnon osat					75 ov
PAR 111		**Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt**	1 v, 2v				**20 ov**
	PAR 11103	Hiusten ja parran leikkaus 1		8			
	PAR 11102	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		4			
	PAR 11113	Hiusten ja parran leikkaus 2			6		
	PAR 11104	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			2		
PAR 112		**Kampaukset ja ehostus**	1v, 2 v				**15 ov**
	PAR 11213	Kampauksen ja ehostuksen perusteet		5			
	PAR 11202	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		2			
	PAR 11214	Kampaus ja ehostus 1			4		
	PAR 11204	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			4		
PAR 113		**Värjäyskäsittelyt**	1 v,2v				**20 ov**
	PAR 11301	Värjäyksen perusteet		8			
	PAR 11302	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)		2			
	PAR 11303	Värjäyskäsittelyt 1			6		
	PAR 11304	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			4		
PAR 114		**Permanenttikäsittelyt**	2 v				**10 ov**
	PAR 11401	Permanentin perusteet		5			
	PAR 11402	Permanenttikäsittelyt			3		
	PAR 11403	Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen)			2		
PAR 115		**Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta**	1 v				**10 ov**
	PAR 11503	Palvelu- ja asiakasyhteistyö		6			
	PAR 11504	Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta			4		
		Valinnaiset tutkinnon osat					15 ov
		Asiakkaan tyylipalvelut (vaihtoehtoinen väyläopinnoille)					
		Hyväksiluettu					**10 ov**
PAR 390		**Hiusten muotoilukokonaisuudet (tammikuu)**	2 v				**5 ov**
	PAR 39001	Hiusten muotoilukokonaisuudet			5		

OPINNOT

Seuraavilla sivuilla on kuvattu tutkinnon sisältämät opinnot. Opintojen yhteyteen on kirjattu opintojen ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit sekä suunnitelma opintojen arvioinnista ja osaamisen arviointimenetelmistä. Suunnitelmissa on myös ohjeelliset toteutustavat oppimateriaaleista, opetusmenetelmistä sekä oppimisympäristöistä. Opintojen ajoitus selviää lukusuunnitelmasta (ks. kohta *Lukusuunnitelma*).

Parturi-kampaajan työ vaatii luovuutta ja kykyä ottaa koko ihmisen persoona huomioon, vaikka palvelut kohdistuvatkin lähinnä hiuksiin ja ihoon. Kyky tulla toimeen kaikenlaisten ja eri-ikäisten ihmisten kanssa on ensiarvoisen tärkeää. Parturi-kampaajalla täytyy olla aito halu palvella ihmisiä. Avoimuus, yhteistyökykyisyys, joustavuus sekä tietynlainen nöyryys ovat tärkeimpiä ominaisuuksia. Asiakastöiden teko vaatii tekijältä myös ripeyttä ja organisointikykyä.

AMMATILLISET TUTKINNON OSAT

Kaikille pakolliset tutkinnon osat

Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt, 20 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Muu arviointi**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan arviointiasteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointikriteereitä. Arviointimenetelmät - ammattiosaamisen näyttö	- Hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheiden huomioon ottaminen - Leikkausten ja partakäsittelyjen ammattikäsitteiden hallinta - Ravinnon ja terveellisten elämäntapojen vaikutusten huomioon ottaminen hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin - Tiedon hankinta - Estetiikan ja kestävän kehityksen huomioon ottaminen Arvioidaan koe ja harjoitustöinä	- Hiusten ja parran leikkauksen perusteet, 6 ov - Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 4 ov - Hiusten ja parran leikkaus 1, 8 ov - Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov	Oppimateriaalit - Hiusalan kirjallisuus Opetusmenetelmät - lähiopetus - asiakastyöskentely - parityöskentely - harjoitustehtäviä - opintokäyntejä - verkko-opetus Oppimisympäristöt - Hiusstudio Parcoksen työsalit - hiusalan yritykset - tutustumiskäynnit alan yrityksiin - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja, opettajat ja työpaikkaohjaaja yhdessä.			

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- määritellä hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheet
- suunnitella ja toteuttaa hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn
- suunnitella ja toteuttaa asiakkaille erilaisia hiusten leikkauksia ja partakäsittelyjä
- pestä asiakkaan hiukset työn vaatimalla tavalla
- hieroa hiuspohjan
- tulkita asiakkaan tyyliä hiusten leikkausta ja partakäsittelyä suunnitellessaan

- ottaa huomioon muodin asiakkaan hiusten leikkauksessa ja partakäsittelyssä
- ottaa huomioon muoto-opin hiusten leikkaamisessa ja parran muotoilussa
- hyödyntää tuotetuntemustaan hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyissä
- käyttää tuotteita, työvälineitä ja laitteita
- muotoonkuivata asiakkaan hiukset
- ottaa huomioon ravinnon ja terveellisten elintapojen vaikutuksen hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin
- suositella ja myydä asiakkaalle hiusten ja parran kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- hyödyntää kielitaitoaan asiakaspalvelussa
- hankkia tietoa eri lähteistä
- ottaa työssään huomioon yrittäjyyden, aloitekykyisyyden ja vastuullisuuden
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- arvioida omaa työtään

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Hiusten ja hiuspohjan hoito-käsittelyn suunnittelu	suunnittelee hiusten ja hius-pohjan hoitokäsittelyn	suunnittelee hiusten ja hiuspohjan hoito-käsittelyn asiakkaan tarpeiden mukaisesti	suunnittelee hiusten ja hiuspohjan hoito-käsittelyn itsenäisesti ja asiakkaan tarpei-den mukaisesti
Hiusten leikkaus- ja parta-käsittelyn suunnittelu	tekee toteuttamiskelpoisia hiusten leikkaus- ja parta-käsittelysuunnitelmia ja noudattaa työohjeita	tunnistaa erilaisten hiusten leikkauksien ja partakäsittelyjen mahdollisuudet ja ottaa huomioon asiakkaan toiveita	ottaa suunnittelus-saan huomioon hius-ten ja partakäsitte-lyjen sekä muodin tarjoamat mahdolli-suudet suhteessa asiakkaan toiveisiin ja tyyliin
Hiusten peseminen	pesee hiukset työn vaati-malla tavalla	pesee hiukset asi-akkaan tarpeen mu-kaisesti	pesee hiukset asi-akkaan tarpeen mu-kaisesti ja tuotetun-temustaan hyödyn-täen

Hiusten ja hiuspohjan hoitaminen	hoitaa hiukset ja hiuspohjan työsuunnitelman mukaan	hoitaa hiukset ja hiuspohjan tuotetuntemustaan hyödyntäen ja edeten sujuvasti työvaiheesta toiseen	hoitaa hiukset ja hiuspohjan asiakkaan tarpeiden mukaisesti ja itsenäisesti sekä perustelee tuote- ja laitevalinnat
Hiuspohjan hieronnan hallinta	hieroo hiuspohjaa	valitsee sopivan hierontatekniikan hoitokäsittelyn perusteella ja asiakkaan hoitotarpeen mukaan	soveltaa oppimiaan hierontatekniikoita asiakkaan hoitotarpeen mukaan
Hiusten leikkaaminen	leikkaa hiukset myyntikelpoisesti käyttäen perusrakenteita (ehjä ja porrastettu rakenne, tasamittainen ja lisääntyvä kerrostus sekä saksi-kampatekniikka) ja noudattaa työohjeita	leikkaa hiukset suunnitelman mukaisesti käyttäen perusrakenteita tai niiden yhdistelmiä	leikkaa hiukset suunnitelman mukaan ja asiakkaalle soveltuvasti ja perustelee valintojaan, käyttää monipuolisia tekniikoita
Hiusten kuivaaminen ja viimeistely	muotoonkuivaa ja viimeistelee hiukset	kuivaa hiukset muotoon käyttäen tarvittavia muotoilutuotteita	kuivaa hiukset muotoon käyttäen muotoilu- ja viimeistelytuotteita sekä perustelee valintojaan
Parran muotoileminen ja parranajo	muotoilee ja ajaa parran ohjattuna	muotoilee ja ajaa parran työsuunnitelman mukaisesti ja omatoimisesti	muotoilee ja ajaa parran itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti ja perustelee hänelle valintojaan
Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen	palvelee asiakasta ystävällisesti ja ohjaa asiakasta kotihoito-tuotteiden käytössä	esittelee asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaan	myy asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaan ja suosittelee lisäpalveluja
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti työturvallisuuteen, välttää riskejä ja ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta ja toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää asiakkaan sekä työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää asiakkaan sekä työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomion turvallisuus- ja terveysnäkökohdat, asiakkaan ja työympäristön turvallisuuden sekä soveltaa oppimaansa yllättävissä-

			kin tilanteissa
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi leikkauksen ja partakäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi leikkauksen ja partakäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja oma-aloitteisesti, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi leikkauksen ja partakäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suhteessa suunnitelmaan, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Leikkaus- tai parranajotekniikoiden hallinta	valitsee leikkauksessa /partakäsittelyssä käytettävät perustekniikat ja/tai ohennusmenetelmät ohjattuna	toteuttaa leikkauksen/partakäsittelyn työhön sopivalla leikkaus-, ohennus- tai ajotekniikalla	toteuttaa leikkauksia/ partakäsittelyjä monipuolisilla ja asiakkaalle soveltuvilla tekniikoilla ja perustelee valintojaan
Työvälineiden käytön hallinta	käyttää hoitokäsittelyissä/leikkauksessa/partakäsittelyssä tarvittavia tavallisimpia välineitä	valitsee hoitokäsittelyyn/leikkaukseen/partakäsittelyyn sopivat työvälineet ja käyttää niitä	käyttää hoitokäsittelyn/leikkauksen/ partakäsittelyn lopputuloksen kannalta perusteltuja työvälineitä
Tuotteiden käytön hallinta	valitsee ja käyttää hoitokäsittelyssä/leikkauksessa/partakäsittelyssä tarvittavia tuotteita, selvittää tuotteiden sopivuuden asiakkaalle ohjeen mukaan	valitsee ja käyttää hoitokäsittelyssä/ leikkauksessa/partakäsittelyssä tarvittavia tuotteita, selvittää tuotteiden sopivuuden asiakkaalle	valitsee ja käyttää monipuolisesti ja asiakkaalle soveltuvasti hoitokäsittelyssä/leikkauksessa/partakäsittelyssä tarvittavia tuotteita, perustelee käytön edut sekä sopivuuden asiakkaalle
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työyhteisössään huomioon työyhteisön muut jäsenet.	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Hiusten ja hiuspohjan laadun ja kunnon määrittely	määrittelee hiusten ja hiuspohjan kunnon ja laadun sekä tunnistaa ne hiuspohjan muutokset, jotka vaativat muun asiantuntijan hoitoa	määrittelee asiakkaan hiusten ja hiuspohjan laadun ja kunnon sekä ohjaa asiakkaan tarvittaessa muun asiantuntijan hoitoon	määrittelee itsenäisesti asiakkaan hiusten ja hiuspohjan laadun ja kunnon sekä eri hoitomahdollisuudet ja selvittää mahdolliset ongelmien syyt asiakkaan kanssa ja ohjaa hänet tarvittaessa asiantuntijan hoitoon
Hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheiden huomioon ottaminen	ottaa hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheet huomioon hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyssä	hankkii ja hyödyntää omatoimisesti tietoa hiuksen rakenteesta ja kasvuvaiheista hoidon suunnittelussa ja työskentelyssä	hallitsee hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheiden tietoperustan ja soveltaa monipuolisesti tietoaan hoitokäsittelyissä
Tuotteiden tunteminen ja niiden vaikutuksen huomioon ottaminen hiusten ja hiuspohjan hoidossa	ottaa tavallisimpien hoitotuotteiden toimintaperiaatteita huomioon hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyssä	ottaa hoitotuotteiden toimintaperiaatteet ja niiden yleisimmät ainesosat huomioon hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyissä	perustelee valitsemansa hoitotuotteet ottaen huomioon asiakkaan hiusten ja hiuspohjan hoitotarpeet sekä mahdolliset allergiat, tuotteiden vaikuttavat ainesosat ja niiden toimintaperiaatteet
Leikkausten ja partakäsittelyjen ammattikäsitteiden hallinta	käyttää ohjeen mukaan ammattikäsitteitä työn suunnittelussa	ilmaisee suunnittelemansa leikkauksen/partakäsittelyn ammattikäsittein	ilmaisee suunnittelemansa työn käyttäen sujuvasti ammattikäsitteitä
Asiakkaan tyylin tukeminen, muotoopin ja muodin huomioon ottaminen	käyttää asiakkaan tyyliin liittyvää tietoa ohjeen mukaan, osoittaa kiinnostusta muotiin	hankkii ja soveltaa tyyliin ja muotoon liittyviä tietoja hiusten leikkauksissa/partakäsittelyissä ja valitsee leikkaus- /partakäsittelymallin asiakkaalle soveltuvasti, tulkitsee ja toteuttaa ajankohtaista muotia	perustelee leikkaus-/partakäsittelymallien valintaan johtaneita päätöksiä asiakkaan persoonallisten ominaisuuksien ja muoto-opillisten seikkojen perusteella, soveltaa perustellusti vallitsevaa muotia ottaen huomioon asiakkaan toiveet
Ravinnon ja terveellisten elintapojen vaikutusten huomioon ottaminen hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin	ottaa ohjattuna huomioon ravinnon ja terveellisten elintapojen vaikutukset hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin	ottaa huomioon ravinnon ja terveellisten elintapojen vaikutukset hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin	soveltaa hoitotilanteessa tietouttaan ravinnon ja terveellisten elintapojen vaikutuksesta hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin
Tiedon hankinta	hankkii työskentelynsä tueksi tietoa tavallisimmista hiusalan tietolähteistä ja pystyy hyödyntämään sitä ohjeen mukaan, hakee ohjeen mukaan tietoa	hankkii tietoa eri tietolähteistä työskentelynsä tueksi ja hyödyntää sitä, hakee tietoa ja tuntee tuotteiden mahdollisia haitallisia vaikutuksia	hankkii työskentelynsä tueksi itsenäisesti tietoa ammatti- ja muotilehdistä ja sähköisistä viestimistä ja soveltaa sitä työskentelyynsä asiakkaan toiveiden

	tuotteiden mahdollisista haitallisista vaikutuksista		mukaisesti, selvittää itsenäisesti käytettävien tuotteiden mahdollisia haittavaikutuksia
	tunnistaa, arvioi ja esittelee ohjattuna keskeisen ammatillisen osaamisensa ja ammatilliset vahvuutensa	tunnistaa, arvioi ja esittelee suunnitelmallisesti sekä loogisesti keskeisen ammatillisen osaamisensa ja ammatilliset vahvuutensa	tunnistaa, arvioi ja esittelee suunnitelmallisesti, loogisesti, persoonallisesti ja luovasti keskeisen ammatillisen osaamisensa ja ammatilliset vahvuutensa
Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa Alakohtainen kielitaidon hallinta suomenkielisillä	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa Alakohtainen kielitaidon hallinta ruotsinkielisillä	palvelee asiakkaita ruotsin kielellä, hoitaa palvelutilanteen suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä vieraalla kielellä	palvelee asiakkaita ruotsin kielellä, hoitaa palvelutilanteen joustavasti suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen yhdellä vieraalla kielellä	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä
Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa Alakohtainen kielitaidon hallinta muunkielisillä	hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä selviytyy auttavasti palvelutilanteessa yhdellä muulla kielellä	hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä ja selviytyy auttavasti toisella kotimaisella kielellä	palvelee asiakkaita suomen tai ruotsin kielellä, hoitaa palvelutilanteen joustavasti toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa Alakohtainen kielitaidon hallinta vieraskielisessä koulutuksessa	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä auttaa palvelutilanteessa asiakkaan eteenpäin yhdellä muulla kielellä	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä muulla kielellä	palvelee asiakkaita koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä muulla kielellä
Estetiikan ja kestävän kehityksen huomioon ottaminen työssä	työskentelee ohjatusti alan esteettisten periaatteiden mukaisesti (esim. työympäristön viihtyisyys tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavat tekijät)	työskentelee alan esteettisten periaatteiden, esim. työympäristön viihtyisyyden tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden mukaisesti	hyödyntää monipuolisesti työssään alan esteettisiä periaatteita, toimii esim. työympäristön viihtyisyyteen tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden edistämiseksi
	noudattaa ohjatusti ammatissa vaadittavia kestävän kehityksen mukaisia työ- ja toimintatapoja.	noudattaa alalla vaadittavia kestävän kehityksen mukaisia työ- ja toimintatapoja.	noudattaa itsenäisesti alalla vaadittavia kestävän kehityksen mukaisia työ- ja toimintatapoja ja tuo esille

			ehittämistarpeita.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, on halukas oppimaan uutta, toimii saamansa palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista ja valintatilanteista omaaloitteisesti	toimii oma-aloitteisesti tiedonhakijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehittymiselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan omassa oppimis- ja työyhteisössään, tekee vastuullaan olevat tehtävät, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta, pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä ja pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimis- ja työyhteisössään) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja ryhmän jäsenenä, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä	ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa ja työryhmän jäsenenä, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan vaiheen työntekijän
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, työpaikan sopimuksia ja säädöksiä ja aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille, käyttää turvallisesti ohjeen mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja työympäristön turvallisuuden, varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja työympäristön turvallisuuden, tunnistaa ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa hiusten leikkaamisen ja partakäsittelyjen ammattitaitonsa tekemällä asiakkaille hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyjä, hiusten leikkauksia sekä partakäsittelyjä sekä kielitaitonsa asiakaspalvelutilanteessa parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä jonkin

edellä olevassa taulukossa kuvatun arvioinnin kohteen mukaisesti. Työtä tehdään niin laajasti, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytössä osoitetaan vähintään:

- työprosessin hallinta: kokonaan
- työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta: kokonaan
- työn perustana oleva tiedon hallinta: hiusten ja hiuspohjan laadun ja kunnon määrittely, tuotteiden tunteminen ja niiden vaikutusten huomioon ottaminen hiusten ja hiuspohjan hoidossa, asiakkaan tyylin tukeminen, muoto-opin ja muodin huomioon ottaminen, kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa
- elinikäisen oppimisen avaintaidot: kokonaan.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden menetelmien avulla.

Hiusten ja parran leikkauksen perusteet, 8 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- määritellä hiuksen rakenne ja kasvuvaiheet
- ottaa huomioon ravinnon ja terveellisten elintapojen vaikutuksen hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin
- pestä asiakkaan hiukset työn vaatimalla tavalla
- hieroa hiuspohjan
- suunnitella ja toteuttaa hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn
- hyödyntää tuotetuntemustaan hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyissä
- käyttää tuotteita, -työvälineitä ja -laitteita
- suunnitella ja toteuttaa asiakkaalle erilaisia hiusten leikkauksia ja partakäsittelyjä
- muotoon kuivata asiakkaan hiukset
- suositella ja myydä asiakkaalle hiusten ja parran kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- leikkausten ja partakäsittelyjen ammattikäsitteiden hallinta
- hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn suunnittelu
- hiusten peseminen
- hiusten ja hiuspohjan hoitaminen
- hiuspohjan hieronnan hallinta
- hiusten leikkaaminen
- hiusten kuivaaminen ja viimeistely
- parranajo
- työvälineiden käytön hallinta
- tuotteiden käytön hallinta

- vuorovaikutus ja yhteistyö

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen), 4 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- pestä asiakkaan hiukset työn vaatimalla tavalla
- hieroa hiuspohjan
- suunnitella ja toteuttaa hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn
- hyödyntää tuotetuntemustaan hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyissä
- käyttää tuotteita, -työvälineitä ja -laitteita
- suunnitella ja toteuttaa asiakkaalle erilaisia hiusten leikkauksia ja partakäsittelyjä
- muotoon kuivata asiakkaan hiukset
- suositella ja myydä asiakkaalle hiusten ja parran kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- leikkausten ja partakäsittelyjen ammattikäsitteiden hallinta
- hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn suunnittelu
- hiusten peseminen
- hiusten ja hiuspohjan hoitaminen
- hiuspohjan hieronnan hallinta
- hiusten leikkaaminen

- hiusten kuivaaminen ja viimeistely
- parranajo
- työvälineiden käytön hallinta
- tuotteiden käytön hallinta
- vuorovaikutus ja yhteistyö

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista ja työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti. Opintojakso arvioidaan opintokorttiin asteikolla suoritettu/suorittamatta.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista.

Hiusten ja parran leikkaus 1, 6 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn
- suunnitella ja toteuttaa asiakkaille erilaisia hiusten leikkauksia ja partakäsittelyjä
- tulkita asiakkaan tyyliä hiusten leikkausta ja partakäsittelyä suunnitellessaan
- ottaa huomioon muodin asiakkaan hiusten leikkauksessa ja partakäsittelyssä
- ottaa huomioon muoto-opin hiusten leikkaamisessa ja parran muotoilussa
- hyödyntää tuotetuntemustaan hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyissä
- käyttää tuotteita, työvälineitä ja laitteita
- suositella ja myydä asiakkaalle hiusten ja parran kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- hyödyntää kielitaitoaan asiakaspalvelussa
- hankkia tietoa eri lähteistä
- ottaa työssään huomioon yrittäjyyden, aloitekykyisyyden ja vastuullisuuden
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä

- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- hiusten ja hiuspohjan hoitaminen
- hiuspohjan hieronnan hallinta
- hiusten leikkaus- ja partakäsittelyn suunnittelu
- asiakkaan tyylin tukeminen, muoto-opin ja muodin huomioon ottaminen
- hiusten leikkaaminen
- leikkaus- ja parranajotekniikoiden hallinta
- hiusten kuivaaminen ja viimeistely
- parran muotoileminen ja parranajo
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen
- kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa
- itsearviointi ja ajankäyttö

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.
Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa asiakkaille erilaisia hiusten leikkauksia ja partakäsittelyjä
- tulkita asiakkaan tyyliä hiusten leikkausta ja partakäsittelyä suunnitellessaan

- ottaa huomioon muodin asiakkaan hiusten leikkauksessa ja partakäsittelyssä
- ottaa huomioon muoto-opin hiusten leikkaamisessa ja parran muotoilussa
- hyödyntää tuotetuntemustaan hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyissä
- käyttää tuotteita, työvälineitä ja laitteita
- suositella ja myydä asiakkaalle hiusten ja parran kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- hyödyntää kielitaitoaan asiakaspalvelussa
- ottaa työssään huomioon yrittäjyyden, aloitekykyisyyden ja vastuullisuuden
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- hiusten leikkaus- ja partakäsittelyn suunnittelu
- asiakkaan tyylin tukeminen, muoto-opin ja muodin huomioon ottaminen
- hiusten leikkaaminen
- leikkaus- ja parranajotekniikoiden hallinta
- hiusten kuivaaminen ja viimeistely
- parran muotoileminen ja parranajo
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen
- kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa
- itsearviointi ja ajankäyttö

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista ja työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti. Opintojakso arvioidaan opintokorttiin asteikolla suoritettu/suorittamatta.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista.

Kampaukset ja ehostus, 15 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Muu arviointi**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutus-tapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan arviointiasteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointikriteereitä. Arviointimenetelmät - ammattiosaamisen näyttö	- Tiedon hankinta Arvioidaan koe ja harjoitustöinä	- Kampauksen ja ehostuksen perusteet, 3 ov - Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov - Kampaus ja ehostus 1,3 ov - Hiusalalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov - Kampaus ja ehostus 2,3 ov - Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov	Oppimateriaalit - hius- ja ehostusalan kirjallisuus Opetusmenetelmät - lähiopetus - asiakastyöskentely - parityöskentely - harjoitustehtäviä - opintokäyntejä - verkko-opetus Oppimisympäristöt - Hiusstudio Parcoksen työsalit ja hiusalan yritykset - tutustumiskäynnit alan yrityksiin - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja, opettajat ja työpaikkaohjaaja yhdessä.			

Tavoitteet

Opiskelija osaa
- suunnitella ja toteuttaa asiakkaille kampauksia eripituisiin hiuksiin erilaisilla tekniikoilla
- pestä asiakkaan hiukset työn vaatimalla tavalla
- viimeistellä kampaukset
- käyttää kampauksissa tarvittavia tuotteita, työvälineitä ja materiaaleja
- kiinnittää hiuslisän/valkin tai koristeen
- suunnitella ja toteuttaa erilaisia ehostuksia
- käyttää ehostuksessa tarvittavia tuotteita ja työvälineitä
- ottaa huomioon muodin kampauksia ja ehostuksia suunnitellessaan
- ottaa huomioon muoto-opin kampauksissa ja ehostuksissa
- suositella ja myydä asiakkaalle kampaukseen ja ehostukseen sopivia kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- hankkia tietoa eri lähteistä

- ottaa huomioon yrittäjyyden ja vastuullisuuden toiminnassaan
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään ja vapaa-aikanaan
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- arvioida omaa työtään.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Kampauksen ja ehostuksen suunnitteleminen	tekee toteuttamiskelpoisia kampaus- ja ehostussuunnitelmia ja noudattaa työohjeita	tunnistaa erilaisten kampauksien ja ehostusten mahdollisuudet ja ottaa huomioon asiakkaan toiveita	ottaa huomioon hiusten ja muodin tarjoamat mahdollisuudet suhteessa asiakkaan toiveisiin ja tyyliin
Hiusten peseminen	pesee hiukset työn vaatimalla tavalla	pesee hiukset työn vaatimalla tavalla ja ottaen huomioon asiakkaan hiusten laadun	pesee hiukset työn vaatimalla tavalla ja ottaen huomioon asiakkaan hiusten laadun ja hyödyntäen tuotetuntemustaan
Kampauksen toteuttaminen	toteuttaa kampauksen suunnitelman mukaisesti	luonnostelee, tekee pohjatyön ja muotoonkampaa hiukset asiakkaalle soveltuvasti	toteuttaa kampauksia luovasti, monipuolisesti ja asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Kampauksen viimeisteleminen	viimeistelee kampauksen suunnitelman mukaisesti	viimeistelee kampauksen asiakkaalle soveltuvasti	viimeistelee kampauksen monipuolisesti ja asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Ehostus	toteuttaa ehostuksen (päivä- ja juhlaehostuksen) suunnitelman mukaan	toteuttaa ehostuksen asiakkaalle soveltuvasti ja tavallisimpia tekniikoita hyödyntäen	toteuttaa ehostuksen monipuolisilla tekniikoilla luovasti ja asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen	palvelee asiakasta ystävällisesti ja ohjaa häntä kotihoitotuotteiden käytössä	esittelee asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeiden mukaisesti	myy asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä ja suosittelee lisäpalveluja
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti turvalliseen toimintaan ja välttää riskejä työssään, ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työs-	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn

	sään		ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomion turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi kampauksen ja ehostuksen lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi kampauksen ja ehostuksen lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja oma-aloitteisesti, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi kampauksen ja ehostuksen lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suhteessa suunnitelmaan, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Kampaustekniikoiden hallinta	toteuttaa kampauksia eripituisiin hiuksiin käyttäen perustekniikoita ohjeen mukaan (rullilla, föönillä, sormikiharoilla, painamalla ja raudoilla)	toteuttaa kampauksia eripituisiin hiuksiin soveltuvilla tekniikoilla	toteuttaa kampauksia eripituisiin hiuksiin monipuolisilla ja soveltuvilla tekniikoilla sekä perustelee valintojaan
Työvälineiden käytön hallinta	käyttää kampauksissa ja ehostuksissa tavallisimpia työvälineitä ohjeen mukaan	valitsee kampauksiin ja ehostuksiin sopivat työvälineet ja käyttää niitä	käyttää kampauksiin ja ehostuksiin monipuolisia ja lopputuloksen kannalta perusteltuja työvälineitä
Koristeen, hiuslisän tai valkin kiinnittäminen	kiinnittää hiuksiin koristeen tai hiuslisän tai valkin tukevasti ohjeen mukaan	kiinnittää hiuksiin koristeen tai hiuslisän tai valkin tukevasti ja asiakkaalle soveltuvasti	kiinnittää hiuksiin koristeen tai hiuslisän tai valkin tukevasti, huomaamattomasti ja asiakkaalle soveltuvasti
Tuotteiden käytön hallinta	käyttää kampauksissa muotoilu- ja viimeistelytuotteita ja ehostukseen sopivia tuotteita ja valitsee niitä ohjeen mukaan	käyttää kampauksissa sopivia muotoilu- ja viimeistelytuotteita ja ehostukseen sopivia tuotteita	käyttää kampauksissa monipuolisesti ja asiakkaalle soveltuvasti muotoilu- ja viimeistelytuotteita, perustelee asiakkaalle kampaamista helpottavien ja tukevien tuotteiden käytön edut, käyttää ehostuksessa monipuolisesti asiakkaalle soveltuvia tuotteita, ottaa huomioon mahdolliset asiakkaan allergiat

Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työyhteisössään huomioon työyhteisön muut jäsenet.	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Asiakkaan tyylin tukeminen ja muotoopin hyödyntäminen	käyttää asiakkaan tyylin tukemiseen ja muoto-oppiin liittyvää tietoa hiusten kampauksissa	käyttää tyyliin ja muotoon liittyviä tietoja hiusten kampauksissa ja valitsee kampausmallin asiakkaalle soveltuvasti	perustelee kampausmallien valintaan johtaneita päätöksiä tyylin ja muotoopillisten seikkojen pohjalta
Muodin huomioon ottaminen	hyödyntää hiusmuotia kampauksia tehdessään	tulkitsee ja toteuttaa hiusmuotia asiakkaan kampauksessa	soveltaa perustellusti hiusmuotia ottaen huomioon asiakkaan toiveet
Kampausten ammattikäsitteiden hallinta	käyttää ohjatusti työssään ammattikäsitteitä	käyttää ammattikäsitteitä työssään	käyttää työssään ammattikäsitteitä tilanteeseen sopivasti ja sujuvasti
Tiedon hankinta	hankkii työskentelynsä tueksi tietoa tavallisimmista alan tietolähteistä ja pystyy hyödyntämään sitä ohjeen mukaan	hankkii työskentelynsä tueksi tietoa eri ammatti- ja muotilehdistä sekä sähköisistä viestimistä ja hyödyntää sitä	hankkii itsenäisesti ja monipuolisesti työskentelynsä tueksi tietoa ammatti- ja muotilehdistä sekä sähköisistä viestimistä sekä soveltaa sitä työskentelyynsä asiakkaalle soveltuvasti
	työskentelee ohjatusti alan esteettisten periaatteiden (esim. työympäristön viihtyisyyden tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden) mukaisesti	työskentelee alan esteettisten periaatteiden (esim. työympäristön viihtyisyyden tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden) mukaisesti	hyödyntää monipuolisesti työssään alan esteettisiä periaatteita, esim. toimii työympäristön viihtyisyyteen tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden edistämiseksi
	noudattaa alalla vaadittavien kestävän kehityksen ohjeita ja toimintatapoja.	noudattaa oma-aloitteisesti alalla vaadittavien kestävän kehityksen ohjeita ja toimintatapoja.	noudattaa itsenäisesti alalla vaadittavien kestävän kehityksen ohjeita ja toimintatapoja ja tuo esille kehittämistarpeita.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, haluaa oppia uutta, toimii palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista ja valintatilanteista oma-aloitteisesti	toimii oma-aloitteisesti tiedonhakijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehittymiselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toiminnassaan, tekee vastuullaan olevat tehtävät ohjeen mukaan, pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimistilanteissa, työyhteisössä ja asiakaspalvelussa) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja toimii ryhmän jäsenenä, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa	ilmaisee selkeästi tavoitteen ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijät
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille, käyttää turvallisesti ohjeen mukaan työvälineitä, työmenetelmiä ja suojaimia, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, varmistaa työvälineiden, tuotteiden ja materiaalin turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, tunnistaa vaaroja ja riskejä ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa hiusten kampaamisessa ja ehostuksessa tekemällä asiakkaille eri hiuspituuksiin kampauksia ja ehostuksia parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään niin laajasti, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytössä osoitetaan vähintään:
- työprosessin hallinta: kokonaan
- työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta: kokonaan
- työn perustana oleva tiedon hallinta: asiakkaan tyylin tukeminen ja muoto-opin hyödyntäminen, muodin huomioon ottaminen, kampausten ammattikäsitteiden hallinta
- elinikäisen oppimisen avaintaidot: kokonaan.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden menetelmien avulla.

Kampauksen ja ehostuksen perusteet, 3 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa
- suunnitella ja toteuttaa asiakkaille kampauksia eripituisiin hiuksiin tekniikoilla
- pestä asiakkaan hiukset työn vaatimalla tavalla
- viimeistellä kampaukset
- käyttää kampauksissa tarvittavia tuotteita, -työvälineitä ja -materiaaleja
- toteuttaa päivämeikki
- käyttää ehostuksessa tarvittavia tuotteita ja työvälineitä
- suositella ja myydä asiakkaalle kampaukseen ja ehostukseen käytettäviä kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- hankkia tietoa eri lähteistä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään ja vapaa-aikanaan
- ohjattuna ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- arvioida omaa työtään.

Keskeiset sisällöt

- kampausten ammattikäsitteiden hallinta
- työvälineiden käytön hallinta
- kampausten ja ehostuksen suunnitteleminen
- kampauksen toteuttaminen
- kampauksen viimeisteleminen
- ehostus

- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen
- itsearviointi

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin. Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa
- suunnitella ja toteuttaa asiakkaille kampauksia eripituisiin hiuksiin tekniikoilla
- pestä asiakkaan hiukset työn vaatimalla tavalla
- viimeistellä kampaukset
- käyttää kampauksissa tarvittavia tuotteita, -työvälineitä ja -materiaaleja
- toteuttaa päivämeikki
- käyttää ehostuksessa tarvittavia tuotteita ja työvälineitä
- suositella ja myydä asiakkaalle kampaukseen ja ehostukseen käytettäviä kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään ja vapaa-aikanaan
- ohjattuna ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- arvioida omaa työtään.

Keskeiset sisällöt

- kampausten ammattikäsitteiden hallinta
- työvälineiden käytön hallinta
- kampausten ja ehostuksen suunnitteleminen
- kampauksen toteuttaminen
- kampauksen viimeisteleminen
- ehostus

- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen
- itsearviointi

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista ja työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti. Opintojakso arvioidaan opintokorttiin asteikolla suoritettu/suorittamatta.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista.

Kampaus ja ehostus 1, 3 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa asiakkaille kampauksia eripituisiin hiuksiin erilaisilla tekniikoilla
- pestä asiakkaan hiukset työn vaatimalla tavalla
- viimeistellä kampaukset
- käyttää kampauksissa tarvittavia tuotteita, työvälineitä ja materiaaleja
- kiinnittää hiuslisän/valkin tai koristeen
- suunnitella ja toteuttaa erilaisia ehostuksia
- käyttää ehostuksessa tarvittavia tuotteita ja työvälineitä
- ottaa huomioon muoto-opin kampauksissa ja ehostuksia suunnitellessaan
- suositella ja myydä asiakkaalle kampaukseen ja ehostukseen sopivia kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- hankkia tietoa eri lähteistä
- ottaa huomioon yrittäjyyden ja vastuullisuuden toiminnassaan
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään ja vapaa-aikanaan
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- arvioida omaa työtään.

Keskeiset sisällöt

- kampausten ammattikäsitteiden hallinta
- kampauksen ja ehostuksen suunnitteleminen
- kampauksen toteuttaminen
- kampauksen viimeisteleminen
- ehostus
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen
- tuotteiden käytön hallinta
- itsearviointi

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa asiakkaille kampauksia eripituisiin hiuksiin erilaisilla tekniikoilla
- pestä asiakkaan hiukset työn vaatimalla tavalla
- viimeistellä kampaukset
- käyttää kampauksissa tarvittavia tuotteita, työvälineitä ja materiaaleja
- suunnitella ja toteuttaa erilaisia ehostuksia
- käyttää ehostuksessa tarvittavia tuotteita ja työvälineitä
- ottaa huomioon muoto-opin kampauksissa ja ehostuksia suunnitellessaan
- suositella ja myydä asiakkaalle kampaukseen ja ehostukseen sopivia kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- ottaa huomioon yrittäjyyden ja vastuullisuuden toiminnassaan
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään ja vapaa-aikanaan
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään

- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- arvioida omaa työtään.

Keskeiset sisällöt

- kampausten ammattikäsitteiden hallinta
- kampauksen ja ehostuksen suunnitteleminen
- kampauksen toteuttaminen
- kampauksen viimeisteleminen
- ehostus
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen
- tuotteiden käytön hallinta
- itsearviointi

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista ja työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti. Opintojakso arvioidaan opintokorttiin asteikolla suoritettu/suorittamatta.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista.

Kampaus ja ehostus 2, 3 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa asiakkaille monipuolisesti kampauksia eripituisiin hiuksiin erilaisilla tekniikoilla
- viimeistellä kampaukset
- käyttää kampauksissa tarvittavia tuotteita, työvälineitä ja materiaaleja
- kiinnittää hiuslisän/valkin tai koristeen
- suunnitella ja toteuttaa erilaisia ehostuksia
- ottaa huomioon muodin kampauksia ja ehostuksia suunnitellessaan

- ottaa huomioon muoto-opin kampauksissa ja ehostuksissa
- suositella ja myydä asiakkaalle kampaukseen ja ehostukseen sopivia kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- hankkia tietoa eri lähteistä
- ottaa huomioon yrittäjyyden ja vastuullisuuden toiminnassaan
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään ja vapaa-aikanaan
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- arvioida omaa työtään.

Keskeiset sisällöt

- kampausten ammattikäsitteiden hallinta
- kampauksen ja ehostuksen suunnitteleminen
- kampauksen toteuttaminen
- kampauksen viimeisteleminen
- ehostus
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen
- itsearviointi ja ajan käyttö
- kampaustekniikoiden hallinta
- koristeen, hiuslisän tai valkin kiinnittäminen
- asiakkaan tyylin tukeminen ja muoto-opin hyödyntäminen
- muodin huomioon ottaminen

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa asiakkaille monipuolisesti kampauksia eripituisiin hiuksiin erilaisilla tekniikoilla
- viimeistellä kampaukset
- käyttää kampauksissa tarvittavia tuotteita, työvälineitä ja materiaaleja
- kiinnittää hiuslisän/valkin tai koristeen
- suunnitella ja toteuttaa erilaisia ehostuksia
- ottaa huomioon muodin kampauksia ja ehostuksia suunnitellessaan
- ottaa huomioon muoto-opin kampauksissa ja ehostuksissa
- suositella ja myydä asiakkaalle kampaukseen ja ehostukseen sopivia kotihoitotuotteita ja ohjata niiden käytössä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- ottaa huomioon yrittäjyyden ja vastuullisuuden toiminnassaan
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään ja vapaa-aikanaan
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomista, hygieenistä, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- arvioida omaa työtään.

Keskeiset sisällöt

- kampausten ammattikäsitteiden hallinta
- kampauksen ja ehostuksen suunnitteleminen
- kampauksen toteuttaminen
- kampauksen viimeisteleminen
- ehostus
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen
- itsearviointi ja ajan käyttö
- kampaustekniikoiden hallinta
- koristeen, hiuslisän tai valkin kiinnittäminen
- asiakkaan tyylin tukeminen ja muoto-opin hyödyntäminen
- muodin huomioon ottaminen

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista ja työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti. Opintojakso arvioidaan opintokorttiin asteikolla suoritettu/suorittamatta.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista.

Värjayskäsittelyt, 20 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Muu arviointi**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapo-ja**
Tutkinnon osa arvioidaan arviointiasteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointikriteereitä. Arviointimenetelmät - ammattiosaamisen näyttö	- Väriopin hyödyntäminen - Värjäyksen kemian tietoperustan hallinta - Tiedon hankinta Arvioidaan koe ja harjoitustöinä	- Värjäyksen perusteet, 3 ov - Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov - Värjäyskäsittelyt 1, 8 ov - Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov - Värikäsittelyt 2, 3 ov - Hiusalan asiakaspalvelu 2 ov	Oppimateriaalit - hiusalan kirjallisuus Opetusmenetelmät - lähiopetus - asiakastyöskentely - parityöskentely - harjoitustehtäviä - opintokäyntejä - verkko-opetus Oppimisympäristöt - Hiusstudio Parcoksen työsalit ja hiusalan yritykset - tutustumiskäynnit alan yrityksiin - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja, opettajat ja työpaikkaohjaaja yhdessä.			

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa värjäyskäsittelyn asiakkaalle hiuksiin ja partaan
- tehdä värjäykseen tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet
- värjätä hiuksia ja partaa erilaisilla tekniikoilla
- vaalentaa ja raidoittaa hiuksia sekä poistaa väriä hiuksista
- värjätä ripset sekä muotoilla ja värjätä kulmakarvat
- suositella ja myydä asiakkaalle kotihoitotuotteet ja ohjata asiakasta värikäsiteltyjen hiusten kotihoidossa
- hyödyntää väriopin yleisiä periaatteita
- värjäystuotteiden kemialliset ominaisuudet ja toimintaperiaatteet

- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- soveltaa matematiikkaa ja luonnontieteitä työskentelyssään
- arvioida omaa työtään

Arviointi

Taulukkoon on koottu arvioinnin kohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Värjäyskäsittelyn suunnitteleminen	suunnittelee värjäyskäsittelyn ohjeen mukaan ja ottaa huomioon värjäyksessä tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet	suunnittelee itsenäisesti värjäyskäsittelyn ja ottaa huomioon suunnittelussaan asiakkaan tyyliin liittyviä tekijöitä ja värjäyksessä tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet	suunnittelee itsenäisesti yksilöllisen värjäyskäsittelyn, ottaa huomioon värjäyksessä tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet ja perustelee valintojaan
	ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon ohjattuna valitessaan tuotteita värjäyskäsittelyä varten	ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon valitessaan tuotteita värjäyskäsittelyä varten	ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon sekä mahdolliset asiakkaan allergiat valitessaan tuotteita värjäyskäsittelyä varten
Värjäyskäsittelyn toteuttaminen	värjää hiukset ja/tai parran suunnitelman mukaisesti, kysyy asiakkaan toiveita	värjää hiukset ja/tai parran suunnitelman mukaisesti monipuolisilla menetelmillä (kuten esim. raidoitus, monisävy- ja vaalennusvärjäys), ottaa huomioon asiakkaan toiveita	värjää hiukset ja/ tai parran monipuolisilla menetelmillä, tukee asiakkaan tyyliä ja ottaa huomioon tavoitteenmukaisen leikkauksen ja kampauksen
	värjää kulmakarvat ja ripset hygieenisesti ja muotoilee kulmakarvat asiakkaalle soveltuvasti	värjää kulmakarvat ja ripset siististi ja hygieenisesti ja muotoilee kulmakarvat asiakkaalle soveltuvasti	värjää kulmakarvat ja ripset ja muotoilee kulmakarvat asiakkaan kasvonpiirteet huomioon ottaen ja laadukkaasti
	käyttää ohjattuna värjäyksessä tarvittavia peruslaskutoimituksia	käyttää värjäyksessä tarvittavia peruslaskutoimituksia	käyttää ja soveltaa värjäyksessä tarvittavia peruslaskutoimituksia

Hiusten peseminen	pesee hiukset työn vaatimalla tavalla	pesee hiukset ottaen huomioon värjäysmenetelmän	pesee hiukset ottaen huomioon värjäysmenetelmän ja hyödyntäen tuotetuntemustaan
Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus	palvelee asiakasta ystävällisesti ja ohjaa häntä kotihoitotuotteiden käytössä	esittelee asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaisesti	myy asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaan ja suosittelee lisäpalveluja
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti työturvallisuuteen, välttää riskejä työssään ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta ja toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomion turvallisuus- ja terveysnäkökohdat, asiakkaan ja työympäristön turvallisuuden sekä soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi värjäyskäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi värjäyskäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja omaaloitteisesti, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi värjäyskäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suhteessa suunnitelmaan, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Värjäystekniikoiden hallinta	käyttää erilaisia värjäysmenetelmiä (värin levitys, värin poisto, erilaiset raidoitustekniikat)	hyödyntää erilaisia värjäystekniikoita ja -menetelmiä asiakkaalle soveltuvasti	soveltaa itsenäisesti erilaisia värjäystekniikoita ja -menetelmiä asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Työvälineiden/laitteiden käyttö	työskentelee värjäyksen eri työvälineillä ja käyttää laitteita ohjeen mukaan, työskentelee siististi (asiakkaan ja työntekijän suojaus)	työskentelee värjäyksen eri työvälineillä/laitteilla taitavasti, siististi ja hygieenisesti (asiakkaan ja työntekijän suojaus)	hallitsee erilaiset värjäyksen työvälineet/laitteet ja perustelee niiden käytön, työskentelee siististi ja hygieenisesti (asiakkaan ja työntekijän suojaus)

Tuotteiden käytön hallinta	valitsee ja käyttää erilaisia värjäystuotteita ohjeen mukaan	käyttää valitsemansa värjäysmenetelmän mukaisia tuotteita	hallitsee värjäykseen liittyvät tuotteet ja niiden käytön sekä perustelee valintansa
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työyhteisössään huomioon työyhteisön muut jäsenet	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä
	käyttää turvallisesti ohjeiden mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä.	varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden ennen käyttöönottoa, poistaa ja vie huoltoon vialliset työvälineet.	arvioi suojainten, työvälineiden ja työmenetelmien soveltuvuutta kyseiseen työhön.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Väriopin hyödyntäminen	ottaa työssään huomioon väriopin yleisiä periaatteita	ottaa värikäsittelyissä huomioon väriopin yleiset periaatteet	soveltaa värikäsittelyissä monipuolisesti väriopin tietoja
Ihon ja hiuksen rakenteen tietojen hyödyntäminen	tunnistaa erilaiset hiuslaadut ja hiuspohjan ongelmat ja valitsee ohjattuna hiusten ja hiuspohjan kunnon mukaisen värjäyskäsittelyn ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveydelle	valitsee oikean värjäyskäsittelyn hiusten ja hiuspohjan kunnon mukaan ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveyteen	hyödyntää ihon ja hiuksen rakenteen tietoja valitessaan värjäyskäsittelyä asiakkaalle ja pystyy perustelemaan valintansa ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveyteen
Värjäyksen kemian tietoperustan hallinta	ottaa työssään huomioon värjäyksessä käytettävien tuotteiden toimintaperiaatteet	ottaa värikäsittelyissä huomioon käytettävien tuotteiden toimintaperiaatteet	hallitsee värikäsittelyissä käytettävien tuotteiden ja vaikuttavien aineiden kemialliset tehtävät ja niiden toimintaperiaatteet ja ottaa tietoperustan huomioon työskentelyssään
	ottaa työssään huomioon tavallisimpien värjäyskäsittelyiden kemialliset reaktiot	ottaa värikäsittelyissä huomioon tavallisimpien värjäyskäsittelyiden kemialliset reaktiot ja niiden merkityksen	hallitsee erilaisten värjäysten, vaalennuksen ja värinpoiston kemialliset reaktiot ja vaikutukset hiukseen ja hiuspohjaan ja ottaa tietoperustan huomioon työskentelyssään
Hiusmuodin huomioon ottaminen	ottaa asiakkaan hiusten värjäyskäsittelyä tehdessään huomioon hiusmuotia	hyödyntää hiusmuotia ja asiakkaan toiveita asiakkaan hiuksia värjätessään	soveltaa asiakkaalle värjäyksen muotia ottaen huomioon asiakkaan tyylin ja toiveet

Ammattikäsitteiden käyttö	käyttää keskeisiä ammattikäsitteitä värjäyskäsittelyn suunnittelussa	ilmaisee suunnittelemansa värjäyskäsittelyn ammattikäsittein	ilmaisee suunnitelmansa käyttäen ammattikäsitteistöä ja selittää suunnitelmansa asiakkaalle yleiskielellä
Tiedon hankinta	hankkii tietoa tavallisimmista hiusalan tietolähteistä ja pystyy ohjattuna hyödyntämään tietoa ongelmia ratkoessaan.	hankkii tietoa eri hiusalan ammattijulkaisuista ja hyödyntää oppimaansa ongelmanratkaisussa.	hankkii monipuolista tietoa värjäyskäsittelyistä hiusalan eri tietolähteistä kuten koulutuksista ja julkaisuista ja soveltaa tietoa ongelmallisissa asiakastilanteissa.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, on halukas oppimaan uutta, toimii palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista ja valintatilanteista oma-aloitteisesti	toimii oma-aloitteisesti tiedonhakijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehittymiselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toiminnassaan, tekee vastuullaan olevat tehtävät ohjeen mukaan, pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimistilanteissa, työyhteisössä ja asiakaspalvelussa) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja toimii ryhmän jäsenenä, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa	ilmaisee selkeästi tavoitteen ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijät
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, työpaikan sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille, käyttää turvallisesti ohjeen mukaan työvälineitä, työmenetelmiä ja suojaimia, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti, tuntee terveydenhuollon palvelut	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, varmistaa työvälineiden, tuotteiden ja materiaalin turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, tunnistaa ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian
	tunnistaa ympäristömyönteiset työ- ja toimintatavat hiusten värjäysaineiden käsittelyssä ja jätehuollossa.	toimii ympäristömyönteisesti hiusten värjäysaineiden käsittelyssä ja jätteiden käsittelyssä.	ottaa toiminnassaan huomioon kestävän kehityksen ympäristömyönteisiä, taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia ulottuvuuksia.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa värjäämällä asiakkaiden hiuksia parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytössä osoitetaan vähintään
- työprosessin hallinta: kokonaan
- työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta: kokonaan
- työn perustana olevan tiedon hallinta: väriopin hyödyntäminen, ihon ja hiuksen rakenteen tietojen hyödyntäminen, hiusmuodin huomioonottaminen ja ammattikäsitteiden käyttö
- elinikäisen oppimisen avaintaidot: kokonaan.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden menetelmien avulla.

Värjäyksen perusteet, 5 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa
- suunnitella ja toteuttaa värjäyskäsittelyn asiakkaalle hiuksiin
- tehdä värjäykseen tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet
- värjätä ripset sekä muotoilla ja värjätä kulmakarvat
- suositella ja myydä asiakkaalle kotihoitotuotteet ja ohjata asiakasta värikäsiteltyjen hiusten kotihoidossa
- hyödyntää väriopin yleisiä periaatteita
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa

- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- soveltaa matematiikkaa ja luonnontieteitä työskentelyssään
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- ammattikäsitteiden käyttö
- työvälineiden / laitteiden käyttö
- väriopin hyödyntäminen
- värjäyskäsittelyn suunnitteleminen
- värjäyskäsittelyn toteuttaminen
- hiusten peseminen
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus
- itsearviointi

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa
- suunnitella ja toteuttaa värjäyskäsittelyn asiakkaalle hiuksiin
- värjätä ripset sekä muotoilla ja värjätä kulmakarvat
- suositella ja myydä asiakkaalle kotihoitotuotteet ja ohjata asiakasta värikäsiteltyjen hiusten kotihoidossa
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään

- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- soveltaa matematiikkaa ja luonnontieteitä työskentelyssään
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- ammattikäsitteiden käyttö
- työvälineiden / laitteiden käyttö
- värjäyskäsittelyn suunnitteleminen
- värjäyskäsittelyn toteuttaminen
- hiusten peseminen
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus
- itsearviointi

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista ja työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti. Opintojakso arvioidaan opintokorttiin asteikolla suoritettu/suorittamatta.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista.

Värjäyskäsittelyt 1, 6 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa värjäyskäsittelyjä asiakkaan hiuksiin ja partaan
- tehdä värjäykseen tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet
- värjätä hiuksia ja partaa erilaisilla tekniikoilla
- vaalentaa ja raidoittaa hiuksia sekä poistaa väriä hiuksista
- suositella ja myydä asiakkaalle kotihoitotuotteet ja ohjata asiakasta värikäsiteltyjen hiusten kotihoidossa
- hyödyntää väriopin yleisiä periaatteita
- värjäystuotteiden kemialliset ominaisuudet ja toimintaperiaatteet
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään ja vapaa-aikanaan
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- soveltaa matematiikkaa ja luonnontieteitä työskentelyssään
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- ammattikäsitteiden käyttö
- työvälineiden / laitteiden käyttö
- väriopin hyödyntäminen
- värjäyksen kemian tietoperustan hallinta
- tuotteiden käytön hallinta
- värjäyskäsittelyn suunnitteleminen
- värjäyskäsittelyn toteuttaminen
- värjäystekniikoiden hallinta
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus
- itsearviointi ja ajankäyttö

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa värjäyskäsittelyjä asiakkaan hiuksiin ja partaan
- tehdä värjäykseen tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet
- värjätä hiuksia ja partaa erilaisilla tekniikoilla
- vaalentaa ja raidoittaa hiuksia sekä poistaa väriä hiuksista
- suositella ja myydä asiakkaalle kotihoitotuotteet ja ohjata asiakasta värikäsiteltyjen hiusten kotihoidossa
- hyödyntää väriopin yleisiä periaatteita
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään ja vapaa-aikanaan
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- soveltaa matematiikkaa ja luonnontieteitä työskentelyssään
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- ammattikäsitteiden käyttö
- työvälineiden / laitteiden käyttö
- väriopin hyödyntäminen
- värjäyksen kemian tietoperustan hallinta
- tuotteiden käytön hallinta
- värjäyskäsittelyn suunnitteleminen
- värjäyskäsittelyn toteuttaminen
- värjäystekniikoiden hallinta
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus
- itsearviointi ja ajankäyttö

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista ja työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai

hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti. Opintojakso arvioidaan opintokorttiin asteikolla suoritettu/suorittamatta.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista.

Värjäyskäsittelyt 2, 3 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa värjäyskäsittelyjä asiakkaan hiuksiin ja partaan
- tehdä värjäykseen tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet
- värjätä itsenäisesti hiuksia ja partaa erilaisilla tekniikoilla
- vaalentaa ja raidoittaa hiuksia sekä poistaa väriä hiuksista
- suositella ja myydä asiakkaalle kotihoitotuotteet ja ohjata asiakasta värikäsiteltyjen hiusten kotihoidossa
- hyödyntää väriopin yleisiä periaatteita
- värjäystuotteiden kemialliset ominaisuudet ja toimintaperiaatteet
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään ja vapaa-aikanaan
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- soveltaa matematiikkaa ja luonnontieteitä työskentelyssään
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- ammattikäsitteiden käyttö
- työvälineiden / laitteiden käyttö
- tuotteiden käytön hallinta
- väriopin hyödyntäminen
- ihon ja hiuksen rakenteen tietojen hyödyntäminen
- värjäyksen kemian tietoperustan hallinta
- hiusmuodin huomioon ottaminen
- värjäyskäsittelyn suunnitteleminen
- värjäyskäsittelyn toteuttaminen

- värjäystekniikoiden hallinta
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus
- itsearviointi ja ajankäyttö

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa värjäyskäsittelyjä asiakkaan hiuksiin ja partaan
- tehdä värjäykseen tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet
- värjätä itsenäisesti hiuksia ja partaa erilaisilla tekniikoilla
- vaalentaa ja raidoittaa hiuksia sekä poistaa väriä hiuksista
- suositella ja myydä asiakkaalle kotihoitotuotteet ja ohjata asiakasta värikäsiteltyjen hiusten kotihoidossa
- hyödyntää väriopin yleisiä periaatteita
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään ja vapaa-aikanaan
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- soveltaa matematiikkaa ja luonnontieteitä työskentelyssään
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- ammattikäsitteiden käyttö
- työvälineiden / laitteiden käyttö

- tuotteiden käytön hallinta
- väriopin hyödyntäminen
- ihon ja hiuksen rakenteen tietojen hyödyntäminen
- hiusmuodin huomioon ottaminen
- värjäyskäsittelyn suunnitteleminen
- värjäyskäsittelyn toteuttaminen
- värjäystekniikoiden hallinta
- asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus
- itsearviointi ja ajankäyttö

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista ja työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti. Opintojakso arvioidaan opintokorttiin asteikolla suoritettu/suorittamatta.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista.

Permanenttikäsittelyt, 10 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Muu arviointi**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan arviointiasteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointikriteereitä. Arviointimenetelmät - ammattiosaamisen näyttö	- Permanentin kemian hallinta - Tiedon hankinta Arvioidaan koe ja harjoitustöinä	- Permanentin perusteet, 5 ov - Permanenttikäsittelyt, 3 ov - Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov	Oppimateriaalit - hiusalan kirjallisuus Opetusmenetelmät - lähiopetus - asiakastyöskentely - parityöskentely - harjoitustehtäviä - opintokäyntejä - verkko-opetus Oppimisympäristöt - hiusalan yritykset
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja, opettajat ja työpaikkaohjaaja yhdessä.			

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa asiakkaalle erilaisia hiusten permanenttikäsittelyjä
- ottaa huomioon leikkausrakenteen ja kampauksen permanenttikäsittelyn suunnitelmassaan
- tehdä permanentissa tarvittavat esi- tai jälkitoimenpiteet
- tehdä permanentin ja suoristaa hiuksia
- valita permanentissa käytettävät tuotteet ja määritellä käytettävien aineiden vaikutusajat
- käyttää permanenttauksen työvälineitä, tekniikoita ja tuotteita
- hyödyntää permanenttikäsittelyjä tehdessään tietojaan aineiden kemiallisista ominaisuuksista, vaikuttavista aineista ja niiden toimintaperiaatteista
- suositella ja myydä asiakkaalle sopivat hoito- ja muotoilutuotteet kotikäyttöön ja ohjata niiden käytössä
- käyttää työyhteisössä permanentin ammattikäsitteistöä ja palvelutilanteessa käytännönläheistä asiakkaan ymmärtämää kieltä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- soveltaa matematiikkaa ja luonnontieteitä työskentelyssään
- arvioida omaa työtään

Arviointi

Taulukkoon on koottu arvioinnin kohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Permanenttikäsittelyn suunnittelu	suunnittelee permanenttikäsittelyn ottaen huomioon leikkaus- ja kampausrakenteen sekä permanentissa tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon ohjattuna valitessaan tuotteita per-	suunnittelee permanenttikäsittelyn itsenäisesti ottaen huomioon leikkaus- ja kampausrakenteen ja asiakkaan tyyliin liittyviä tekijöitä sekä permanentissa tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon valitessaan tuotteita permanentti-	suunnittelee permanenttikäsittelyn itsenäisesti ja asiakkaan tarpeet sekä permanentissa tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet huomioon ottaen ja perustelee valintansa ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon sekä

	manenttikäsittelyä varten	käsittelyä varten	mahdolliset allergiat valitessaan tuotteita permanenttikäsittelyä varten
Permanenttikäsittelyn tekeminen	tekee permanentin tai suoristaa hiukset suunnitelman mukaisesti	tekee permanentin tai suoristaa hiukset monipuolisilla menetelmillä itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti	tekee permanentin itsenäisesti ja soveltaen asiakkaalle erilaisia kihartamisen ja suoristamisen mahdollisuuksia
	käyttää ohjattuna permanenttikäsittelyissä tarvittavia peruslaskutoimituksia	käyttää permanenttikäsittelyissä tarvittavia peruslaskutoimituksia	käyttää ja soveltaa permanenttikäsittelyissä tarvittavia peruslaskutoimituksia
Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus	palvelee asiakasta ystävällisesti ja ohjaa asiakasta kotihoitotuotteiden käytössä	esittelee asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaisesti	myy asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaan ja suosittelee lisäpalveluja
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti työturvallisuuteen, välttää riskejä työssään ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat, asiakkaan ja työympäristön turvallisuuden sekä soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi hiusten permanenttikäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi hiusten permanenttikäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja oma-aloitteisesti, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi hiusten permanenttikäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suhteessa suunnitelmaan, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Rullaustekniikoiden hallinta	toteuttaa permanentin noudattaen rullaustekniikoista annettuja ohjeita	toteuttaa permanentin huolellisesti noudattaen rullaustekniikoista annettuja ohjeita esim. ottaen huomioon osion koon ja vetosuunnan	toteuttaa permanentin huolellisesti ja itsenäisesti esim. ottaen rullaustekniikoissa huomioon osion koon ja vetosuunnan ja perustelee valitsemansa menetelmät
	rullaa permanentteja perustekniikoilla ja -menetelmillä	hyödyntää erilaisia rullaustekniikoita ja -menetelmiä asiakkaalle soveltuvasti	soveltaa erilaisia rullaustekniikoita ja -menetelmiä itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Työvälineiden käytön hallinta	käyttää permanenttikäsittelyjen yleisimpiä työvälineitä ja valitsee oikean rullakoon ohjeen mukaan	käyttää oikeita työvälineitä ja valitsee itsenäisesti oikean kokoisen rullan suhteessa tavoitteena olevaan kiharaan	valitsee perustellen oikeat työvälineet permanenttikäsittelyjen eri työvaiheisiin ja hallitsee erilaisten rullien ja eri rullakokojen käytön ja perustelee valintansa
Tuotteiden käytön hallinta	valitsee tuotteet ja vaikutusajat permanenttikäsittelyjen eri työvaiheisiin ohjattuna	valitsee permanenttikäsittelyissä käytettävät aineet itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti	valitsee permanenttikäsittelyissä käytettävät aineet itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti perustellen valintojaan
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työyhteisössään huomioon työyhteisön muut jäsenet	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä
	käyttää turvallisesti ohjeiden mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä.	varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden ennen käyttöönottoa, poistaa ja vie huoltoon vialliset työvälineet.	arvioi suojainten, työvälineiden ja työmenetelmien soveltuvuutta kyseiseen työhön.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Ihon ja hiuksen rakenteen tietojen hyödyntäminen	määrittelee hiusten ja hiuspohjan kunnon ja valitsee ohjattuna oikeat tuotteet ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveydelle	valitsee oikeat tuotteet hiusten ja hiuspohjan kunnon mukaan ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveyteen	hyödyntää ihon ja hiuksen rakenteen tietoja valitessaan tuotteita permanenttikäsittelyyn ja perustelee valintansa ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveyteen
Permanentin kemian hallinta	ottaa työssään huomioon permanenttikäsittelyissä käytettävien tuotteiden kemialliset toimintaperiaatteet	ottaa työssään huomioon permanenttikäsittelyissä tapahtuvan kemiallisen prosessin ja sen vaikutuksen hiukseen ja ihoon	ottaa työssään huomioon permanenttikäsittelyissä tapahtuvan prosessin ja sen vaikutuksen hiukseen ja ihoon ja perustelee hiuksen rakenteessa tapahtuvan muutoksen käsittelyn aikana
Tyylin ja hiusmuodin huomioon ottaminen	ottaa huomioon hiusmuodin asiakkaan hiusten permanenttikäsittelyssä	hyödyntää ajankohtaista hiusmuotia asiakkaan hiusten permanenttikäsittelyissä	soveltaa permanenttikäsittelyjen ajankohtaista hiusmuotia ottaen huomioon asiakkaan tyylin
Ammattikäsitteistön hallinta	käyttää suunnitelmassaan keskeistä permanenttauksen ammattikäsitteistöä	ilmaisee ammattikäsitteen permanenttauksen suunnitelman	hallitsee permanenttauksen ammattikäsitteistön käytön, mutta kommunikoi asiakkaan kanssa käytännönläheisesti
Tiedon hankinta	hankkii tietoa tavallisimmista hiusalan tietolähteistä ja pystyy ohjattuna hyödyntämään tietoa ongelmia ratkoessaan	hankkii tietoa eri hiusalan ammattijulkaisuista ja hyödyntää oppimaansa ongelmanratkaisussa	hankkii monipuolisesti tietoa permanenttauksesta hiusalan eri tietolähteistä ja soveltaa tietoa asiakaspalveluun liittyvässä ongelmanratkaisussaan
	ottaa työssään huomioon ympäristömyönteisiä työ- ja toimintatapoja.	toimii ympäristömyönteisesti ja kestävää kehitystä edistäen.	ottaa toiminnassaan huomioon kestävän kehityksen taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia ulottuvuuksia.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, haluaa oppia uutta, toimii palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista tilanteista ja valintatilanteista omaaloitteisesti	toimii oma-aloitteisesti tiedonhakijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehittymiselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toiminnassaan, tekee vastuullaan olevat tehtävät ohjeen mukaan, pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimistilanteissa, työyhteisössä ja asiakaspalvelussa) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja toimii ryhmän jäsenenä, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa	ilmaisee selkeästi tavoitteen ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijät
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, työpaikan sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille, käyttää turvallisesti ohjeen mukaan työvälineitä, työmenetelmiä ja suojaimia, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, varmistaa työvälineiden, tuotteiden ja materiaalin turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, tunnistaa ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa tekemällä permanentteja asiakaspalvelutilanteissa parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytössä osoitetaan vähintään

- työprosessin hallinta: kokonaan
- työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta: kokonaan
- työn perustana olevan tiedon hallinta: ihon ja hiuksen rakenteen tietojen hyödyntäminen, tyylin ja hiusmuodin huomioon ottaminen ja ammattikäsitteistön hallinta
- elinikäisen oppimisen avaintaidot: kokonaan.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden menetelmien avulla.

Permanentin perusteet, 5 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa asiakkaalle erilaisia hiusten permanenttikäsittelyjä
- tehdä permanentissa tarvittavat esi- tai jälkitoimenpiteet
- valita permanentissa käytettävät tuotteet
- käyttää permanenttauksen työvälineitä, tekniikoita ja tuotteita
- hyödyntää permanenttikäsittelyjä tehdessään tietojaan aineiden kemiallisista ominaisuuksista, vaikuttavista aineista ja niiden toimintaperiaatteista
- suositella ja myydä asiakkaalle sopivat hoito- ja muotoilutuotteet kotikäyttöön ja ohjata niiden käytössä
- käyttää työyhteisössä permanentin ammattikäsitteistöä ja palvelutilanteissa käytännönläheistä asiakkaan ymmärtämää kieltä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- soveltaa matematiikkaa ja luonnontieteitä työskentelyssään
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- ammattikäsitteistön hallinta
- työvälineiden käytön hallinta
- tuotteiden käytön hallinta

- rullaustekniikoiden hallinta
- permanenttikäsittelyn suunnittelu
- permanenttikäsittelyn tekeminen
- asiakaspalvelu ja asiakasohjaus
- itsearviointi

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Permanenttikäsittelyt, 3 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa asiakkaalle erilaisia hiusten permanenttikäsittelyjä
- ottaa huomioon leikkausrakenteen ja kampauksen permanenttikäsittelyn suunnitelmassaan
- tehdä permanentissa tarvittavat esi- tai jälkitoimenpiteet
- tehdä permanentin ja suoristaa hiuksia
- valita permanentissa käytettävät tuotteet ja määritellä käytettävien aineiden vaikutusajat
- hyödyntää permanenttikäsittelyjä tehdessään tietojaan aineiden kemiallisista ominaisuuksista, vaikuttavista aineista ja niiden toimintaperiaatteista
- suositella ja myydä asiakkaalle sopivat hoito- ja muotoilutuotteet kotikäyttöön ja ohjata niiden käytössä
- käyttää työyhteisössä permanentin ammattikäsitteistöä ja palvelutilanteessa käytännönläheistä asiakkaan ymmärtämää kieltä
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen

- soveltaa matematiikkaa ja luonnontieteitä työskentelyssään
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- ammattikäsitteistön hallinta
- tuotteiden käytön hallinta
- rullaustekniikoiden hallinta
- permanenttikäsittelyn suunnittelu
- permanenttikäsittelyn tekeminen
- asiakaspalvelu ja asiakasohjaus
- itsearviointi ja ajan käyttö

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Hiusalan asiakaspalvelu (työssäoppiminen) 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa asiakkaalle erilaisia hiusten permanenttikäsittelyjä
- ottaa huomioon leikkausrakenteen ja kampauksen permanenttikäsittelyn suunnitelmassaan
- tehdä permanentissa tarvittavat esi- tai jälkitoimenpiteet
- tehdä permanentin ja suoristaa hiuksia
- valita permanentissa käytettävät tuotteet ja määritellä käytettävien aineiden vaikutusajat
- hyödyntää permanenttikäsittelyjä tehdessään tietojaan aineiden kemiallisista ominaisuuksista, vaikuttavista aineista ja niiden toimintaperiaatteista
- suositella ja myydä asiakkaalle sopivat hoito- ja muotoilutuotteet kotikäyttöön ja ohjata niiden käytössä
- käyttää työyhteisössä permanentin ammattikäsitteistöä ja palvelutilanteessa käytännönläheistä asiakkaan ymmärtämää kieltä

- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- ottaa huomioon kestävän kehityksen
- soveltaa matematiikkaa ja luonnontieteitä työskentelyssään
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- ammattikäsitteistön hallinta
- tuotteiden käytön hallinta
- rullaustekniikoiden hallinta
- permanenttikäsittelyn suunnittelu
- permanenttikäsittelyn tekeminen
- asiakaspalvelu ja asiakasohjaus
- itsearviointi ja ajan käyttö

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista ja työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti. Opintojakso arvioidaan opintokorttiin asteikolla suoritettu/suorittamatta.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista.

Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta, 10 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Muu arviointi**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan arviointiasteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perus-teissa määriteltyjä arvioin-nin kohteita ja arviointikri-teereitä. Arviointimenetelmät - ammattiosaamisen näyttö	- Työmenetelmien, välineiden ja materiaalien käyttäminen - Tuotteiden ominaisuuksien arvioiminen - Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen - Työtä koskevien sääntöjen ja sopimusten noudattaminen - Asiakkaiden palvelua koskevan tietoperustan hyödyntäminen - Laadukas ja kestävän kehityksen mukainen toiminta - Markkinointi ja myyminen - Yritystoiminnan suunnittelu- ja arviointitiedon hyödyntäminen - Kannattavuuslaskelmien tekeminen - Osaamisen tuotteistamismahdollisuuk sien arvioiminen - Ammattialan yritystoiminnan arviointi Arvioidaan koe ja harjoitustöinä	- Palvelu- ja asiakas-yhteistyö , 5 ov - Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta, 5 ov	Oppimateriaalit - Yritystoiminnan kirjallisuus Opetusmenetelmät - lähiopetus - asiakastyöskentely - parityöskentely - harjoitustehtäviä - opintokäyntejä - verkko-opetus Oppimisympäristöt - Hiusstudio Parcoksen työsalit - hiusalan yritykset - tutustumiskäynnit alan yrityksiin - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja, opettajat ja työpaikkaohjaaja yhdessä.			

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- toimia erilaisissa työympäristöissä ja edistää toiminnallaan työyhteisön työhyvinvointia

- toimia yrityksen tavoitteiden mukaisesti ja ottaa huomioon työterveyteen, työturvallisuuteen ja työlainsäädäntöön liittyvät ohjeet
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomisen, terveellisen ja turvallisen työympäristön
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- toimia asiakaslähtöisesti yritystoiminnassa
- ottaa huomioon yrityksen laatutavoitteet ja kestävän kehityksen
- hinnoitella, markkinoida ja myydä asiakkaille yrityksen tarjoamia palveluja ja tuotteita
- arvioida vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan hiusalan yrittäjänä ja suunnitella ammattialan yritystoimintaa
- laatia yrityksen kannattavuuslaskelmia
- edistää toiminnallaan yrityksen tai organisaation kustannustehokkuutta ja tuloksellisuutta
- arvioida mahdollisuuksiaan tuotteistaa hiusalan toimintamahdollisuuksia
- verkostoitua eri asiantuntijoiden kanssa ja selvittää kansainvälisyyden mahdollisuuksia yritystoiminnan kehittämiseksi.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arvioinnin kohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE			
1. Työprosessin hallinta	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Toimiminen työssä ja työyhteisössä	toimii ohjattuna työyhteisön työhyvinvointia edistävästi	toimii työssään itsenäisesti työyhteisön työhyvinvointia edistävästi	toimii työssään työyhteisön työhyvinvointia edistävästi ja selvittää yrittäjän mahdollisuuksia edistää sitä
Ihmissuhteiden ylläpito ja työyhteisön tuen hyödyntäminen	hakee tukea muilta työyhteisön jäseniltä ja antaa tukea tarvittaessa	toimii luontevasti vuorovaikutuksessa työyhteisön jäsenten kanssa	edistää aktiivisesti omalla toiminnallaan työyhteisön yhteisöllisyyttä
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti työturvallisuuteen, välttää riskejä työssään ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta ja toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää asiakkaan ja työ-	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää asiakkaan ja	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomion turvallisuus- ja terveysnäkökohdat, asi-

	ympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta	akkaan ja työympäristön turvallisuuden sekä soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa
	toimii aloitteellisesti ja asiakkaan tarpeet huomioon ottaen omien tavoitteiden saavuttamiseksi	toimii asiakkaan tarpeet huomioon ottaen ja taloudellisesti yrityksen tavoitteiden saavuttamiseksi	toimii suunnitelmallisesti ja tuloksellisesti edistäen pysyviä asiakassuhteita ja toiminnan jatkuvuutta
Asiakkaiden palveleminen	kuuntelee asiakkaan toiveita ja noudattaa hyviä asiakaspalvelutapoja sekä toimii vastuuntuntoisesti	toteuttaa asiakaan yksilöllisiä toiveita ja toimii asiakaspalvelu- ja myyntitilanteissa itsenäisesti	toimii aktiivisesti ja joustavasti erilaissa asiakaspalvelu- ja myyntitilanteissa sekä kohtaa luontevasti erilaiset kulttuuritaustaiset asiakasryhmät
	toimii ohjeistettuna sovittujen asiakaspalvelukäytänteiden ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti	toimii yrityksen laatutavoitteiden ja kestävän kehityksen mukaisesti	toimii yrityksen laatutavoitteiden ja kestävän kehityksen mukaisesti ja edistää ympäristöystävällisiä toimintatapoja
Kustannustehokas ja tuloksellinen toiminta	toimii taloudellisesti aikaresurssit huomioon ottaen eri työprosesseissa	toimii kustannustehokkaasti ja tuloksellisesti aika- ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen	toimii itsenäisesti ja kustannustehokkaasti edistäen yrityksen tuloksellisuutta
	noudattaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien periaatteita ja toimii asiallisesti eri taustan omaavien ihmisten kanssa	noudattaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien periaatteita ja toimii asiallisesti eri taustan omaavien ihmisten kanssa	noudattaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien periaatteita ja toimii asiallisesti eri taustan omaavien ihmisten kanssa
Markkinointi ja myyminen	suunnittelee markkinointia eri kohderyhmille ohjeen mukaan	suunnittelee markkinointia monipuolisesti alan kausivaihtelut huomioiden	suunnittelee markkinointia luovasti, pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti ottaen huomioon eri kohderyhmät
	keskustelee asiakkaan kanssa myytävistä palveluista ja tuotteista	esittelee ja myy palvelutilanteissa yrityksen palveluja ja tuotteita	ottaa palvelutilanteessa huomioon asiakkaan tarpeet ja myy asiantuntevasti yrityksen lisäpalveluja ja tuotteita
Yritystoiminnan suunnittelu ja arvioiminen	laatii ohjattuna liikeidean sekä arvioi oman toiminnan ja työn tekemisen vahvuuksia ja kehittämistarpeita	selvittää ammattialan toiminta-ajatuksen, liikeidean ja keskeisiä palvelumahdollisuuksia ja arvioi mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä	hyödyntää työssään rohkeasti eri yritysten toiminta-ajatuksia ja liikeideoita sekä asettaa yrittäjyysosaamiselleen kehittämistavoitteita
Kannattavuuslaskelmien tekeminen	laatii ohjattuna laskelmia ja laskee ohjattuna kannattavuuteen vaikuttavia tekijöitä	laatii ammattialan kannattavuuslaskelmia ja hyödyntää asiantuntijalähteitä laskelmissaan	laatii ja laskee hiusalan kannattavuuslaskelmia ja arvioi niiden realistisuutta ja yrityksen ostopalvelujen ulkoistamismahdollisuuksia

	hinnoittelee palveluja ja tuotteita ohjeen mukaan	laskee oman työpanoksen osuuden tuotteen tai palvelun kustannuksista	laskee palvelujen ja tuotteiden kannattavuuteen vaikuttavia tekijöitä (alv., katteet)
Osaamisen tuotteistamismahdollisuuksien arvioiminen	arvioi ammattialansa tuote- ja palvelutarjontaa	hankkii tietoa tuotteiden ja palvelujen kilpailu- ja kehittämistarpeesta sekä arvioi ammattialansa eri tuotteistamismahdollisuuksia	suunnittelee itsenäisesti ammattialalle uusia palvelu- ja tuotteistamismahdollisuuksia kilpailutilanteiden pohjalta
Hiusalan yritystoiminnan arviointi	tekee yhteistyötä hiusalan yrittäjien kanssa.	verkostoituu eri ammattialojen kanssa ja hyödyntää saamaansa tietotaitoa.	hyödyntää ammattialansa kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja.

ARVIOINNIN KOHDE			
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työmenetelmien, välineiden ja materiaalien käyttäminen	käyttää ohjattuna tavanomaisia työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja hyödyntäen tietotekniikkaa	käyttää erilaisia työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja hyödyntäen tietotekniikkaa	käyttää monipuolisesti erilaisia työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja vuorovaikutuksessa työyhteisönsä kanssa hyödyntäen tietotekniikkaa
Tuotteiden ominaisuuksien arvioiminen	arvioi hiusalan tuotteiden koostumuksia, vaikutuksia ja ominaisuuksia asiakaspalvelussa	arvioi monipuolisesti hiusalan tuotteiden koostumuksia, vaikuttavia aineita, vahvuuksia ja ominaisuuksia sekä niiden toimintaperiaatteita ammatissaan	arvioi monipuolisesti ja kriittisesti tietouttaan ammattialan tuotteiden ominaisuuksista ja toimintaperiaatteista omassa toiminnassaan
	käyttää sähköisiä viestimiä tuotetietojen ja palveluiden etsinnässä	käyttää itsenäisesti sähköisiä viestimiä ja ohjelmia omissa tuote- ja palveluprosesseissaan	hyödyntää ja käyttää itsenäisesti ja monipuolisesti sähköisiä viestimiä ja eri ohjelmia omissa tuote- ja palveluprosesseissaan
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen.	noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työyhteisössään huomioon työyhteisön muut jäsenet.	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä.

ARVIOINNIN KOHDE			
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työtä koskevien sääntöjen ja sopimusten noudattaminen	selvittää työtään koskevia työyhteisön sääntöjä ja työehtosopimuksen mukaisia työntekijän ja työnantajan oikeuksia ja velvollisuuksia sekä noudattaa niitä	selvittää työtään koskevia työyhteisön sääntöjä ja työehtosopimuksen mukaisia työntekijän ja työnantajan oikeuksia ja velvollisuuksia sekä noudattaa niitä	selvittää työtään koskevia työyhteisön sääntöjä ja työehtosopimuksen mukaisia työntekijän ja työnantajan oikeuksia ja velvollisuuksia sekä noudattaa niitä
	ottaa työssään huomioon velvollisuutensa työturvallisuudessa ja tietää oman alansa tärkeimmät määräykset	ottaa työssään huomioon työturvallisuusvelvoitteensa, lähimmän esimiehensä työsuojeluvastuun ja määräykset sekä etsii tarvitsemaansa tietoa	ottaa työssään huomioon työturvallisuusvelvoitteen sa, esimiesten työsuojeluvastuun työorganisaatiossa ja toimii omassa työssään määräysten mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Asiakkaiden palvelua koskevan tietoperustan hyödyntäminen	hankkii tietoa hiusalan asiakaspalvelutavoista ja -käytänteistä	hyödyntää työssään hiusalan asiakaslähtöisen toiminnan periaatteita	hyödyntää työssään hiusalan eettisiä toimintaperiaatteita (vaitiolovelvollisuus, tietosuoja)
	ottaa työssään huomioon hiusalan terveyteen, turvallisuuteen ja kuluttajansuojaan vaikuttavia tekijöitä (esim. hygienia, ergonomia, ammattisairaudet, työ- ja tuoteturvallisuus)	ottaa työssään huomioon hiusalan terveyteen, turvallisuuteen ja kuluttajansuojaan vaikuttavat tekijät (hygienia, ergonomia, ammattisairaudet, työ- ja tuoteturvallisuus)	ottaa työssään huomioon hiusalan terveyteen, turvallisuuteen ja kuluttajansuojaan vaikuttavat tekijät (hygienia, ergonomia, ammattisairaudet, työ- ja tuoteturvallisuus) ja perustelee toimintaansa
Laadukas ja kestävän kehityksen mukainen toiminta	selvittää ohjattuna työtään koskevat laatuvaatimukset sekä arvioi kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja yrityksessä	selvittää työtään koskevat laatuvaatimukset ja arvioi kestävän kehityksen mukaisia taloudellisia ratkaisuja yrityksen kilpailutekijänä	selvittää työtään koskevat laatuvaatimukset ja asettaa neuvottelemalla työyhteisön kanssa työlleen laatutavoitteita ja toimii niiden mukaisesti, arvioi kestävän kehityksen mukaisia sosiaalisia ja taloudellisia ratkaisuja yrityksen kilpailutekijänä
Markkinointi ja myyminen	selvittää ohjattuna sisäisen ja ulkoisen markkinoinnin perusteita	selvittää itsenäisesti sisäisen ja ulkoisen markkinoinnin perusteet	selvittää sisäisen ja ulkoisen markkinoinnin perusteet ja hankkii aktiivisesti tietoa markkinoinnista oman ammattitaitonsa ja työyhteisönsä kehittämiseksi

	selvittää hiusalan palvelujen ja tuotteiden hinnoittelun periaatteet	ottaa työssään huomioon hiusalan palvelujen ja tuotteiden hinnoitteluun vaikuttavat tekijät ja vastuukysymykset	ottaa työssään huomioon hiusalan palvelujen ja tuotteiden hinnoittelun vaikuttavat tekijät ja vastuut (kuluttajansuoja, tuotetietous, kestävä kehitys) ja perustelee niillä toimintaansa
Yritystoiminnan suunnittelu- ja arviointitiedon hyödyntäminen	hakee tietoa ohjattuna yrityksen perustamisedellytyksistä (sidosryhmät; viranomaiset, rahoittajat, kilpailijat, asiakkaat, työntekijät, maahantuojat)	hakee tietoa itsenäisesti yrityksen perustamisedellytyksistä (sidosryhmät: viranomaiset, rahoittajat, kilpailijat, asiakkaat, työntekijät, maahantuojat)	hakee tietoa monipuolisesti yrityksen perustamisedellytyksistä (sidosryhmät: viranomaiset, rahoittajat, kilpailijat, asiakkaat, työtekijät, maahantuojat)
Kannattavuuslaskelmien tekeminen	hankkii ohjattuna tietoa yrityksen kannattavuuteen vaikuttavista tekijöistä (kiinteät ja muuttuvat kustannukset)	hakee itsenäisesti tietoa yrityksen kannattavuuteen vaikuttavista tekijöistä (kiinteät ja muuttuvat kustannukset)	hankkii tietoa yrityksen kannattavuuteen vaikuttavista tekijöistä ja hyödyntäen eri sidosryhmien osaamista
Osaamisen tuotteistamismahdollisuuksien arvioiminen	selvittää hiusalan palvelumahdollisuuksia	selvittää hiusalan eri palvelu- ja tuotteistamismahdollisuuksia	selvittää hiusalan kilpailutekijöitä ja tuotteistamismahdollisuuksia yhteistyössä sidosryhmien kanssa
Ammattialan yritystoiminnan arviointi	selvittää ohjattuna hiusalan tyypillisiä yhteistyökumppaneita.	selvittää itsenäisesti mahdollisuuksia verkostoitua eri ammattialojen kanssa.	tietää verkostoitumisen laaja-alaiset mahdollisuudet eri ammattialojen kanssa.

ARVIOINNIN KOHDE			
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	ymmärtää elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia hiusalan yritystoiminnassa	kehittää omaa työskentelyään ottaen huomioon elinikäisen oppimisen mahdollisuudet hiusalan yritystoiminnassa	soveltaa työskentelyssä elinikäisen oppimisen periaatteita ja ottaa huomioon yhteiskunnallisia muutoksia hiusalan yritystoiminnassa
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan omassa oppimis- tai työyhteisössään	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimis- tai työyhteisössään) tilanteen vaatimalla tavalla	ilmaisee vuorovaikutustilanteissa selkeästi kantansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja
	tekee vastuullaan olevat tehtävät, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta	tekee vastuullaan olevat työt huolellisesti ja toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä	toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa ja työryhmän jäsenenä

	ymmärtää alan kansainvälisen toiminnan ja vuorovaikutuksen merkityksen eri sidosryhmien kesken	etsii tietoa alan kansainvälisestä toiminnasta ja hyödyntää sitä oman toiminnan eri osa-alueilla	edistää aktiivisesti omalla toiminnallaan työyhteisön yhteisöllisyyttä sekä verkostoitumista kansallisesti ja kansainvälisesti
Ammattietiikka	ymmärtää hiusalan ammattietiikan arvokysymyksiä ja noudattaa vaitiolovelvollisuutta	hankkii tietoa hiusalan ammattietiikasta ja arvokysymyksistä sekä soveltaa niitä asiakaspalvelutilanteisiin, noudattaa vaitiolovelvollisuutta	soveltaa hiusalan ammattietiikkaa omaan työelämäänsä, ihmissuhteisiin, ympäristöön, yritystoimintaan ja yhteiskuntaan, noudattaa työssään vaitiolovelvollisuutta ja tietosuojaa
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	ottaa työssään huomioon työturvallisuuden ja tietää alansa tärkeimmät määräykset.	ottaa työssään huomioon työturvallisuuden ja tietää alansa tärkeimmät määräykset.	tietää esimiesten työsuojeluvastuun ammattialan yritystoiminnassa, toimii omassa työssään määräysten mukaisesti ja perustelee toimintaansa.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa toimimalla asiakaspalvelu- ja myyntitehtävissä hius- ja kauneudenhoitoalan yrityksessä tai alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytössä osoitetaan vähintään
- työprosessin hallinta: kokonaan
- elinikäisen oppimisen avaintaidot: kokonaan.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden menetelmien avulla.

Palvelu- ja asiakasyhteistyö , 6 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa
- toimia erilaisissa työympäristöissä ja pyrkii edistämään toiminnallaan työyhteisön työ hyvinvointia
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomisen, terveellisen ja turvallisen työympäristön
- toimia asiakaslähtöisesti yritystoiminnassa

- toimia yrityksen tavoitteiden mukaisesti ja ottaa huomioon työterveyteen, työturvallisuuteen ja työlainsäädäntöön liittyvät ohjeet
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ottaa huomioon laatutavoitteet ja kestävän kehityksen
- hinnoitella, markkinoida ja myydä asiakkaille yrityksen tarjoamia palveluja ja tuotteita

Keskeiset sisällöt

- toimiminen työssä ja työyhteisössä
- ihmissuhteiden ylläpito ja työyhteisön tuen hyödyntäminen
- vuorovaikutus ja yhteistyö
- asiakkaiden palveleminen
- markkinointi ja myyminen
- työtä koskevien sääntöjen ja sopimusten noudattaminen

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta, 4 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- toimia erilaisissa työympäristöissä ja edistää toiminnallaan työyhteisön työhyvinvointia
- toimia yrityksen tavoitteiden mukaisesti ja ottaa huomioon työterveyteen, työturvallisuuteen ja työlainsäädäntöön liittyvät ohjeet
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomisen, terveellisen ja turvallisen työympäristön
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä

- toimia asiakaslähtöisesti yritystoiminnassa
- ottaa huomioon yrityksen laatutavoitteet ja kestävän kehityksen
- hinnoitella, markkinoida ja myydä asiakkaille yrityksen tarjoamia palveluja ja tuotteita
- arvioida vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan hiusalan yrittäjänä ja suunnitella ammattialan yritystoimintaa
- laatia yrityksen kannattavuuslaskelmia
- edistää toiminnallaan yrityksen tai organisaation kustannustehokkuutta ja tuloksellisuutta
- arvioida mahdollisuuksiaan tuotteistaa hiusalan toimintamahdollisuuksia
- verkostoitua eri asiantuntijoiden kanssa ja selvittää kansainvälisyyden mahdollisuuksia yritystoiminnan kehittämiseksi.
-

Keskeiset sisällöt

- toimiminen työssä ja työyhteisössä
- ihmissuhteiden ylläpito ja työyhteisön tuen hyödyntäminen
- vuorovaikutus ja yhteistyö
- asiakkaiden palveleminen
- markkinointi ja myyminen
- työtä koskevien sääntöjen ja sopimusten noudattaminen
- yritystoiminnan suunnittelu ja arvioiminen
- yritystoiminnan suunnittelu- ja arviointitiedon hyödyntäminen
- kannattavuuslaskelmien tekeminen
- ammattialan yritystoiminnan arviointi

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Ammatilliset valinnaiset tutkinnon osat

Asiakkaan tyylipalvelut, 10 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Muu arviointi**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan arviointiasteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointikriteereitä. Arviointimenetelmät - ammattiosaamisen näyttö		- Muoto-oppi ja tyylipalvelut, 10 ov	Oppimateriaalit - alan kirjallisuus Opetusmenetelmät - lähiopetus - asiakastyöskentely - parityöskentely - harjoitustehtäviä - opintokäyntejä - verkko-opetus Oppimisympäristöt - Hiusstudio Parcoksen työsalit - tutustumiskäynnit alan yrityksiin - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja, opettajat ja työpaikkaohjaaja yhdessä.			

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella erilaisia asiakkaan tyyliä tukevia palvelukokonaisuuksia eri tilaisuuksiin (hiukset, ehostus, pukeutuminen)
- ottaa huomioon muodin ja tyylin erityispiirteitä
- hyödyntää etikettisääntöjä tyylipalveluissa
- ottaa huomioon asiakkaan ihon värin, kasvojen ja vartalon mittasuhteet sekä persoonalliset ja kulttuuriset ominaisuudet
- toteuttaa suunnitelman mukaisen tyyliä tukevan palvelukokonaisuuden asiakkaalle
- neuvoa asiakasta ulkoiseen olemukseen liittyvissä asioissa
- suositella ja myydä tyylipalveluja
- toimia yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa
- hankkia tietoa eri lähteistä
- hyödyntää työssään eri ilmaisukeinoja ja tietotekniikkaa
- toimia erilaisissa asiakas- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään

- ylläpitää ergonomista, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- arvioida omaa työtään

Arviointi

Taulukkoon on koottu arvioinnin kohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Tyylisuunnitelmien laadinta	laatii toteuttamiskelpoisen tyylisuunnitelman asiakkaalle	tunnistaa suunnitteluvaiheessa asiakkaan tyylin kehittämisen tarpeen ja toteuttamismahdollisuudet	tunnistaa suunnitteluvaiheessa hiusten, ehostuksen ja pukeutumisen suomat mahdollisuudet ja rajoitukset ottaen huomioon asiakkaan tyylin ja toiveet
Tyylisuunnitelmien toteuttaminen	ohjaa asiakasta tyylillisesti, ohjaus painottuu hiuksiin	toteuttaa asiakkaan tyylipalvelun (hiukset, ehostus ja pukeutuminen) suunnitelman mukaisesti	toteuttaa tyylipalvelun asiakkaalle soveltuvasti ja perustelee valintojaan
Ajankäytön huomioon ottaminen	työskentelee lähes edellytetyssä ajassa, noudattaa työaikoja sekä neuvottelee poikkeamista	työskentelee edellytetyssä ajassa	hallitsee suunnitelman mukaisen ajankäytön
Asiakaspalvelu ja myynti	kertoo asiakkaalle tyylipalveluista	esittelee ja myy asiakkaalle tyylipalveluja	esittelee ja myy asiakkaalle monipuolisia tyylipalvelukokonaisuuksia, suosittelee lisäpalveluja
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti työturvallisuuteen, välttää riskejä työssään ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta ja toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomion turvallisuus- ja terveysnäkökohdat, asiakkaan ja työympäristön turvallisuuden sekä soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi tyylipalvelun lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä palveluun va-	arvioi tyylipalvelun lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja oma-	arvioi tyylipalvelun lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suh-

	rattua aikaa.	aloitteisesti, noudattaa palveluun varattua aikaa.	teessa suunnitelmaan, noudattaa palveluun varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työmenetelmien ja työvälineiden käytön hallinta	käyttää työmenetelmiä ja välineitä suunnitelman mukaan	hyödyntää erilaisia työmenetelmiä ja välineitä asiakkaalle ja tyylipalveluun sopivasti	soveltaa tyylipalvelun ja asiakkaan kannalta perusteltuja ja monipuolisia työmenetelmiä ja välineitä sekä perustelee valintojaan
Tuotteiden käytön hallinta	valitsee tyylipalveluun tarvittavat tuotteet, käyttää tuotteita ohjeen mukaan	hyödyntää tyylipalveluun tarvittavia tuotteita asiakkaalle soveltuvasti	soveltaa tuotteiden käyttöä tyylipalvelun ja asiakkaan tarpeista katsoen monipuolisesti ja perustelee valintojaan

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Asiakkaan tyylin tulkinta ja tukeminen sekä muoto-opin huomioon ottaminen	käyttää tyyliin ja muotoon ja etikettiin liittyviä tietoja tyylipalvelussa	käyttää tyyliin ja muotoon ja etikettiin liittyviä tietoja tyylipalvelussa asiakkaalle soveltuvasti	soveltaa tyylin ja muodon sekä etiketin tietojaan tyylipalvelun toteuttamisessa, perustelee valintojaan
Estetiikan, tyylin, muodin ja kulttuurin huomioon ottaminen	käyttää tyylitietoutta ja muotia asiakkaan tyylin tulkinnassa, ottaa huomioon alan esteettisiä tekijöitä (esim. muoto, väri, suhteet, tasapaino, kokonaisuus, ulkoinen olemus) ja että asiakkaan kulttuuritausta voi asettaa rajoituksia suunnittelulle	hyödyntää tyylitietouden ja muodin erityispiirteitä ja ottaa huomioon alan esteettisiä tekijöitä asiakkaan ohjauksessa, ottaa huomioon asiakkaan kulttuuritaustan asettamat rajoitukset	hyödyntää tyylitietouden ja muodin erityispiirteitä tyylipalveluissa, käyttää alan esteettisiä tekijöitä asiakkaan ohjauksessa, ottaa huomioon asiakkaan kulttuuritaustan asettamat rajoitukset ja perustelee valintojaan
Vartalon ja kasvojen mittasuhteiden (ihon värin ja piirteiden) huomioon ottaminen	tunnistaa ihon värin, vartalon ja kasvojen mittasuhteiden ja ominaisuuksien vaikutuksia tyylipalveluissa	ottaa huomioon ihon värin, vartalon ja kasvojen mittasuhteiden ja ominaisuuksien vaikutuksia tyylipalveluissa	ottaa huomioon ihon värin, vartalon ja kasvojen mittasuhteiden ja ominaisuuksien vaikutuksia tyylipalveluissa ja perustelee valintojaan

Tiedon hankinta	hankkii ohjattuna työskentelynsä tueksi tietoa eri lähteistä.	hankkii työskentelynsä tueksi tietoa eri tietolähteistä ja hyödyntää sitä tyylipalvelussa.	hankkii työskentelynsä tueksi itsenäisesti tietoa monipuolisista tietolähteistä ja hyödyntää sen tyylipalvelussa.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, haluaa oppia uutta, toimii palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista tilanteista ja valintatilanteista oma-aloitteisesti	toimii oma-aloitteisesti tiedonhakijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehittymiselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toiminnassaan, tekee vastuullaan olevat tehtävät ohjeen mukaan, pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimis-, työyhteisö- ja asiakaspalvelussa) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja toimii ryhmän jäsenenä, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa	ilmaisee selkeästi tavoitteen ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijät
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, työpaikan sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille, käyttää turvallisesti ohjeen mukaan työvälineitä, työmenetelmiä ja suojaimia, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, varmistaa työvälineiden, tuotteiden ja materiaalin turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, tunnistaa ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa toteuttamalla nais- ja miesasiakkaalle tyylikonsultoinnin parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytössä osoitetaan

- työprosessien hallinta: kokonaan
- työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta: kokonaan
- työn perustana olevan tiedon hallinta: kokonaan
- elinikäisen oppimisen avaintaidot: kokonaan.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden menetelmien avulla.

Muoto-oppi ja tyylipalvelut , 10 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella erilaisia asiakkaan tyyliä tukevia palvelukokonaisuuksia eri tilaisuuksiin (hiukset, ehostus, pukeutuminen)
- ottaa huomioon ajankohtaisen muodin ja tyylin erityispiirteitä
- hyödyntää etikettisääntöjä tyylipalveluissa
- ottaa huomioon asiakkaan ihon värin, kasvojen ja vartalon mittasuhteet sekä persoonalliset ja kulttuuriset ominaisuudet
- toteuttaa suunnitelman mukaisen tyyliä tukevan palvelukokonaisuuden asiakkaalle
- neuvoa ja ohjata asiakasta ulkoiseen olemukseen liittyvissä asioissa
- suositella ja myydä tyylipalveluja
- toimia yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa
- hankkia tietoa eri lähteistä
- hyödyntää työssään eri ilmaisukeinoja ja tietotekniikkaa
- toimia erilaisissa asiakas- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää ergonomista, terveellistä ja turvallista työympäristöä
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- asiakkaan tyylin tulkinta ja tukeminen sekä muoto-opin huomioon ottaminen
- estetiikan, tyylin,muodin ja kulttuurin huomioon ottaminen
- vartalon ja kasvojen mittasuhteiden (ihon värin ja piirteiden) huomioon ottaminen
- tyylisuunnitelmien laadinta
- tyylisuunnitelmien toteuttaminen
- ajankäytön huomioon ottaminen
- asiakaspalvelu ja myynti
- itsearviointi ja ajan käyttö

Oppimisen arviointi

Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointi taitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

Hiusten muotoilukokonaisuudet, 5 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Muu arviointi**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan arviointiasteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointikriteereitä. Arviointimenetelmät - ammattiosaamisen näyttö		Hiusten muotoilukokonaisuudet, 5 ov	Oppimateriaalit - hiusalan kirjallisuus Opetusmenetelmät - lähiopetus - asiakastyöskentely - parityöskentely - harjoitustehtäviä - opintokäyntejä - verkko-opetus Oppimisympäristöt

Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja, opettajat ja työpaikkaohjaaja yhdessä.		- Hiusstudio Parcoksen työsalit - hiusalan yritykset - tutustumiskäynnit alan yrityksiin - tietoverkko

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella ja tehdä erilaisia miesten ja naisten hiusten muotoilukokonaisuuksia
- hyödyntää muotoilukokonaisuuksien suunnittelussa tuotetuntemustaan, hiusten ja ihon anatomian tietojaan sekä ajankohtaista tyyliä ja muotia
- tehdä eripituisiin hiuksiin juhla- ja teemakampauksia ja kiinnittää erilaisia koristeita kampauksiin
- kiinnittää irtohiuksia ja lisäkkeitä kampauksiin
- käyttää muotoilukokonaisuuksissa tarvittavia työvälineitä, tekniikoita ja tuotteita
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- arvioida omaa työtään

Arviointi

Taulukkoon on koottu arvioinnin kohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Muotoilukokonaisuuden suunnittelu	suunnittelee muotoilukokonaisuuden asiakkaalle	suunnittelee muotoilukokonaisuuden asiakkaalle asiakaslähtöisesti	suunnittelee yksilöllisen muotoilukokonaisuuden asiakkaalle itsenäisesti ja perustelee valintansa
Kampauksen viimeisteleminen	viimeistelee kampauksen suunnitelman mukaisesti	viimeistelee kampauksen asiakkaalle soveltuvasti	viimeistelee kampauksen monipuolisesti ja asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan

Asiakaspalvelu ja myynti	kertoo asiakkaalle muotoilukokonaisuuksista	esittelee ja myy asiakkaalle muotoilukokonaisuuksia	esittelee ja myy asiakkaalle yksilöllisiä ja monipuolisia muotoilukokonaisuuksia
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	toimii turvallisesti, välttää riskejä työssään ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta ja toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
Värjäyskäsittelyn toteuttaminen	värjää hiukset ja/tai parran suunnitelman mukaisesti, kysyy asiakkaan toiveita	värjää hiukset ja/tai parran suunnitelman mukaisesti monipuolisilla menetelmillä (kuten esim. raidoitus, monisävy- ja vaalennusvärjäys), ottaa huomioon asiakkaan toiveita	värjää hiukset ja/ tai parran monipuolisilla menetelmillä, tukee asiakkaan tyyliä ja ottaa huomioon tavoitteenmukaisen leikkauksen ja kampauksen
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi muotoilukokonaisuuden lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi muotoilukokonaisuuden lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja oma-aloitteisesti, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi muotoilukokonaisuuden lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suhteessa suunnitelmaan, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työmenetelmien hallinta	valitsee ohjattuna oikeat työmenetelmät	valitsee sopivat työmenetelmät	soveltaa asiakkaan ja muotoilukokonaisuuden kannalta perusteltuja työmenetelmiä
Työvälineiden ja tuotteiden käyttö	valitsee muotoilukokonaisuuden toteuttamiseen tarvittavat työvälineet ja tuotteet ohjeen mukaan.	käyttää muotoilukokonaisuuden toteuttamiseen tarvittavia tuotteita, työvälineitä ja laitteita itsenäisesti ja asiakkaan tarpeisiin soveltuvasti.	käyttää monipuolisesti ja itsenäisesti muotoilukokonaisuuden toteuttamiseen sopivimpia tuotteita, työvälineitä ja laitteita sekä perustelee valintansa.

Värjäystekniikoiden hallinta	käyttää erilaisia värjäysmenetelmiä (värin levitys, värin poisto, erilaiset raidoitustekniikat)	hyödyntää erilaisia värjäys-tekniikoita ja -menetelmiä asiakkaalle soveltuvasti	soveltaa itsenäisesti erilaisia värjäystekniikoita ja -menetelmiä asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Tuotteiden käytön hallinta	valitsee ja käyttää erilaisia värjäystuotteita ohjeen mukaan	käyttää valitsemansa värjäysmenetelmän mukaisia tuotteita	hallitsee värjäykseen liittyvät tuotteet ja niiden käytön sekä perustelee valintansa
Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Tuotetuntemuksen hyödyntäminen	käyttää tuotetuntemustaan muotoilukokonaisuuksia suunnitellessaan ja toteuttaessaan	hyödyntää itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti tuotetuntemustaan muotoilukokonaisuuksissa	hyödyntää tuotetuntemustaan monipuolisesti ja yksilöllisesti muotoilukokonaisuuksissa perustellen valintojaan, ottaa huomioon allergiat tuotevalinnoissa
Ihon ja hiuksen anatomian tietojen hyödyntäminen	ottaa huomioon ihon ja hiuksen anatomian tietoja muotoilukokonaisuuksia suunnitellessaan ja toteuttaessaan	hyödyntää ihon ja hiuksen anatomian tietojaan muotoilukokonaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa ottaen huomioon asiakkaan ihon ja hiusten tilanteen	hyödyntää ihon ja hiuksen rakenteen anatomian tietojaan muotoilukokonaisuuksissa itsenäisesti ottaen huomioon asiakkaan ihon ja hiusten tilanteen ja perustelee valintansa
Asiakkaan tyylin tukeminen, muotoopin ja muodin huomioon ottaminen	käyttää asiakkaan tyyliin liittyvää tietoa ohjeen mukaan, osoittaa kiinnostusta muotiin	hankkii ja soveltaa tyyliin ja muotoon liittyviä tietoja hiusten leikkauksissa/ partakäsittelyissä ja valitsee leikkaus-/partakäsittelymallin asiakkaalle soveltuvasti, tulkitsee ja toteuttaa ajankohtaista muotia	perustelee leikkaus-/partakäsittelymallien valintaan johtaneita päätöksiä asiakkaan persoonallisten ominaisuuksien ja muotoopillisten seikkojen perusteella, soveltaa perustellusti vallitsevaa muotia ottaen huomioon asiakkaan toiveet
Muodin huomioon ottaminen	hyödyntää hiusmuotia kampauksia tehdessään.	tulkitsee ja toteuttaa hiusmuotia asiakkaan kampauksessa.	soveltaa perustellusti hiusmuotia ottaen huomioon asiakkaan toiveet.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, haluaa oppia uutta, toimii palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista tilanteista ja valintatilanteista oma-aloitteisesti	toimii oma-aloitteisesti tiedonhakijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehittymiselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toiminnassaan, tekee vastuullaan olevat tehtävät ohjeen mukaan, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (oppimistilanteissa, työyhteisössä ja asiakaspalvelussa) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja toimii yhteistyökykyisesti ryhmän jäsenenä, erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa	ilmaisee selkeästi tavoitteen ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijät
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, työpaikan sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, hiusalan eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	käyttää turvallisesti ohjeen mukaan työvälineitä, työmenetelmiä ja suojaimia, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti.	varmistaa työvälineiden, tuotteiden ja materiaalin turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti.	tunnistaa vaaroja ja riskejä ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa tekemällä asiakkailleen hiusten ja parran muotoilukokonaisuuksia sekä erilaisia juhla- ja teemakampauksia. Lisäksi hän kiinnittää irtohiuksia tai lisäkkeitä kampauksiin. Työ toteutetaan parturi-kampaamossa tai mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytössä osoitetaan vähintään:

- työprosessin hallinta: valitun työkokonaisuuden (kuten esim. hiusten muotoilukokonaisuus, juhla- tai teemakampaus, irtohiusten kiinnitys) osalta kokonaan
- työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta: edellisen mukaisesti kokonaan
- työn perustana olevan tiedon hallinta: edellisen mukaisesti kokonaan
- elinikäisen oppimisen avaintaidot: kokonaan.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden menetelmien avulla.

Hiusten muotoilukokonaisuudet, 5 ov

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja tehdä erilaisia miesten ja naisten hiusten muotoilukokonaisuuksia
- hyödyntää muotoilukokonaisuuksien suunnittelussa tuotetuntemustaan, hiusten ja ihon anatomian tietojaan sekä ajankohtaista tyyliä ja muotia
- tehdä eripituisiin hiuksiin juhla- ja teemakampauksia ja kiinnittää erilaisia koristeita kampauksiin
- kiinnittää irtohiuksia ja lisäkkeitä kampauksiin
- käyttää muotoilukokonaisuuksissa tarvittavia työvälineitä, tekniikoita ja tuotteita
- toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
- edistää toimintansa turvallisuutta ja vastuullisuutta työssään
- ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään
- ylläpitää työympäristön ergonomisuutta, hygieenisyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä
- noudattaa ammattietiikkaa
- arvioida omaa työtään

Keskeiset sisällöt

- muotoilukokonaisuuden suunnittelu
- kampauksen viimeisteleminen
- värjäyskäsittelyn toteuttaminen
- värjäystekniikoiden hallinta
- työmenetelmien hallinta
- tuotteiden käytön hallinta
- asiakkaan tyylin tukeminen, muoto-opin ja muodin huomioon ottaminen
- itsearviointi ja ajankäyttö

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin palaute on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta harjoituksista, teoria- ja käytännön kokeista sekä työsalityöskentelystä Hiushoitola Studio Parcoksessa tai hiusalan yrityksissä. Painotetaan läsnäolon tärkeyttä oppimisessa. Korostetaan opiskelijalle, että poissaolot hidastavat kädentaitojen oppimista. Hänen tulee huolehtia, että kaikki jaksoon kuuluvat harjoitustyöt on suoritettu.

Opiskelija arvioi oppimistaan tutkinnon osien ammattitaitovaatimustan, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella. Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti. Opintojakson arvosana 1-3 kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään keskustelemalla hänen tekemistään töistään harjoituspäille sekä asiakkaille. Opiskelija harjoittelee myös asiakaspalautteen vastaanottamista, moitteetonta käyttäytymistä, työaikojen noudattamista ja työyhteisössä toimimista. Lukuvuoden lopussa opiskelija suorittaa itse arvioinnin, jonka pohjalta käydään palautekeskustelu ammattitaidon kehittymisestä.

AMMATTITAITOA TÄYDENTÄVÄT TUTKINNON OSAT

Ammattitaitoa täydentävät pakolliset tutkinnon osat

Äidinkieli, suomi, 4 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Vastaavuus lukion kursseihin**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan asteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointi-kriteereitä. Arviointimenetelmät - mielipideteksti - referaatti - raportti ja/tai työselostus - työnhakuun liittyvät asiakirjat - raportin ja/tai työselostuksen suullinen esittäminen	Tutkinnon osa vastaa lukion seuraavia kursseja: - Kieli, tekstit ja vuorovaikutus (ÄI1) - Tekstien rakenteita ja merkityksiä (ÄI 2) - Tekstit ja vaikuttaminen (ÄI4) - Puheviestinnän taitojen syventäminen (ÄI7)	- Työelämän viestintä 1, 2 ov - Työelämän viestintä 2, 2 ov	Oppimateriaalit - kirjallisuus - opettajan jakama materiaali - verkkomateriaali - AV-materiaalit Opetusmenetelmät - lähiopetus - harjoitustehtävät - verkko-opetus Oppimisympäristöt - opiskeluun tarkoitetut tilat - työelämä - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja tai opettajat yhdessä.			

Tavoitteet

Opiskelija
- viestii ja toimii vuorovaikutustilanteissa siten, että hän kykenee harjoittamaan ammattiaan, osallistumaan työelämään, toimimaan aktiivisena kansalaisena ja hakeutumaan jatko-opintoihin
- hallitsee hiusalan työelämässä tarvittavat kirjallisen materiaalin tuottamisen tekstitaidot
- osaa toimia monikulttuurisessa ja monikielisessä ympäristössä
- ymmärtää hiusalaan liittyvien ammatillisten kuten tuotteiden, laitteiden, oppaiden ja käyttökirjojen ja artikkelien keskeiset käsitteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen
- hankkii eri tavoilla tietoa eri lähteistä sekä välittää sitä suullisesti ja kirjallisesti
- tulkitsee erilaisia tekstilajeja ja kaunokirjallisuutta

- arvioi omaa äidinkielentaitoaan ja kehittää sitä jatkuvasti
- osaa toimia erilaisissa hiusalan vuorovaikutustilanteissa, kuten asiakaspalvelun asiakas- ja myyntitilanteissa
- hallitsee hiusalan erilaiset puheviestintätilanteet, kuten puhelinkeskustelun, argumentoinnin, esittelyn ja ohjauksen ja esimerkiksi työsuorituksen ja opinnäytteen esittely
- osaa laatia parturi-kampaajan ja hiusalan tavallisimmat kirjalliset työt, kuten asiakastiedostot, palvelu-, tuote ja laite-esitteet, markkinointiviestit ja mainokset
- osaa toimia työnhakutilanteessa ja laatia työpaikanhakuun liittyvät asiakirjat
- hyödyntää hiusalan ammattilehtiä, tuote- ja laiteoppaita, kirjallisuutta ja tietoverkon aineistoja
- käyttää mediaa kriittisesti ja tuntee lähteiden käytön periaatteet
- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan ja osallistuu rakentavasti työpaikkansa viestintään.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Tiedonhankinta	– hakee ohjatusti ammattialansa kannalta keskeistä tietoa selkeistä teksteistä	– hankkii ammattialaansa liittyvää tietoa erilaisista lähteistä ja käyttää luotettavia tekstejä	– hakee tietoa erilaisista lähteistä ja vaikeaselkoisistakin teksteistä sekä arvioi niiden luotettavuutta
Tekstien ymmärtäminen	– ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisen tekstin päätarkoituksen ja osaa yhdistää sen tietoja omiin kokemuksiinsa ja tietoihinsa	– ymmärtää tekstin tarkoituksen ja pääsisällön sekä osaa yhdistää ja vertailla sen yksityiskohtia omiin kokemuksiinsa ja tietoihinsa suhteuttaen	– ymmärtää sekä tekstin tarkoituksen ja sanoman että yksityiskohtien merkityksen, tekee johtopäätöksiä ja arvioi tekstin sisältöä ja ilmaisutapaa
Kirjallinen viestintä	– kirjoittaa ohjatusti ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä – tuntee oikeinkirjoituksen perusasioita – laatii ohjatusti ja mallin mukaan asiakirjat – käyttää mallin mukaan tekstilajiin kuuluvia vaatimuksia	– kirjoittaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä – käyttää sujuvaa lause- ja virkerakennetta ja jaksottaa tekstiä – laatii asianmukaiset asiakirjat – käyttää tekstilajiin kuuluvia vaatimuksia ja muutakin tekstilajitietämystään	– kirjoittaa tavoitteellisesti ja työstää tekstejään oman arvion ja palautteen pohjalta – hallitsee kielenkäytön perusnormit sekä hioo tuottamiensa tekstien kieli- ja ulkoasua – laatii asianmukaisia asiakirjoja ja osaa soveltaa asiakirjamalleja – soveltaa tekstilajin vaatimuksia omissa teksteissään

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Vuorovaikutus ja työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen	– toimii asiallisesti vuorovaikutustilanteissa mm. työnhakutilanteessa – osallistuu keskusteluun käyttämällä puheenvuoroja – perustelee mielipiteensä – osaa pitää lyhyen esityksen	– toimii asiallisesti ja kohteliaasti vuorovaikutustilanteissa mm. työnhakutilanteessa – osallistuu keskusteluun ja vie keskustelua tavoitteen suunnassa eteenpäin – perustelee monipuolisesti mielipiteensä ja väitteensä – saa puhuessaan kontaktin kuulijoihinsa ja osaa rakentaa puheenvuoronsa niin, että sitä on helppo seurata	– toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa asiakaslähtöisesti, joustavasti ja vakuuttavasti – osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti keskusteluun ja kantaa osaltaan vastuuta viestintäilmapiiristä – perustelee monipuolisesti näkemyksiään sekä arvioi vaikuttamispyrkimyksiä – pystyy puhuessaan ylläpitämään vuorovaikutusta, osaa havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi
Mediaosaaminen	– tuntee ammattialansa keskeiset mediat – noudattaa ohjatusti tekijänoikeuksia	– käyttää keskeisiä viestintävälineitä ja osaa arvioida mediatekstejä – tuntee tekijänoikeudet oikeutena ja velvoitteena, noudattaa tekijänoikeuksia mm. ilmoittamalla lähteensä	– hyödyntää monipuolisesti viestintävälineitä ja arvioi kriittisesti mediatekstejä – osaa viitata käyttämiinsä lähteisiin ja tarvittaessa pyytää niihin käyttöluvan
Kielen ja kulttuurin tunteminen	– tunnistaa oman kielen ja kulttuurienvälisen viestinnän merkityksen – käyttää kirjallisuutta ja muita taidemuotoja elämyksellisesti.	– ottaa huomioon kulttuurienvälisen viestinnän omassa vuorovaikutuksessaan – osaa eritellä kirjallisuutta ja muita taidemuotoja	– soveltaa kulttuurienvälistä viestintää ja omaa kulttuuriosaamistaan sekä toimii suvaitsevasti – osaa analysoida ja tulkita kirjallisuutta ja muita taidemuotoja.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 7. Estetiikka, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 10. Teknologia ja tietotekniikka, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Työelämän viestintä 1, 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- hallitsee hiusalan työelämässä tarvittavat kirjallisen materiaalin tuottamisen tekstitaidot

- ymmärtää hiusalaan liittyvien ammatillisten kuten tuotteiden, laitteiden, oppaiden ja käyttökirjojen ja artikkelien keskeiset käsitteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen
- hankkii eri tavoilla tietoa eri lähteistä sekä välittää sitä suullisesti ja kirjallisesti
- arvioi omaa äidinkielentaitoaan ja kehittää sitä jatkuvasti
- osaa laatia parturi-kampaajan ja hiusalan tavallisimmat kirjalliset työt, kuten asiakastiedostot, palvelu-, tuote ja laite-esitteet, markkinointiviestit ja mainokset
- hyödyntää hiusalan ammattilehtiä, tuote- ja laiteoppaita, kirjallisuutta ja tietoverkon aineistoja
- käyttää mediaa kriittisesti ja tuntee lähteiden käytön periaatteet
- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan ja osallistuu rakentavasti työpaikkansa viestintään

Keskeiset sisällöt

- tiedonhankinta
- tekstien ymmärtäminen
- kirjallinen viestintä
- mediaosaaminen

Oppimisen arviointi

Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta kirjallisista ja suullisista harjoituksista sekä mahdollisista pienimuotoisista kokeista.

Palautetta annetaan kirjallisesti asteikolla 1 – 3. Opintojakson arvosana kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään kirjallisten ja/tai suullisten itsearviointitehtävien avulla.

Työelämän viestintä 2, 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija
- viestii ja toimii vuorovaikutustilanteissa siten, että hän kykenee toimimaan työelämässä, toimimaan aktiivisena kansalaisena ja hakeutumaan jatko-opintoihin
- hallitsee hiusalan työelämässä tarvittavat kirjallisen materiaalin tuottamisen tekstitaidot
- osaa toimia monikulttuurisessa ja kielisessä ympäristössä
- hankkii eri tavoilla tietoa eri lähteistä sekä välittää sitä suullisesti ja kirjallisesti
- tulkitsee erilaisia tekstilajeja ja kaunokirjallisuutta
- arvioi omaa äidinkielentaitoaan ja kehittää sitä jatkuvasti
- osaa toimia erilaisissa hiusalan vuorovaikutustilanteissa, kuten asiakaspalvelun asiakas- ja myyntitilanteissa
- hallitsee hiusalan erilaiset puheviestintätilanteet, kuten puhelinkeskustelun, argumentoinnin, esittelyn ja ohjauksen ja esimerkiksi työsuorituksen ja opinnäytteen esittely
- osaa toimia työnhakutilanteessa ja laatia työpaikanhakuun liittyvät asiakirjat
- hyödyntää hiusalan ammattilehtiä, tuote- ja laiteoppaita, kirjallisuutta ja tietoverkon aineistoja
- käyttää mediaa kriittisesti ja tuntee lähteiden käytön periaatteet
- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan ja osallistuu rakentavasti työpaikkansa viestintään

Keskeiset sisällöt

- vuorovaikutus ja työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen
- kielen ja kulttuurin tunteminen

Oppimisen arviointi

Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta kirjallisista ja suullisista harjoituksista sekä mahdollisista pienimuotoisista kokeista.

Palautetta annetaan kirjallisesti asteikolla 1 – 3. Opintojakson arvosana kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään kirjallisten ja /tai suullisten itsearviointitehtävien avulla.

Äidinkieli, suomi toisena kielenä, 4 ov

<table>
<tr><th colspan="2">Osaamisen arvioinnin toteutus</th><th colspan="2">Opetusjärjestelyt</th></tr>
<tr><th>Tutkinnon osan arviointi</th><th>Vastaavuus lukion kursseihin</th><th>Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)</th><th>Ohjeellisia toteutustapoja</th></tr>
<tr><td>Tutkinnon osa arvioidaan asteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointikriteereitä.

Arviointimenetelmät
- kirjallinen koe
- suullinen esitys tai puhetilanne</td><td>Tutkinnon osa vastaa lukion seuraavia kursseja:
- Perusteet hallintaan (S21)
- Kieli käyttöön (S22)</td><td rowspan="2">-</td><td rowspan="2">Oppimateriaalit
- kirjallisuus
- opettajan jakama materiaali
- verkkomateriaali
- AV-välineet

Opetusmenetelmät
- lähiopetus
- harjoitustehtävät
- verkko-opetus

Oppimisympäristöt
- opiskeluun tarkoitetut tilat
- työelämä
- tietoverkko</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja tai opettajat yhdessä.</td></tr>
</table>

Tavoitteet

Opiskelija
- hallitsee sellaiset viestintä- ja vuorovaikutustaidot, että hänellä on riittävät valmiudet työelämään, aktiiviseen kansalaisuuteen ja jatko-opintoihin

- ymmärtää suomenkielisen suullisen viestinnän keskeiset sisällöt ja seuraa vaivattomasti parturi-kampaajan opinnoissa käsiteltävää asiaa, kuten permanentti- ja värikäsittelyjen kemiaa ja tuotteiden toimintaperiaatteita sekä kykenee osallistumaan työskentelyyn
- ymmärtää hiusalan kirjallisen oppimateriaalin keskeiset sisällöt ja pystyy käyttämään niitä opinnoissa etenemiseen
- saa virikkeitä ja elämyksiä tutustuessaan hiusalan kirjallisuuteen ja erilaisiin artikkeleihin, tietoverkon aineistoihin ja mainos- sekä markkinointiteksteihin suomeksi ja mahdollisuuksien mukaan äidinkielellään
- tuottaa parturi-kampaajan ammatissa tarpeellisia tekstejä, kuten asiakastiedostoja, palvelu- ja tuote-esitteitä, markkinointiviestejä ja mainoksia
- hallitsee suomen kielen keskeiset rakenteet sekä hiusalan ammattisanaston ja sanontatavat
- osaa toimia ammatissaan suomalaisen työelämän ja yhteiskunnan keskeisten toimintatapojen mukaan
- hakee tietoa hiusalan ammattilehdistä, tuote- ja laiteoppaista, käyttää sanakirjoja ja tekee muistiinpanoja itsenäisesti sekä käyttää kirjallista ja tietoverkoissa olevaa aineistoa kielitaitonsa kehittämiseksi ja opintojensa edistämiseksi.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Tiedonhankinta	– hakee ohjatusti ammattialansa kannalta keskeistä tietoa selkeistä teksteistä	– hankkii ammattialaansa liittyvää tietoa erilaisista lähteistä ja käyttää luotettavia tekstejä	– hakee tietoa erilaisista lähteistä ja vaikeaselkoisistakin teksteistä sekä arvioi niiden luotettavuutta
Tekstien ymmärtäminen	– ymmärtää lyhyitä käytännönläheisiä tekstejä, avainsanoja ja tärkeitä yksityiskohtia sekä ammattialansa sisältöjä käsitteleviä tekstejä	– ymmärtää tekstejä oman alansa tai yleisistä aiheista sekä jonkin verran päättelyä vaativia tekstejä, osaa etsiä ja yhdistellä tietoja useammasta muutaman sivun pituisesta tekstistä	– ymmärtää itsenäisesti tekstejä myös abstrakteista aiheista, jotka voivat liittyä myös oman alan työhön ja työturvallisuuteen, hahmottaa nopeasti tekstin sisällön ja sen tarpeellisuuden ja soveltaa sitä erilaisiin tehtäviin
Kirjallinen viestintä	– kirjoittaa lyhyen, sidosteisen tekstin tutuista aiheista tavallisimmissa kirjallisen viestinnän muodoissa sekä hallitsee yleisissä ja ammatillisissa tilanteissa tarvittavien tekstien laadintaan riittävän sanaston ja rakenteet	– kirjoittaa tekstejä sekä tutuista abstrakteista ja oman ammattialansa aiheista, käyttää monenlaiseen kirjoittamiseen tarvittavaa sanastoa ja lauserakenteita sekä kirjoittaa ymmärrettävää ja kohtuullisen virheetöntä kieltä	– kirjoittaa selkeitä ja yksityiskohtaisia tekstejä myös abstrakteista aiheista sekä työtehtävistään, yhdistelee tai tiivistää eri lähteistä poimittuja tietoja tekstiinsä, hallitsee laajan sanaston ja vaativia lauserakenteita sekä kielelliset keinot selkeän, sidosteisen tekstin laatimiseksi

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Vuorovaikutus ja työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen	– ymmärtää opiskelua tai oman alansa työtä käsittelevän puheen ja tavallista sanastoa sisältävän keskustelun – kertoo tutuista asioista ja selviytyy epävirallisista keskusteluista sekä viestii ammattialaansa liittyvissä erilaisissa tilanteissa	– ymmärtää yleisiä aiheita ja asiatietoa sisältävät sekä omaan ammattialaansa liittyvät keskustelut ja hallitsee sanaston – kertoo tavallisista, konkreeteista aiheista ja selostaa alansa työtehtäviin liittyviä aiheita sekä viestii ja käyttää kohtalaisen laajaa sanastoa, monenlaisia rakenteita ja mutkikkaita lauseita	– ymmärtää konkreetin ja abstraktin sekä omaa ammattialaa käsittelevän puhutun kielen, erottaa erilaiset puhetyylit ja osaa tiivistää kuulemastaan avainkohdat ja tärkeät yksityiskohdat – viestii selkeästi kokemuspiiriinsä ja ammattialaansa liittyvissä tilanteissa sekä useimmissa käytännöllisissä ja sosiaalisissa tilanteissa sekä muodollisissa keskusteluissa, käyttää kielen rakenteita ja laajahkoa sanastoa
Kielen ja kulttuurin tunteminen	– tuntee suomalaista yhteiskuntaa, kulttuuria ja ymmärtää kulttuurien välisen viestinnän merkityksen	– ymmärtää suomalaisen yhteiskunnan normeja ja työelämän toimintatapoja sekä ottaa huomioon kulttuurien välisen viestinnän omassa vuorovaikutuksessaan	– soveltaa tietoaan suomalaisen yhteiskunnan normeista ja työelämän toimintatavoista sekä soveltaa kulttuurienvälistä viestintää ja omaa kulttuuriosaamistaan
Kielenopiskelu	– tuntee erilaisia kielenopiskelun työtapoja ja sanakirjojen ja muiden tietolähteiden käytön periaatteita.	– soveltaa erilaisia kielenopiskelun työtapoja ja käyttää sanakirjoja ja muita tietolähteitä ymmärtämisen avuksi.	– soveltaa opiskelussaan erilaisia kielenopiskelun strategioita sekä käyttää sanakirjoja ja muita tietolähteitä tuottamistehtävien apuna.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot, 8. Viestintä ja mediaosaaminen, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Oppimisen arviointi

Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta kirjallisista ja suullisista harjoituksista sekä mahdollisesti pienimuotoisista kokeista.

Palautetta annetaan numeerisesti arviointiasteikolla 1 – 3. Opintokorttiin suoritus kirjataan merkinnällä S (= suoritettu).

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään antamalla opiskelijoiden arvioida omia suorituksiaan.

Toinen kotimainen kieli, ruotsi, 1 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Vastaavuus lukion kursseihin**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan asteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointikriteereitä. Arviointimenetelmät - kirjallinen koe - suullinen esitys tai puhetilanne	Tutkinnon osa vastaa lukion seuraavia kursseja: - Koulu ja vapaa-aika (RUB1)	-	Oppimateriaalit - kirjallinen - suullinen - AV-välineet Opetusmenetelmät - sanaston harjaannuttaminen - työelämän asiakaspalvelutilanteet vuorokeskusteluin toteutettuna - verkko-opetus Oppimisympäristöt - opiskeluun tarkoitetut tilat - kulttuurikohteisiin tutustuminen - työelämä - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja tai opettajat yhdessä.			

Tavoitteet

Opiskelija
- selviytyy parturi-kampaajan asiakaspalvelutilanteista ja arkipäivän tilanteista toisella kotimaisella kielellä
- ymmärtää molempien kansalliskielten ja kulttuurin merkityksen monikulttuurisessa Suomessa.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Tiedon hankinta	– tuntee sanakirjojen ja muiden tietolähteiden käytön periaatteet	– käyttää sanakirjoja ja jonkin verran myös muita, kuten esimerkiksi sähköisiä, tietolähteitä	– käyttää sanakirjoja, myös sähköisiä, ja muuta lähdeaineistoa hankkiakseen lisätietoa omaa alaa käsittelevistä vieraskielisistä yksinkertaisista ohjeistuksista

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Tekstien ymmärtäminen Kirjallinen viestintä	– ymmärtää apuvälineitä käyttäen lyhyiden ja yksinkertaisten omaan työhön ja työturvallisuuteen liittyvien kirjallisten viestien sisällön	– kirjoittaa mallin mukaan lyhyitä työhön liittyviä tekstejä kuten työ- ja turvallisuusohjeet	– kirjoittaa lyhyitä työhön liittyviä muistiinpanoja, ohjeita tai tilauslistoja
Vuorovaikutus ja työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen	– kertoo muutamalla sanalla itsestään tai tutuista asioista omassa työssään	– selviytyy rutiininomaisista päivittäiseen elämään liittyvistä puhetilanteista, jos puhekumppani puhuu hitaasti ja käyttää yksinkertaista, keskeistä sanastoa	– toimii tavanomaisimmissa viestintätilanteissa sekä kasvotusten että puhelimessa ja tarvittaessa pyytää tarkennusta tai selvennystä
Kielen ja kulttuurin merkitys	– on tietoinen ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksestä	– ymmärtää ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksen kohdatessaan pohjoismaalaisia	– ymmärtää ruotsin kielen ja kulttuurin aseman monikulttuurisessa Suomessa
Kielenopiskelu	– tunnistaa omat oppimisstrategiansa.	– tunnistaa omien oppimisstrategioidensa vahvuuksia ja heikkouksia.	– kokeilee uusia strategioita ja oppimistapoja.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Oppimisen arviointi

Opiskelijalle annetaan palautetta oppimisen etenemisestä suullisesti ja/tai kirjallisesti lähituntien aikana.

Arviointiasteikko on 1-3.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään antamalla opiskelijan itse arvioida omia suorituksiaan.

Vieras kieli, a-kieli, 2 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Vastaavuus lukion kursseihin**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan arviointiasteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointikriteereitä. Arviointimenetelmät - kirjallinen koe - suullinen esitys tai puhetilanne	Tutkinnon osa vastaa lukion seuraavia kursseja: - Nuori ja hänen maailmansa (ENA1)	-	Oppimateriaalit - kirjallinen - suullinen - AV-materiaalit Opetusmenetelmät - esittävät opetusmenetelmät - parikeskustelut - ryhmätyöt - verkko-opetus Oppimisympäristöt - opiskeluun tarkoitetut tilat - työelämä - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja tai opettajat yhdessä.			

Tavoitteet

Opiskelija osaa
- viestii ja toimii vuorovaikutustilanteissa siten, että hän kykenee harjoittamaan ammattiaan, osallistumaan työelämään, toimimaan aktiivisena kansalaisena ja hakeutumaan jatko-opintoihin
- hallitsee parturi-kampaajan asiakaspalvelussa tarvittavan kielitaidon
- osaa toimia monikulttuurisessa ja monikielisessä ympäristössä.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1	**Hyvä H2**	**Kiitettävä K3**
Tiedonhankinta	– hakee tietoa työhönsä liittyvistä materiaaleista ja ohjeista ohjattuna ja sanakirjoja käyttäen	– hakee omaa alaa koskevaa tietoa sanakirjoja ja jonkin verran myös muita, kuten esimerkiksi sähköisiä, tietolähteitä käyttäen	– hakee monipuolisesti omaa alaa koskevaa tietoa, soveltaa tietojaan ja taitojaan sekä perustelee ratkaisunsa

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1	**Hyvä H2**	**Kiitettävä K3**
Tekstien ymmärtäminen sekä kirjallinen viestintä	– ymmärtää lyhyitä ja yksinkertaisia oman alansa työhön liittyviä kirjallisia viestejä – kirjoittaa ohjattuna mallin mukaan työhönsä liittyviä yksinkertaisia ja lyhyitä tekstejä	– ymmärtää työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä kirjallisia ohjeita apuvälineitä käyttäen ja tekee tarkentavia kysymyksiä sekä osaa toimia niiden mukaan – kirjoittaa mallin mukaan työhönsä liittyviä yksinkertaisia ja lyhyitä tekstejä	– ymmärtää työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä kirjallisia ohjeita sekä työstä annettua palautetta – kirjoittaa tavanomaisia henkilökohtaisia viestejä ja lyhyitä tekstejä sekä täyttää yksinkertaisia työhönsä liittyviä asiakirjoja
Vuorovaikutus ja työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen	– ymmärtää lyhyitä ja yksinkertaisia oman alansa työhön liittyviä suullisia viestejä ja osaa toimia niiden mukaan – kertoo lyhyesti itsestään ja alansa työtehtävistä vastaamalla hänelle esitettyihin kysymyksiin ennakoitavissa olevissa ja tutuissa työtilanteissa	– ymmärtää tavanomaisimpia työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä suullisia ohjeita ja osaa toimia niiden mukaan – kertoo itsestään ja työtehtävistään siten, että tulee ymmärretyksi ja osallistuu keskusteluun, mikäli keskustelukumppani puhuu hitaasti ja käyttää yksinkertaisia rakenteita	– ymmärtää keskeiset ajatukset tavanomaisesta normaalitempoisesta puheesta ja toimii niiden mukaan – kertoo tutuissa tilanteissa työpaikastaan ja työstään ja siihen liittyvistä normeista ja tavoista sekä tarvittaessa ottaa selvää muiden maiden vastaavista asioista – hankkii kysymällä työhönsä liittyviä lisäohjeita
Kielen ja kulttuurin tuntemus	– on tietoinen opiskelemansa kielen ja sen edustaman kulttuurin merkityksestä	– ymmärtää opiskelemansa kielen ja sen edustaman kulttuurin merkityksen	– soveltaa vieraan kielen ja kulttuurin tietojaan ja taitojaan
Kielenopiskelu	– tunnistaa omat oppimisstrategiansa.	– arvioi oppimisstrategioi-densa vahvuuksia ja heikkouksia.	– vahvistaa oppimistaan kokeilemalla uusia strategioita ja oppimistapoja.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Oppimisen arviointi

Opiskelijalle annetaan palautetta oppimisen etenemisestä suullisesti ja/tai kirjallisesti lähituntien aikana.

Arviointiasteikko on 1-3.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään antamalla opiskelijan itse arvioida omia suorituksiaan.

Matematiikka, 3 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Vastaavuus lukion kursseihin**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan arviointiasteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointikriteereitä. Arviointimenetelmät - kirjalliset kokeet ja/tai harjoitustehtäviä	Tutkinnon osa vastaa lukion seuraavia kursseja: - Lausekkeet ja yhtälöt (MAB 1) - Geometria (MAB 2)	- Matematiikka 1, 1 ov - Matematiikka 2, 1 ov - Matematiikka 3, 1 ov	Oppimateriaalit - opettajan ilmoittama aineisto Opetusmenetelmät - lähiopetus - harjoitustehtävät - ryhmätyöt - verkko-opetus Oppimisympäristöt - opiskeluun tarkoitetut tilat - työelämä - tutustumiskäynnit - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja tai opettajat yhdessä.			

Tavoitteet

Opiskelija osaa
- hallitsee peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan ja mittayksiköiden muunnokset ja käyttää niitä parturi-kampaajan työhön liittyvissä laskutoimituksissa
- laskee pinta-aloja ja tilavuuksia sekä soveltaa geometriaa hiusalan vaatimassa laajuudessa, kuten laskiessaan tuotemenekkiä ja leikatessaan geometrisiä leikkauksia sekä osaa ajatella kolmiulotteisesti
- käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä parturi-kampaajan työtehtäviin liittyvien ongelmien ratkaisussa
- ilmaisee muuttujien välisiä riippuvuuksia matemaattisilla lausekkeilla
- muodostaa ja laatii parturi-kampaajan tehtäviin liittyviä yhtälöitä, lausekkeita, taulukoita ja piirroksia sekä ratkaisee työssä tarpeellisia matemaattisia tehtäviä yhtälöillä, päättelemällä, kuvaajien avulla sekä arvioi tulosten oikeellisuutta
- käyttää matemaattisten ongelmien ratkaisussa apuna laskinta, tietokonetta ja tarvittaessa muita matematiikan apuvälineitä.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Peruslaskutoimitukset, prosenttilaskenta ja mittayksikkömuunnokset sekä matemaattiset peruskäsitteet ja esitystavat	– suorittaa työtehtäviin liittyvät rutiininomaiset laskutoimitukset ja tuntee keskeisimmät matemaattiset käsitteet ja esitystavat	– suorittaa sujuvasti ammattiin liittyvät laskutoimitukset ja käyttää jossakin määrin matemaattisia käsitteitä ja esitystapoja ilmaisussaan	– soveltaa ammattialalla tarvittavia laskutoimituksia ja arvioi tulosten tarkkuutta sekä hallitsee ammattialalla käytettävät matemaattiset käsitteet ja esitystavat
Matemaattiset menetelmät ja ongelmanratkaisu sekä tulosten arviointi	– ratkaisee työtehtäviin liittyvät keskeiset matemaattiset ongelmat joko päättelemällä, graafisesti tai laskennallisesti sekä osaa arvioida tulosten suuruusluokkaa	– ratkaisee ammattiin liittyviä ongelmia matemaattisten menetelmien avulla sekä arvioi tulosten oikeellisuutta	– soveltaa matemaattisia menetelmiä ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisussa ja -asettelussa sekä arvioi menetelmien luotettavuutta ja tarkkuutta
Laskimen ja tietokoneen käyttäminen	– käyttää laskinta ja tietokonetta työtehtäviin liittyvien matemaattisten perustehtävien ratkaisemiseen	– käyttää sujuvasti laskinta ja tietokonetta ammattiin liittyvien matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen	– käyttää soveltaen laskinta ja tietokonetta ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen
Numeerisen tiedon käsittely, analysointi ja tuottaminen	– käyttää tiedonlähteenä tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä – laskee ohjeen mukaan aineiston keskilukuja.	– käyttää tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä ammattiin liittyvien ongelmien ratkaisuun – laskee keskeisimpiä tilastollisia tunnuslukuja.	– soveltaa tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisuun sekä esittää tuottamiaan matemaattisia tuloksia tilastoina, taulukkoina ja graafisina esityksinä – laskee tai määrittää annetusta aineistosta keskeisimmät tilastolliset tunnusluvut.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 9. Matematiikka ja luonnontieteet.

Matematiikka 1, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija
- hallitsee peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan ja mittayksiköiden muunnokset ja käyttää niitä parturi-kampaajan työhön liittyvissä laskutoimituksissa
- laskee pinta-aloja ja tilavuuksia sekä soveltaa geometriaa hiusalan vaatimassa laajuudessa, kuten laskiessaan tuotemenekkiä ja leikatessaan geometrisiä leikkauksia sekä osaa ajatella kolmiulotteisesti
- ilmaisee muuttujien välisiä riippuvuuksia matemaattisilla lausekkeilla.

Keskeiset sisällöt

- peruslaskutoimitukset, prosenttilaskenta ja mittayksikkömuunnokset sekä matemaattiset peruskäsitteet ja esitystavat
- matemaattiset menetelmät ja ongelmanratkaisu sekä tulosten arviointi
- laskimen ja tietokoneen käyttäminen

Oppimisen arviointi

Oppimista arvioidaan tuntityöskentelyn jatkuvalla seurannalla ja arvioitavilla testeillä ja harjoitustehtävillä.

Opiskelijalle annetaan suullista palautetta opintojakson aikana oppimisen etenemisestä. Palautetta annetaan numeerisesti arviointiasteikolla 1-3. Opintojakson arvosana kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään opastamalla häntä ymmärtämään oman taitotasonsa vahvuudet ja kehitettävät alueet sekä ohjaamalla häntä ylläpitämään ja kohottamaan taitotasoaan hänelle sopivien oppimismenetelmien avulla.

Matematiikka 2, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija
- hallitsee peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan ja mittayksiköiden muunnokset ja käyttää niitä parturi-kampaajan työhön liittyvissä laskutoimituksissa
- laskee pinta-aloja ja tilavuuksia sekä soveltaa geometriaa hiusalan vaatimassa laajuudessa, kuten laskiessaan tuotemenekkiä ja leikatessaan geometrisiä leikkauksia sekä osaa ajatella kolmiulotteisesti
- ilmaisee muuttujien välisiä riippuvuuksia matemaattisilla lausekkeilla
- muodostaa ja laatii parturi-kampaajan tehtäviin liittyviä yhtälöitä, lausekkeita, taulukoita ja piirroksia sekä ratkaisee työssä tarpeellisia matemaattisia tehtäviä yhtälöillä, päättelemällä, kuvaajien avulla sekä arvioi tulosten oikeellisuutta
- käyttää matemaattisten ongelmien ratkaisussa apuna laskinta, tietokonetta ja tarvittaessa muita matematiikan apuvälineitä.

Keskeiset sisällöt

- peruslaskutoimitukset, prosenttilaskenta ja mittayksikkömuunnokset sekä matemaattiset peruskäsitteet ja esitystavat
- matemaattiset menetelmät ja ongelmanratkaisu sekä tulosten arviointi
- laskimen ja tietokoneen käyttäminen

Oppimisen arviointi

Oppimista arvioidaan tuntityöskentelyn jatkuvalla seurannalla ja arvioitavilla testeillä ja harjoitustehtävillä.

Opiskelijalle annetaan suullista palautetta opintojakson aikana oppimisen etenemisestä. Palautetta annetaan numeerisesti arviointiasteikolla 1-3. Opintojakson arvosana kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään opastamalla häntä ymmärtämään oman taitotasonsa vahvuudet ja kehitettävät alueet sekä ohjaamalla häntä ylläpitämään ja kohottamaan taitotasoaan hänelle sopivien oppimismenetelmien avulla.

Matematiikka 3, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija
- käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä parturi-kampaajan työhön liittyvien ongelmien ratkaisussa
- muodostaa ja laatii ammattitehtäviin liittyviä yhtälöitä, lausekkeita, taulukoita ja piirroksia sekä ratkaisee työssä tarpeellisia matemaattisia tehtäviä yhtälöillä, päättelemällä, kuvaajien avulla sekä arvioi tulosten oikeellisuutta
- käyttää matemaattisten ongelmien ratkaisussa apuna laskinta, tietokonetta ja tarvittaessa muita matematiikan apuvälineitä.

Keskeiset sisällöt

- laskimen ja tietokoneen käyttäminen
- numeerisen tiedon käsittely, analysointi ja tuottaminen

Oppimisen arviointi

Oppimista arvioidaan tuntityöskentelyn jatkuvalla seurannalla ja arvioitavilla testeillä ja harjoitustehtävillä.

Opiskelijalle annetaan suullista palautetta opintojakson aikana oppimisen etenemisestä. Palautetta annetaan numeerisesti arviointiasteikolla 1 – 3. Opintojakson arvosana kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään opastamalla häntä ymmärtämään oman taitotasonsa vahvuudet ja kehitettävät alueet sekä ohjaamalla häntä ylläpitämään ja kohottamaan taitotasoaan hänelle sopivien oppimismenetelmien avulla.

Fysiikka ja kemia, 2 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Vastaavuus lukion kursseihin**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan asteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointi-kriteereitä. Arviointimenetelmät - kirjalliset kokeet ja/tai harjoitustehtäviä	Tutkinnon osa vastaa lukion seuraavia kursseja: - Fysiikka luonnontieteenä (FY1) - Ihmisen ja elinympäristön kemia (KE1)	- Fysikka 1, 1 ov - Kemia 1, 1 ov	Oppimateriaalit - opettajan ilmoittama aineisto Opetusmenetelmät - lähiopetus - harjoitustehtävät - ryhmätyöt - laborointi - verkko-opetus Oppimisympäristöt - opiskeluun tarkoitetut tilat - työelämä - tutustumiskäynnit - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja tai opettajat yhdessä.			

Tavoitteet

Opiskelija

- soveltaa parturi-kampaajan tehtävien kannalta keskeisiä fysikaalisia ja kemiallisia ilmiöitä, käsitteitä ja lainalaisuuksia
- osaa parturi-kampaajan ammattitehtävissään ja muussa toiminnassaan, kuten yrittäjänä ottaa huomioon luonnon lainalaisuudet ja toimia niiden mukaisesti ympäristöä ja energiaa säästäen
- tarkastelee keskeisiä ympäristöongelmia luonnontieteelliseltä kannalta
- soveltaa parturi-kampaajan ammatin kannalta keskeisiä fysiikan lakeja ja käsitteitä, kuten lämpö, lämmön vaikutus kemialliseen reaktioon, lämmön siirtyminen, mekaaninen liike, sähkö ja eri sähkönvirtamuodot
- hallitsee parturi-kampaajan ammatin kannalta keskeisiä mekaniikan, lämpöopin ja sähköopin peruskäsitteitä ja ilmiöitä niin, että hän osaa käsitellä parturi-kampaajan tarvitsemia laitteita ja järjestelmiä turvallisesti ja taloudellisesti sekä työskennellä ergonomisesti
- ottaa huomioon työssään ympäristön ja parturi-kampaajan ammatin kannalta keskeisiä kemian ilmiöitä, kuten kemialliset reaktiot, hapettuminen ja pelkistyminen, ja sitä varten hänen on tunnettava tavallisimpien alkuaineiden sekä epäorgaanisten että orgaanisten yhdisteiden kemiallisia ominaisuuksia, kuten aineiden olomuodot ja tuotteiden peruskoostumukset
- säilyttää, käyttää oikein ja hävittää asianmukaisesti hiusalalla tarvittavia tuotteita sekä laskee ainemääriä ja pitoisuuksia, kuten tuotteiden prosenttipitoisuudet ja osaa laimentaa niitä (kuten esim. hapetteet)
- osaa tulkita aineiden terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat tekijät tuotteiden merkinnöistä ja ottaa työskentelyssään huomioon aineiden erityisominaisuudet niin, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta
- tekee havaintoja ja mittauksia parturi-kampaajan ammatin kannalta keskeisistä fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä

- kerää, käsittelee ja analysoi tekemiään havaintoja ja mittauksia.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Lämpöopin, mekaniikan ja sähköopin lainalaisuuksien tunteminen ja huomioon ottaminen työssä	– tuntee fysiikan lainalaisuuksia niin, että pystyy työtehtävissään ottamaan huomioon niihin liittyvät ilmiöt, mutta tarvitsee joissakin kohdin ohjausta	– osaa ottaa huomioon fysiikkaan liittyvät ilmiöt työtehtävissään	– osaa itsenäisesti soveltaa fysiikan lainalaisuuksia työssään
Kemiallisten aineiden ja yhdisteiden sekä niiden ominaisuuksien tunteminen ja huomioon ottaminen työssä	– käsittelee, säilyttää ja hävittää oikein työtehtävissään tarvittavia kemikaaleja ja ottaa huomioon erilaisten aineiden ominaisuudet ja ympäristöriskit työssään, mutta tarvitsee osin ohjausta – tulkitsee osin ohjattuna tavallisimpia tuotemerkintöjä – laskee ohjattuna pitoisuuksia ja aineiden määriä – hankkii ohjeen mukaan tietoa kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteista	– käsittelee, säilyttää ja hävittää oikein työtehtävissään tarvittavia kemikaaleja ja ottaa huomioon erilaisten aineiden ominaisuudet ja ympäristöriskit tutuissa työtilanteissa – tulkitsee tavallisimpia tuotemerkintöjä – laskee pitoisuuksia ja aineiden määriä – hankkii tietoa käyttöturvallisuustiedotteista	– käsittelee, säilyttää ja hävittää oikein työtehtävissään tarvittavia kemikaaleja ja ottaa huomioon erilaisten aineiden ominaisuudet ja ympäristöriskit muuttuvissakin työtilanteissa – tulkitsee itsenäisesti erilaisia alan tuotemerkintöjä – laskee pitoisuuksia ja aineiden määriä joustavasti erilaisissa työtilanteissa eri tietolähteistä hankkimansa tiedon mukaan
Havainnointi ja mittaaminen	– toteuttaa mittaukset käyttäen tavallisimpia mittausmenetelmiä ja -välineitä ohjatussa työtilanteessa – tallentaa mittaukset ja havainnot ohjeiden mukaisesti ja esittää ne taulukoina ja graafeina sekä laskee tarvittaessa tuloksia, mutta tarvitsee joiltakin osin ohjausta	– toteuttaa mittaukset käyttäen tavallisimpia mittausmenetelmiä ja -välineitä omatoimisesti ja osaa arvioida mittaustulosten luotettavuutta – osaa analysoida mittauksia ja havaintoja sekä tehdä tuloksista johtopäätöksiä	– käyttää mittauksiin sopivimpia menetelmiä ja välineitä sujuvasti, toteuttaa mittaukset järjestelmällisesti ja huolellisesti ja osaa arvioida havaintojen ja mittausten tarkkuutta ja luotettavuutta – osaa raportoida ja esittää tuloksia sekä arvioida tulosten ja johtopäätösten tarkkuutta ja luotettavuutta

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	**Hyvä H2 Opiskelija**	**Kiitettävä K3 Opiskelija**
Turvallinen ja ergonominen työskentely	– työskentelee työturvallisuusohjeiden mukaisesti, mutta vaatii ohjausta ergonomiseen työskentelyyn.	– työskentelee ergonomisesti ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti.	– työskentelee ergonomisesti ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti ja ottaa omatoimisesti huomioon työympäristössä olevat riskitekijät.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 4. Terveys, turvallisuus ja työkyky, 6. Kestävä kehitys, 9. Matematiikka ja luonnontieteet, 10. Teknologia ja tietotekniikka.

Fysikka 1, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija
- soveltaa parturi-kampaajan tehtävien kannalta keskeisiä fysikaalisia ilmiöitä, käsitteitä ja lainalaisuuksia
- osaa parturi-kampaajan tehtävissään ja muussa toiminnassaan, kuten yrittäjänä ottaa huomioon luonnon lainalaisuudet ja toimia niiden mukaisesti ympäristöä ja energiaa säästäen
- soveltaa parturi-kampaajan ammatin kannalta keskeisiä fysiikan lakeja ja käsitteitä, kuten lämpö, lämmön vaikutus kemialliseen reaktioon, lämmön siirtyminen, mekaaninen liike, sähkö ja eri sähkönvirtamuodot
- hallitsee parturi-kampaajan ammatin kannalta keskeisiä mekaniikan, lämpöopin ja sähköopin peruskäsitteitä ja ilmiöitä niin, että hän osaa käsitellä parturi-kampaajan tarvitsemia laitteita ja järjestelmiä turvallisesti ja taloudellisesti sekä työskennellä ergonomisesti
- tekee havaintoja ja mittauksia parturi-kampaajan ammatin kannalta keskeisistä fysikaalisista ilmiöistä
- kerää, käsittelee ja analysoi tekemiään havaintoja ja mittauksia.

Keskeiset sisällöt

- lämpöopin, mekaniikan ja sähköopin lainalaisuuksien tunteminen ja huomioon ottaminen työssä
- kemiallisten aineiden ja yhdisteiden sekä niiden ominaisuuksien tunteminen ja huomioon ottaminen työssä
- havainnointi ja mittaaminen
- turvallinen ja ergonominen työskentely

Oppimisen arviointi

Oppimista arvioidaan tuntityöskentelyn jatkuvalla seurannalla ja arvioitavilla testeillä ja harjoitustehtävillä.

Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti arviointiasteikolla 1 – 3. Opintojakson arvosana kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään opastamalla häntä ymmärtämään oman taitotasonsa vahvuudet ja kehitettävät alueet sekä ohjaamalla häntä ylläpitämään ja kohottamaan taitotasoaan hänelle sopivien oppimismenetelmien avulla.

Kemia 1, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- soveltaa parturi-kampaajan tehtävien kannalta keskeisiä kemiallisia ilmiöitä, käsitteitä ja lainalaisuuksia
- osaa parturi-kampaajan ammattitehtävissään ja muussa toiminnassaan, kuten yrittäjänä ottaa huomioon luonnon lainalaisuudet ja toimia niiden mukaisesti ympäristöä ja energiaa säästäen
- tarkastelee keskeisiä ympäristöongelmia luonnontieteelliseltä kannalta
- ottaa huomioon työssään ympäristön ja parturi-kampaajan ammatin kannalta keskeisiä kemian ilmiöitä, kuten kemialliset reaktiot, hapettuminen ja pelkistyminen, ja sitä varten hänen on tunnettava tavallisimpien alkuaineiden sekä epäorgaanisten että orgaanisten yhdisteiden kemiallisia ominaisuuksia, kuten aineiden olomuodot ja tuotteiden peruskoostumukset
- säilyttää, käyttää oikein ja hävittää asianmukaisesti hiusalalla tarvittavia aineita sekä laskee ainemääriä ja pitoisuuksia
- osaa tulkita aineiden terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat tekijät tuotteiden merkinnöistä ja ottaa työskentelyssään huomioon aineiden erityisominaisuudet niin, ettei vaaranna omaa, asiakkaiden, muiden eikä ympäristön turvallisuutta
- tekee havaintoja ja mittauksia parturi-kampaajan ammatin kannalta keskeisistä fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä
- kerää, käsittelee ja analysoi tekemiään havaintoja ja mittauksia.

Keskeiset sisällöt

- lämpöopin, mekaniikan ja sähköopin lainalaisuuksien tunteminen ja huomioon ottaminen työssä
- kemiallisten aineiden ja yhdisteiden sekä niiden ominaisuuksien tunteminen ja huomioon ottaminen työssä
- havainnointi ja mittaaminen
- turvallinen ja ergonominen työskentely

Oppimisen arviointi

Oppimista arvioidaan tuntityöskentelyn jatkuvalla seurannalla ja arvioitavilla testeillä ja harjoitustehtävillä.

Palautetta annetaan suullisesti ja numeerisesti arviointiasteikolla 1 – 3. Opintojakson arvosana kirjataan opintokorttiin.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään opastamalla häntä ymmärtämään oman taitotasonsa vahvuudet ja kehitettävät alueet sekä ohjaamalla häntä ylläpitämään ja kohottamaan taitotasoaan hänelle sopivien oppimismenetelmien avulla.

Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätieto, 1 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Vastaavuus lukion kursseihin**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan arviointiasteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointikriteereitä. Arviointimenetelmät - kirjallinen koe tai portfolio	Tutkinnon osa vastaa lukion seuraavia kursseja: - Yhteiskuntatieto (YH1) ja Taloustieto (YH2) yhdessä	-	Oppimateriaalit - kirjallinen (kirjat, monisteet, lehdet) - AV-materiaalit Opetusmenetelmät - opetuskeskustelu - yksilö- ja pien-ryhmätyöskentely - mahdolliset yritysvierailut ja/tai vieraileva luennoitsija - verkko-opetus Oppimisympäristöt - opiskeluun tarkoitetut tilat - työelämä - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja tai opettajat yhdessä.			

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- osallistuu oppilaitoksessa ja työssäoppimispaikassa yhteisten asioiden hoitamiseen
- arvioi toimintamahdollisuuksiaan aktiivisena kansalaisena ja kuluttajana
- osaa käyttää yhteiskunnan tarjoamia palveluja
- tekee suunnitelman oman taloutensa hoitamisesta
- arvioi yrittäjyyden ja yritystoiminnan merkitystä Suomen kansantaloudelle
- hakee tietoa ammattialansa työpaikoista sekä Euroopan unionia ja kansalaisia koskevaa tietoa.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet ja keskeiset sisällöt	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Osallistuminen oppilaitoksessa ja työssäoppimispaikassa	– osallistuu ohjattuna yhteisten asioiden hoitamiseen	– osallistuu sovitulla tavalla yhteisten asioiden hoitamiseen – tuntee yhteiskunnallisen päätöksentekoprosessin	– osallistuu itsenäisesti yhteisten asioiden hoitamiseen – tuntee yhteiskunnallisen päätöksentekoprosessin
Toimintamahdollisuuk-sien arviointi	– arvioi ohjattuna toimintamahdollisuuksiaan kansalaisena ja kuluttajana – tuntee opiskelijan vaikuttamismahdollisuudet, oikeudet ja velvollisuudet – hakee tietoa kuluttajan keskeisistä oikeuksista ja velvollisuuksista	– arvioi toimintamahdollisuuksiaan kansalaisena ja kuluttajana – tuntee opiskelijan ja kansalaisen keskeiset vaikuttamismahdollisuudet oikeudet, edut ja velvollisuudet – tuntee kuluttajan keskeiset oikeudet ja velvollisuudet	– arvioi toimintamahdollisuuksiaan aktiivisena kansalaisena ja kuluttajana – tuntee opiskelijan ja kansalaisen keskeiset demokraattiset vaikuttamismahdollisuudet, oikeudet, edut ja velvollisuudet – tuntee kuluttajan keskeiset oikeudet ja velvollisuudet
Yhteiskunnan palvelujen käyttö	– käyttää opiskelijan tarvitsemia palveluja ja ymmärtää kansalaisen osuuden niiden rahoittamisessa	– käyttää yhteiskunnan tarjoamia palveluja ja ymmärtää kansalaisen osuuden niiden rahoittamisessa	– käyttää itsenäisesti yhteiskunnan tarjoamia palveluja ja ymmärtää kansalaisen osuuden niiden rahoittamisessa
Oman talouden hoitaminen	– tekee ohjattuna suunnitelman menoistaan ja varoistaan – hankkii ohjattuna tietoa rahoitusvaihtoehdoista ja niistä aiheutuvista kuluista	– tekee suunnitelman menoistaan ja varoistaan – hankkii tietoa rahoitusvaihtoehdoista ja niistä aiheutuvista kuluista	– tekee suunnitelman menoistaan ja varoistaan – hankkii tietoa rahoituslähteistä ja vertailee niistä aiheutuvia kuluja
Kansantalouteen keskeisesti vaikuttavien tekijöiden arviointi	– arvioi ohjattuna yrittäjyyden keskeiset vaikutukset työllisyyteen	– arvioi yrittäjyyden ja yritystoiminnan vaikutuksen työllisyyteen	– arvioi itsenäisesti yrittäjyyden ja yritystoiminnan vaikutuksen kansantalouteen

Arvioinnin kohteet ja keskeiset sisällöt	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Tiedon haku ammattialan työpaikoista ja Euroopan unionista	– hakee tietoa ammattialansa työpaikoista paikallisesti – hakee ohjattuna Euroopan unionin kansalaisia koskevaa tietoa.	– hakee tietoa ammattialansa työpaikoista alueellisesti ja kansallisesti – hakee Euroopan unionia ja kansalaisia koskevaa tietoa.	– hakee tietoa ammattialansa työpaikoista alueellisesti ja kansallisesti ja Euroopan unionin maista – hakee Euroopan unionia ja kansalaisia koskevaa vertailevaa tietoa.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 5. Aloitekyky ja yrittäjyys, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Oppimisen arviointi

Opiskelijalle annetaan palautetta jatkuvasti oppimisen etenemisestä oppituntien aikana.

Palautetta annetaan suullisesti.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään opintojakson lopussa tehtävän palautekyselyn avulla.

Liikunta, 1ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Vastaavuus lukion kursseihin**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan asteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointi-kriteereitä. Arviointimenetelmät - tavoitteiden toteutu-mista arvioidaan liikuntatunneilla ja/tai suorituksilla, jotka kirjataan oppimis-päiväkirjaan	Tutkinnon osa vastaa lukion seuraavia kursseja: - Taitoa ja kuntoa (LI1)	- Liikunta (1ov) toteutetaan läpi lukuvuoden tasaisesti jaksotettuna.	Oppimateriaalit - liikuntavälineet - kirjalliset materiaalit - AV-materiaalit Opetusmenetelmät - lähiopetus - yksilötyöskentely - ryhmä- ja joukkuetyöskentely - verkko-opetus Oppimisympäristöt - opiskeluun tarkoitetut tilat

Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja tai opettajat yhdessä.		- liikuntapaikat - luonto - tietoverkko

Tavoitteet

Opiskelija

- edistää liikunnan avulla terveellistä ja aktiivista elämäntapaa ymmärtäen liikunnan merkityksen toiminta- ja työkyvylle
- tutustuu monipuolisesti terveyttä, psyykkistä vireystilaa ja jaksamista edistävään liikuntaan
- pitää yllä fyysistä toimintakykyään liikunnan avulla
- liikkuu ja toimii vastuullisesti sekä itsenäisesti että ryhmässä
- edistää toiminnallaan ryhmän toimintaa ja turvallisuutta.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Fyysisen toimintakyvyn tukeminen ja vahvistaminen	- käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia perustaitoja - pitää ohjattuna yllä fyysistä toimintakykyään	- käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia perustaitoja monipuolisesti - pitää yllä fyysistä toimintakykyään	- käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia perustaitoja ja liikunnan lajitaitoja monipuolisesti - seuraa, arvioi ja pitää yllä fyysistä toimintakykyään
Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen liikunnan avulla	- ymmärtää ohjattuna liikunnan merkityksen fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille	- ymmärtää liikunnan merkityksen omalle fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnilleen	- ymmärtää liikunnan merkityksen fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille
Vuorovaikutus ja yhteistyö	- osallistuu liikuntatilanteisiin annettujen ohjeiden mukaan sekä noudattaa reilun pelin periaatteita	- osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti reilun pelin periaatteita noudattaen	- osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti edistäen reilun pelin periaatteita
Terveyden, turvallisuuden sekä toimintakyvyn	- noudattaa yleensä turvallisuutta liikunnassa.	- toimii liikuntatilanteissa turvallisesti sekä itsenäisesti että ryhmässä.	- edistää toiminnallaan ryhmän turvallisuutta.

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
huomioon ottaminen			

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 4. Terveys, turvallisuus sekä toimintakyky.

Oppimisen arviointi

Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta tuntiaktiivisuudesta, ryhmätyöskentelystä, jatkuvasta näytöstä, toimintakyvystä, vuorovaikutus- ja yhteistyötaidoista.

Palautetta annetaan suullisesti.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään kirjallisten ja suullisten itsearviointitehtävien avulla.

Terveystieto, 1ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Vastaavuus lukion kursseihin**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan asteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointi-kriteereitä. Arviointimenetelmät - kirjalliset tehtävät tai koe (kirjallinen tai suullinen)	- Terveystiedon perusteet (TE1)	-	Oppimateriaalit - opettajan jakama materiaali - muistiinpanot - AV-materiaalit - verkkomateriaali Opetusmenetelmät - lähiopetus - yksilötyöskentely - ryhmätyöt - luennot - käytännön harjoitukset - verkko-opetus Oppimisympäristöt - opiskeluun tarkoitetut tilat - tutustumiskäynnit - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja tai opettajat yhdessä.			

Tavoitteet

Opiskelija

- osoittaa toiminnallaan ja tiedoillaan halua ja kykyä ylläpitää ja edistää terveyttä
- ymmärtää fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä omassa elämäntavassaan ja toimintaympäristössään
- tietää mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksestä ihmisen hyvinvoinnille
- tietää tupakoinnin ja päihteiden haittavaikutukset ja osaa ehkäistä terveyttä kuluttavia tekijöitä
- tietää terveyttä edistävistä elintavoista ja tottumuksista
- ymmärtää liikunnan, ravinnon, levon, unen, virkistyksen, ihmissuhteiden ja terveyden väliset yhteydet ja ottaa ne huomioon toiminnassaan
- tunnistaa ammattinsa keskeiset terveyttä ja työkykyä kuormittavat tekijät ja osaa kehittää työskentelytapojaan ja toimintaympäristönsä turvallisuutta ja terveellisyyttä yhteistyössä muiden kanssa
- osaa ehkäistä tapaturmia, hallitsee tavallisimmat ensiaputilanteet, avun hakemisen ja osaa toimia ergonomisesti
- tietää väestön terveyseroista ja tavallisimpien kansansairauksien riskitekijöistä ja niiden ennaltaehkäisystä
- tunnistaa omaan jaksamiseen vaikuttavia tekijöitä ja osaa toimia jaksamista edistävällä tavalla
- osaa tarvittaessa käyttää opiskeluterveys- ja muita terveydenhuoltopalveluja, hyödyntää terveysliikuntaa ja ymmärtää niiden merkityksen toimintakyvyn ylläpitämisessä.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen	-ottaa ohjattuna huomioon tavallisimpia terveyttä edistäviä elintapoja ja tottumuksia (kuten liikunta, ravinto, lepo, uni, virkistys, mielenterveys, ihmissuhteet, seksuaaliterveys) ja on halukas edistämään omaa terveyttään ja jaksamistaan	-ottaa huomioon terveyttä ja hyvinvointia edistävät elämäntavat ja tottumukset, osallistuu niitä ja omaa jaksamistaan edistävään toimintaan	-toimii terveyttä, hyvinvointia ja omaa jaksamistaan edistävällä tavalla, ehkäisee terveyttä kuluttavia tekijöitä ja perustelee toimintansa elintapojen ja terveyden välisellä tutkitulla tiedolla ja kokemuksella
Fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä ja toimintaympäristön turvallisuutta edistävien toimintatapojen noudattaminen	- noudattaa yhteisössä sovittuja terveyttä ja turvallisuutta edistäviä toimintatapoja, mutta tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa	- ottaa toiminnassaan huomioon terveyttä ja toimintakykyä kuormittavia tekijöitä ja haluaa edistää toimintansa ja toimintaympäristönsä terveellisyyttä ja turvallisuutta	- ottaa toiminnassaan monipuolisesti huomioon terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat tekijät ja edistää omalla toiminnallaan koko yhteisön hyvinvointia

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Terveysliikunnan ja terveydenhuoltopalvelujen hyödyntäminen	- suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna terveyttä edistävää liikuntaa ja osaa tarvittaessa hakea apua terveydenhuollon palveluista	- toteuttaa terveyttä edistävää liikuntaa laatimansa ohjelman mukaan ja käyttää tarvittaessa terveydenhuollon palveluja	- hyödyntää itsenäisesti terveysliikunnan mahdollisuuksia oman toimintakyvyn ylläpitämisessä ja osaa hyödyntää terveydenhuoltopalveluja tilanteen vaatimalla tavalla
Tapaturmien ehkäisy ja ensiapu ja ergonominen toiminta	- tunnistaa mahdollisia tapaturmariskejä, osaa hakea ja antaa ensiapua tavallisimmissa ensiapua vaativissa tilanteissa, noudattaa tutuissa tilanteissa ergonomisia toimintatapoja	- ehkäisee toiminnallaan tapaturmien syntymistä, osaa hakea ja antaa ensiapua sekä noudattaa ergonomisia toimintatapoja	- toimii huolellisesti ja ennalta ehkäisee tapaturmien syntymistä, osaa hakea ja antaa ensiapua, työskentelee ergonomisesti ja itseään säästäen
Fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä ja toimintakykyä edistävien, kansansairauksia ennaltaehkäisevien ja terveyttä kuluttavien tekijöiden sekä ammatin haittavaikutuksia koskevan tietoperustan hallinta	- tietää tavallisimmista terveyttä ja toimintakykyä kuormittavista tekijöistä ja kansansairauksista, mutta tarvitsee ohjausta terveyttä edistävän tiedon hankinnassa ja tietää tavallisimmista terveyshaitoista (kuten tupakointi ja päihteiden käyttö).	- hyödyntää omassa toiminnassaan terveyttä ja toimintakykyä edistävää tietoperustaa, tuntee terveyttä kuluttavat tekijät sekä elintavoista johtuvat terveyshaitat ja on tietoinen mahdollisista ammattiinsa liittyvistä kuormitustekijöistä.	- hyödyntää monipuolisesti omassa toiminnassaan terveyttä ja toimintakykyä edistävää tietoa ja hakee itsenäisesti tietoa mahdollisista ammattinsa haittavaikutuksista.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 3. Ammattietiikka, 4. Terveys, turvallisuus ja toimintakyky, 6. Kestävä kehitys, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 10. Teknologia ja tietotekniikka.

Oppimisen arviointi

Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta tuntiaktiivisuudesta, ryhmätyöskentelystä, jatkuvasta näytöstä, toimintakyvystä, vuorovaikutus- ja yhteistyötaidoista.

Palautetta annetaan suullisesti.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään kirjallisten tai suullisten itsearviointitehtävien avulla.

Taide ja kulttuuri, 1 ov

Osaamisen arvioinnin toteutus		**Opetusjärjestelyt**	
Tutkinnon osan arviointi	**Vastaavuus lukion kursseihin**	**Opintojaksojen nimi ja laajuus (ov)**	**Ohjeellisia toteutustapoja**
Tutkinnon osa arvioidaan asteikolla 1 – 3 käyttäen tutkinnon perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja arviointi-kriteereitä. Arviointimenetelmät - opettajan antaman kirjallisen, kuvallisen tai suullisen tehtävän suorittaminen	Tutkinnon osa vastaa lukion seuraavia kursseja: - Minä, kuva ja kulttuuri (KU1) - Ympäristö, paikka ja tila (KU2)	-	Oppimateriaalit - oppikirja: Kulta – Taide ja kulttuuri (Palttala, Tulkki, Vakkuri, Otava 2004) - verkkomateriaali Opetusmenetelmät - toimintapainotteiset menetelmät - simulaatiot - luennot - suulliset harjoitukset - vierailut - verkko-opetus Oppimisympäristöt - opiskeluun tarkoitetut tilat - työpaja - harjoitusyritys - työelämä - vierailukohteet - tietoverkko
Tutkinnon osan arvioinnista päättää opettaja tai opettajat yhdessä.			

Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää taiteen ja kulttuurin merkityksen omassa elämässään ja hyödyntää niiden ilmenemismuotoja monikulttuurisessa yhteisössä
- osallistuu taide- ja kulttuuritapahtumiin, kehittää kouluyhteisön kulttuuria ja ylläpitää sen esteettistä ilmettä
- ilmaisee ajatuksia, kokemuksia ja tunteita esimerkiksi musiikin, tanssin, teatterin, kirjallisuuden tai kuvataiteen keinoin ja arvostaa muiden ilmaisua ja näkemyksiä,
- noudattaa kestävän kehityksen periaatteita materiaalien valinnassa ja työskentelyssään.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	**Arviointikriteerit**		
	Tyydyttävä T1 **Opiskelija**	**Hyvä H2** **Opiskelija**	**Kiitettävä K3** **Opiskelija**
Taiteen ja kulttuurin hyödyntäminen	- osallistuu taide- ja kulttuuritapahtumiin	- huolehtii kouluyhteisön kulttuurista ylläpitäen sen esteettistä ilmettä	- uudistaa kouluyhteisön kulttuuria kehittämällä sen esteettistä ilmettä
Tuotoksen tekeminen	- suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna itselleen sopivimmalla tavalla jonkin ajatuksiaan, kokemuksiaan ja tunteitaan ilmaisevan tuotteen	- suunnittelee ja toteuttaa itselleen sopivimmalla tavalla jonkin ajatuksiaan, kokemuksiaan ja tunteitaan ilmaisevan tuotteen, teoksen tai esityksen	- suunnittelee ja toteuttaa itselleen sopivimmalla tavalla jonkin ajatuksiaan, kokemuksiaan ja tunteitaan soveltavan ja ilmaisevan tuotteen, teoksen tai esityksen
	- ottaa ohjeiden mukaan huomioon luonnon ja energian säästämisen materiaalien käytössä ja työskentelyssään	- toimii luontoa ja energiaa säästäen materiaalien käytössä ja työskentelyssään	- valitsee työskennelles-sään luontoa ja energiaa säästäen materiaalit
Muiden ilmaisun ja näkemysten arvostaminen	- kertoo muiden ilmaisussa tunnistamistaan kulttuurisista piirteistä	- antaa rakentavaa palautetta muiden ilmaisusta ja näkemyksistä	- kehittää omaa ilmaisuaan arvostaen muiden näkemyksiä

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 6. Kestävä kehitys, 7. Estetiikka.

Oppimisen arviointi

Opiskelijalle annetaan oppimisen etenemisestä palautetta osallistumisesta, aktiivisuudesta ja annettujen tehtävien suorittamisesta.

Palautetta annetaan kirjallisesti: arvosana kirjataan oppilaitoksen tietokantaan asteikolla 1 – 3.

Opiskelijan itsearviointitaitoja kehitetään siten, että opiskelija antaa itsearvioinnin kurssin lopuksi joko strukturoidulla lomakkeella tai vapaamuotoisesti.

Ammattitaitoa täydentävät valinnaiset tutkinnon osat

Ammattitaitoa täydentävät valinnaiset tutkinnon osat sisältävät opintoja siten kuin tutkinnon perusteissa määrätään. Ammattitaitoa täydentävät valinnaiset tutkinnon osat voivat olla seuraavia opintoja:

- äidinkieli, toinen kotimainen kieli, vieras kieli, matematiikka, fysiikka ja kemia, yhteiskunta-, yritys- ja työelämätieto, liikunta, terveystieto, taide ja kulttuuri

- ympäristötieto, tieto- ja viestintätekniikka, etiikka, kulttuurien tuntemus, psykologia, yritystoiminta

Valinnaisia tutkinnon osia sisältyy opintoihin yhteensä 4 opintoviikkoa (ov). Opinnot toteutetaan VAO:n vuosittaisen yhteistarjonnan mukaan. Jos opiskelija suorittaa opintoja tietyn väylän mukaan, muodostuvat valinnaiset opinnot kyseisen väylän opinnoista. Tarkemmat tiedot näistä opinnoista näkyvät lukusuunnitelmissa.

Vapaasti valittavat tutkinnon osat

Vapaasti valittaviin tutkinnon osiin sisältyy opintoja siten kuin tutkinnon perusteissa määrätään. Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla

- oman koulutusalan tai muiden alojen ammatillisia tutkinnon osia
- ammattitaitoa täydentäviä tutkinnon osia
- jatko-opintoihin tai ylioppilastutkinnon suorittamiseen valmentavia opintoja
- työkokemusta
- harrastustavoitteisia opintoja, jotka tukevat ammatillisen koulutuksen yleisiä tavoitteita

Vapaasti valittavia tutkinnon osia sisältyy opintoihin yhteensä 10 opintoviikkoa (ov). Opinnot toteutetaan VAO:n vuosittaisen yhteistarjonnan mukaan. Jos opiskelija suorittaa opintoja tietyn väylän mukaan, muodostuvat valinnaiset opinnot kyseisen väylän opinnoista. Tarkemmat tiedot näistä opinnoista näkyvät lukusuunnitelmissa.

Ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävät tutkinnon osat

Perustutkintoon voi sisältyä yli 120 opintoviikon meneviä yksilöllisesti syventäviä tutkinnon osia opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) mukaan.